

El repte de l'Europa de la solidaritat, a anàlisi

La ciutat de Tarragona va ser l'amfitriona de la darrera edició de la Setmana Social d'Espanya

L'Europa de la solidaritat: un repte va ser el tema sobre el qual va versar la darrera edició de la Setmana Social d'Espanya, un servei de la Conferència Episcopal Espanyola per estudiar, difondre i aplicar la doctrina social de l'Església a les qüestions socials d'actualitat. Del 23 al 25 d'octubre la ciutat de Tarragona va fer d'amfitriona dels 130 inscrits en la Setmana Social i de les insignes personalitats que van aportar un halo de llum al tema de la solidaritat a Europa: el Dr. Michel Candessus, exdirector del Fons Monetari Internacional i president de les Setmanes Socials de França; el Dr. Arcadi Oliveres, president de la comissió general Justícia i Pau, i el Dr. Eugeni Gay, magistrat del Tribunal Constitucional, entre d'altres. Les jornades, que van finalitzar amb una Eucaristia presidida per Mons. Lluís Martínez Sistach, van comptar amb la presència destacada del nunci de Sa Santedat a Espanya, Mons. Manuel Monteiro de Castro.

Pàg. 3, 4 i 5

Imatge de la sessió d'inauguració.

Lleida acull un congrés d'espiritualitat sobre Edith Stein

Retrobar Déu en temps d'incertesa va ser el tema central de reflexió i d'estudi del III Congrés d'Espiritualitat, dedicat a la carmelita d'origen jueu Edith Stein, en què van

Els joves van tenir un paper destacat durant el congrés.

participar uns 450 congressistes. Va tenir lloc al santuari de Santa Teresina de l'Infant Jesús dels Pares Carmelites de Lleida, del 24 al 26 d'octubre, i en la sessió d'inauguració va comptar amb la presència del bisbe de Lleida, Mons. Francesc X. Ciuraneta, i del d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives. El prior del santuari, el P. Àngel Briñas, va manifestar la seva satisfacció per l'èxit del congrés: «Estem molt contents, l'assistència de congressistes ha estat immillorable, la gent hi ha col·laborat molt, amb bona disposició. Sincerament, crec que ha estat un veritable èxit. El congrés ha fet propera la figura d'Edith Stein a tothom i la seva recerca incansable de la Veritat.»

Pàg. 17

Entrevista al jesuïta Jordi Font, metge psiquiatre

El P. Jordi Font i Rodon, jesuïta i metge psiquiatre, va ser una de les 41 personalitats del nostre país que el 14 d'octubre van rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya. Amb aquesta avinentesa hem aprofitat per parlar amb ell sobre la seva vocació de recerca espiritual i sobre la seva trajectòria de quaranta anys a la Fundació Vidal i Barraquer, dedicada a la docència, l'assistència i la investigació en psiquiatria.

Pàg. 22

25 anys de pontificat de Joan Pau II

Text íntegre de l'homilia pronunciada pel cardenal Ricard M. Carles en la celebració a Barcelona de les noces de plata del Sant Pare

Pàg. 26

Sumari

- Pàg. 10 Entrevista al nou bisbe d'Osca i Jaca, Jesús Sanz
- Pàg. 19 Acció de gràcies per la beatificació de Teresa de Calcuta
- Pàg. 25 Acaba la visita pastoral a l'arxiprestat de Benicarló
- Pàg. 29 Campanya d'ajuda al poble iraquià
- Pàg. 30 Celebració de la cinquena edició d'Ekumene

Amics de Jesús

QUI SÓN ELS SANTS

Pàg. 20 i 21

Editorial

La salut del Sant Pare

El 16 d'octubre es van complir 25 anys de la proclamació de Joan Pau II com a bisbe de Roma i, pertant, Pontífex de l'Església. Aquesta data tan emblemàtica es va viure amb gran intensitat a la ciutat eterna, ja que no tan sols es van celebrar les noces d'argent papals, sinó també la beatificació de la mare Teresa de Calcuta i la creació de 31 nous cardenals.

Tots aquests actes van ser seguits per molts mitjans de comunicació, i d'aquesta manera milions de catòlics van poder participar, encara que fos espiritualment, d'aquestes grans festes per a l'Església. És innegable que la imatge del Sant Pare es veia debilitada i que no va poder participar físicament tan intensament d'aquests actes com ell hauria desitjat, però està clar que interiorment el Papa els va viure molt profundament perquè tots afecten molt directament la seva persona: els 25 anys del seu pontificat, la beatificació d'una persona amb què ha tingut sempre una admiració, una identificació i vinculació molt gran, la mare Teresa de Calcuta, i la creació de 31 cardenals, col·laboradors directes del Pontífex, i membres del conclave que haurà d'elegir el seu successor, entre els quals alguns de tan «joves» que es mouen entre els 50 i 60 anys d'edat.

Sobre l'estat de salut del Sant Pare aquests dies es comenten moltes coses als mitjans de comunicació. Les veus crítiques tornen a aparèixer com sempre que hi ha qualsevol tema del qual es pugui treure una lectura negativa i poder així atacar l'Església o els seus membres més destacats. Aquestes veus demanen la renúncia del Papa per «caritat humana», argument semblant al que solen utilitzar en altres casos per defensar l'eutanàsia i, per tant, la mort de persones ancianes o limitades físicament. No saben ni respecten les normes de l'Església i sobretot no accepten que qui ha de decidir això és el mateix interessat, que encara que dèbil físicament, té les

seves facultats mentals i intel·lectuals en perfectes condicions.

Presentar un Papa fràgil i amb limitacions més que notables és un escàndol per a molts, sobretot per als que ens volen vendre un món idíl·lic però irreal on només compten els joves, els forts físicament, i els que tenen una bona imatge. I és que el Papa no es pot presentar a un concurs de bellesa, ni competir amb els atletes, però és que aquesta no és la seva missió, la seva missió és la de ser successor de Pere, a qui el mateix Jesús li havia pronosticat: «Quan eres jove et cenyies tu mateix i anaves on volies, però a les teves velleses obriràs els braços i un altre et cenyirà» (Jn 21,18).

Els catòlics ens sentim molt orgullosos del Papa que tenim, que no s'amaga per ocultar les seves debilitats, que no li importa que el veiem limitat, que mostra com n'és de dura la malaltia i la proximitat de la mort, però que ho fa amb alegria, amb valentia i coratge. Sens dubte, una gran lliçó per a tots els que també pateixen al nostre món, per l'edat o per les malalties, perquè no es desanimin, ni pensin que ja no serveixen per a res en aquest món. El Papa també és un d'ells, i limitadament continua fent molt de bé, no tan sols per a l'Església, sinó per a tot el món.

Molts de nosaltres recordem aquell Papa de 58 anys, fort i atlètic, imparable físicament. I l'hem vist envellir i desgastar-se pel pes de les seves malalties i els cops de la seva agitada vida al servei de l'Església, de la mateixa manera que ens toca veure els nostres pares i els nostres avis sofrir el pas del temps, però malgrat les seves limitacions els continuem estimant i respectant, com també estimem el qui és com el nostre pare, el de tots els catòlics, el que ho ha donat tot per nosaltres que som l'Església de Crist, que va ser confiada a la seva persona per l'Esperit Sant ara fa 25 anys, i a qui per alguna cosa anomenem Sant Pare.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Merche Ginés, GIRONA; Guillem Ferrer, ILLES BALEARS; Jordi Curcó, LLEIDA; Conchi García, MADRID; Lluís Serra i Miriam Díez, ROMA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, Víctor M. Cardona i Tomás Mor, TORTOSA

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810. Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Director executiu: Marc Murtra

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788.212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,

Gibraltar i Portugal: 80,60 €

Resta d'Europa: 146,74 €

Amèrica i Àfrica: 178,30 €

Àsia i Oceania: 243,82 €

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«Les dificultats augmenten a mesura que ens aproximem al final d'allò que ens vam proposar»

(Johann Wolfrang Von Goethe. Poeta, dramaturg i novel·lista alemany. 1749-1832)

Dificultats? Per a gairebé tot. Vivim i ens en sortim tan mesclats els uns amb els altres, per sentiments nobles o rancors, feines i compromisos, pertinences i dependències o per altres concomitancies, que la «vida i miracles» de cadascú, modesta o de comparsa, són al magí i a la llengua dels que coneixem «i dels que ignorem». Els humans som ben diversos pel que fa a conductes, afectes, simpaties-antipaties, ovacions i xiulets. Sentir i actuar així o aixà depèn del calibre mental i psíquic de cadascú, del seu grau de «desenvolupament interior». I per això, en tot allò que facis, n'hi ha que t'animen i et donen suport i n'hi ha que et frenen o vituperen i fins i tot et creen obstacles. Qui entén

això, segueix endavant amb el seu noble propòsit. Però quan, constància rere constància, l'ideal és a punt de materialitzar-se, els envejosos i els que operen en contra d'aquest ideal l'intueixen, i multipliquen de paraula o amb ardits els obstacles, obertament o velada. Si ets intel·ligent no gastaràs les teves energies en rèpliques irades i disgustos, sinó que comprendràs que «ets a punt de coronar amb èxit el teu propòsit». No t'acoquinis, respira amb satisfacció. Les dificultats són l'exponent de la teva capacitat i vàlua per al que t'has proposat, i això és motiu de joia. No t'entristeixis! Brinda!

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

Tarragona acull la XXXIX Setmana Social d'Espanya

■ El tema tractat va ser «L'Europa de la solidaritat: un repte»

La trentanovena edició de la Setmana Social d'Espanya va tenir com a seu la ciutat de Tarragona del 23 al 25 d'octubre. El tema escollit per a aquesta edició va ser *L'Europa de la solidaritat: un repte*. Si bé l'elecció de la matèria objecte d'estudi en aquesta setmana es va fer el mes de novembre del 2001,

lluny de perdre vigència l'ha incrementada, com a conseqüència dels encontres i desencontres que s'han donat en l'intent de configurar un text de caràcter constitucional que conformés el sentiment dels europeus com un poble, amb una cultura i una història pròpies.

Van ser tres jornades intenses, amb un programa atapeït de ponències, col·loquis i seminaris, en les quals van participar 125 setmanistes per tractar sobre la ciutadania, la globalització, la solidaritat en el model polític, el principi de subsidiarietat i els reptes del laïcat, sota l'enunciat de *L'Europa de la solidaritat: un repte*. Es tracta d'unes jornades organitzades per la Conferència Episcopal Espanyola inscrites en aquesta aportació renovada de l'Església a partir de la seva experiència en qüestions socials pràctiques. La Setmana Social va ser inaugurada oficialment pel nunci apostòlic a Espanya, Mons. Manuel Monteiro de Castro, acompanyat per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, el dijous dia 23 a la tarda. A l'acte, que va tenir com a marc el saló d'actes de la Diputació de Tarragona, van assistir-hi diferents bisbes de la Tarraconense.

El president de la junta nacional de les Setmanes Socials, el Dr. José Raga, va ser l'encarregat de pronunciar el discurs d'inauguració de la XXXIX Setmana Social, «uns dies per vestir com a única vestimenta el missatge evangèlic concretat en la doctrina social de l'Església» i contemplar, des de la seva il·luminació, la construcció d'una Europa dels homes i de les civilitzacions, amb l'esperança posada en l'assoliment d'una solidaritat global, en un món de tothom i per a tothom, inserit en la fraternitat.

Conferència de Michel Candessus

La conferència inaugural va anar a càrrec de Michel Candessus, exdirector general del Fons Monetari Internacional i president de les Setmanes Socials de França. Va versar sobre *L'Europa dels vint-i-cinc davant dels reptes del món*. Segons Candessus, en el llindar d'aquesta Europa dels 25 no convé restar sords davant de les crides de la resta del món, i afirmar que «si ens les prenem seriosament, ens obligaran a transformar en realitat allò que el projecte de Constitució ens en diu: "Europa..., un espai privilegiat de l'esperança humana"». En referència a una nova fórmula de cooperació internacional basada en la solidaritat i l'aliança, Candessus va advocar per atendre el crit dels més pobres, en referència

al continent africà. «La resposta passa per donar el seu contingut real a l'aliança contra a Monterrey», va afirmar. Va instar a forjar un *new deal*, un nou acord en la cooperació internacional amb els eixos que proposa Joan Pau II a l'exhortació *Ecclesia in Europa*.

Michel Candessus va fer una crida perquè Europa sigui capaç d'obrir les seves polítiques al compartir i a la solidaritat, «perquè després de tants debats sobre la seva identitat, se la reconegui com a cristiana, més enllà de declaracions sobre les seves arrels, com es va reconèixer el Ressuscitat en la seva manera de partir el pa amb tots els homes. Només llavors Europa serà el que pretén ser: un espai privilegiat de l'esperança humana».

Acabada l'al·locució, Mons. Manuel Monteiro va llegir la carta de la Secretaria d'Estat de la Santa Seu, amb motiu de la Setmana Social d'Espanya.

La solidaritat en el model polític econòmic

Rafael Pampillón Olmedo, catedràtic d'Economia de la Universitat San Pablo CEU de Madrid, va pronunciar una ponèn-

Foto: Joan Borra

Michel Candessus, Mons. Manuel Monteiro i Mons. Martínez Sistach.

Rafael Pampillón va assenyalar que un dels factors que més incideix en la situació econòmica dels pobres és la necessitat de trobar feina. «El creixement econòmic és, per tant, molt important, perquè redueix directament la pobresa de moltes famílies», va indicar. No obstant això, també va significar que «la pèrdua de competitivitat europea exigeix examinar si algunes de les dificultats previstes en la mateixa naturalesa de l'Estat del benestar i la seva sostenibilitat són problemes o no». Va posar per exemple alguns països que estan obligats a revisar a la baixa el seu Estat de benestar, per afegir que «hi ha persones que tenen molta protecció en pensions, mentre que n'hi ha d'altres que gairebé no tenen res; cal racionalitzar».

En la ponència següent havia d'intervenir Juan Antonio Carrillo Salcedo, catedràtic de Dret Internacional a la Universitat de Sevilla, però no hi va poder assistir a causa d'una indisposició. En el seu lloc va parlar sobre *Identitat i globalitat* el Dr. José Raga. La jornada del divendres va acabar amb l'Eucaristia que va presidir el bisbe emèrit de Vic, Mons. Josep M. Guix, a la capella de Santa Tecla de la catedral de Tarragona.

L'exercici de la solidaritat

El dissabte 25 al matí es va desenvolupar la tercera de les ponències, aquest cop a càrrec d'Arcadi Oliveres, president de la comissió general Justícia i Pau d'Espanya, sobre *L'exercici de la solidaritat al si de la*

Unió Europea. La seva va ser una xerrada distesa i amena. Va parlar dels fons regionals, dels agrícoles o de la política social europea, els de cohesió social i els equívocs que poden suscitar, perquè «el nom no té res a veure amb la finalitat».

Oliveres es va mostrar crític amb el sistema dels fons agrícoles, que en el cas d'Espanya subvencionen per superfície i no per producció, crítica que va fer extensiva a la política del Partit Popular. Al final de la seva intervenció, va demanar una política social única i va afegir que una Europa solidària passa pel repartiment del treball per eradicar la pobresa, la fórmula cooperativa en la qual el capitalista és el treballador, el consum responsable i les finances ètiques.

Principi de subsidiarietat i esperit em-

predor a l'Europa del segle XXI va ser el tema que va desenvolupar Domènec Melé, professor de l'IESE de Barcelona. En la seva dissertació va destacar que el principi de la solidaritat sempre va acompanyat per un altre «no menys important: el de la subsidiarietat». En aquesta quarta ponència el conferenciant va incidir a relacionar el principi de subsidiarietat i el foment de la iniciativa social, vinculant el conjunt amb el foment de la iniciativa empresarial, com a claus ètiques

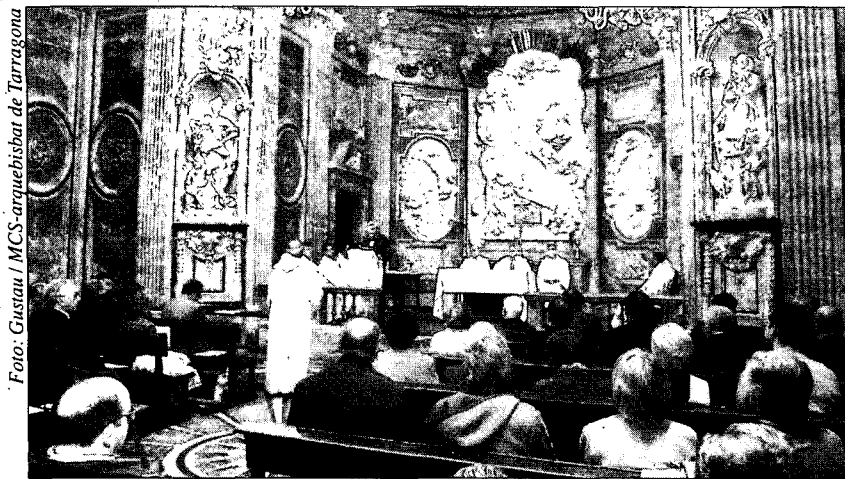
per a l'Europa del segle XXI. Va recordar que en el món moltes vegades el dret d'iniciativa econòmica és reprimat. Segons el seu parer és un dret important, «no només per a l'individu en particular sinó a més per al bé comú». En cas contrari, «es produeix la passivitat, la dependència i la submissió a l'aparell burocràtic», va assenyalar. Posteriorment, va manifestar que «el principi de subsidiarietat i l'esperit d'iniciativa són valors humans, però també principis d'actuació cristiana».

Reptes per al laïcat

La conferència de cloenda va ser dictada pel magistrat del Tribunal Constitucional Eugeni Gay, sota el títol *Reptes europeus per a un laïcat compromès*, i partia de la base de la doctrina social de l'Església i del compromís dels cristians en la construcció de la nova Europa. Va esmentar la llarga llista de persones que van lluitar per aconseguir que els principis de llibertat, igualtat i solidaritat s'hagin vist finalment recollits en els estatuts de la Unió Europea.

No obstant això, va posar en relleu la necessitat que Europa respongui als desequilibris existents tant en els països de la UE com en els de la resta del món. També va insistir en la necessitat que els països sàpiguen acollir els immigrants i es va manifestar contundent a l'hora de denunciar el fet que tantes persones sucumbeixin en aigües de l'Estret, clamant per la resolució del problema.

La Setmana Social d'Espanya va acabar amb l'Eucaristia presidida per l'arquebisbe de Tarragona, metropolità i primate, a la catedral. Cal destacar la perfecta organització de l'arquebisbat de Tarragona, la tasca del qual va ser reconeguda i elogiada pels participants en aquesta XXXIX Setmana Social. (J.B.)

La capella de Santa Tecla va acollir una Eucaristia presidida pel bisbe Guix.

Foto: Gustau / MCS-arquebisbat de Tarragona

cia sobre *El principi de solidaritat en el model polític econòmic de la Unió Europea*. El ponent va qualificar el tema de l'enunciat com a molt ampli, «gairebé inabastable», però d'enorme actualitat. Va matisar que la solidaritat és inassequible en la seva plenitud, com mai no s'és completament perfecta. Va parlar de la solidaritat a Europa des de la perspectiva de l'economia, la política i la història. «La faceta econòmica de la solidaritat és molt important», va afegir.

L'ENTREVISTA

El Dr. José Raga presideix la junta nacional de Setmanes Socials d'Espanya

El Dr. José Raga és actualment catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat Complutense i, a la vegada, secretari general del Consell de Coordinació Universitària. Des de l'any 1980 aquest valencià de Ca-

tarroja ostenta el càrrec de president de la junta nacional de Setmanes Socials d'Espanya, i la seva presència a Tarragona es deu al fet que aquesta ciutat ha estat seu de la XXXIX Setmana Social d'Espanya. Aprofitant l'avinentsa, hem parlat

amb José Raga, el qual, durant l'entrevista, explica la gènesi i la raó de ser de les Setmanes Socials, aborda el repte ampli de l'Europa de la solidaritat i la problemàtica al voltant de la immigració.

—Quin és l'origen de les Setmanes Socials?

—Les Setmanes Socials s'inicien a Espanya l'any 1906, quan es van reunir a Madrid per tractar un tema sota l'enunciat *Curs breu de qüestions socials*. La raó de ser de les Setmanes Socials és l'estudi, l'aprofundiment i la difusió de la doctrina social de l'Església que, si bé està ja present en el mateix missatge evangèlic, rep una reestructuració formal, com a cos doctrinal específic, a partir de la publicació de l'encíclica *Rerum novarum* per part del papa Lleó XIII.

S'inicia en aquest moment una línia de doctrina que anirà agafant cos a través dels pontífexs successius, Pius XI, Joan XXIII, Pau VI, Joan Pau II, i, naturalment, la feina que emana del Concili Vaticà II.

Les Setmanes Socials s'instauren a França, Alemanya, Espanya, Itàlia, Portugal, etc., i desenvolupen la tasca d'aplicació dels principis de la doctrina cristiana a les realitats temporals que en cada moment reclamen la seva atenció especial. La situació dels obrers, de l'agricultura, de la pobresa al món, del desenvolupament i subdesenvolupament, de la pau, tots aquests temes i molts altres del mateix signe seran motiu d'estudi per les Setmanes Socials ja que ho són, amb caràcter privilegiat, per la mateixa doctrina de l'Església.

El mateix Pius XI, en la seva encíclica *Quadragesimo anno*, farà referència a aquests homes erudits que fomenten i enriqueixen la doctrina social de l'Església i la treuen a la llum del sol i al carrer, com ho demostren les tan profitoses Setmanes Socials tan nombroses i plenes dels millors fruits.

A Espanya, després del 1906, la periodicitat s'ha vist alterada per causes molt diferents, sense esmentar naturalment la paralització lògica que van patir entre el 1936 i el 1940. En aquests moments i des de fa ja uns quants anys, mireu que la periodicitat mitjana sigui de caràcter bianual llevat de raons d'oportunitat que poden escurçar o prolongar aquest període.

—Amb quina finalitat s'organitzen?

—S'ha dit sovint que les Setmanes Socials són la càtedra social ambulat de l'Església. L'apel·latiu es deu, enfront d'altres institucions que també centren la seva atenció en problemes socials, al fet que la seva metodologia és d'estudi, reflexió, aprofundiment i manifestació pública —moment de la celebració de la Setmana—, quan es produeix la difusió d'aquella doctrina a tots els que estan interessats en la qüestió social.

—Quan es va celebrar l'anterior Setmana Social i quin tema va tractar?

—L'última Setmana Social va tenir lloc a València els dies 1, 2 i 3 d'octubre del 1998 i el tema que hi va ser present va ser el dels reptes davant dels quals es troba la joventut. Tant el jove davant del procés formatiu, com la joventut davant la feina, així com les actituds del jove davant la creació d'una família i davant la tasca social, van estar presents en els estudis que es van desenvolupar en aquella Setmana.

—Per què es va escollir Tarragona com a seu d'aquesta edició?

—Els motius per a l'elecció de Tarragona serien múltiples i fàcils d'enumerar a causa de la seva evidència. D'una banda, la mateixa vitalitat de la diòcesi, de l'al-

tra, la seva problemàtica social en el moment present en què es veu l'arribada contínua d'immigrants, legals i il·legals, que a la recerca de formes de vida es fan presents cada vegada més en l'espai d'una societat oberta al món i receptiva amb ell, com sempre ho ha estat Catalunya.

Però, a més de tot això, no s'havia celebrat mai una Setmana Social a Tarragona. Si a aquest fet, hi afegim l'amabilitat i l'amistat personal de l'arquebisbe, que el

estable i sòlid, a una balança comercial favorable i a una relació de competitivitat amb el món exterior capaç d'assegurar un creixement prolongat. Europa és, tant sí com no, i així ho avala la tradició, sobretot, l'Europa de les persones, dels valors, del coneixement, de les capacitats. Europa no és només un espai geogràfic delimitat per unes fronteres. Europa, com bé dirà Joan Pau II, és «un concepte predominantment cultural i històric».

Aquesta història i aquesta cultura generen una responsabilitat que és, com la del servent bo i fidel, la bona administració del patrimoni que ens van llegar les generacions precedents.

En aquest patrimoni, tot i que a molts els costi de reconèixer, predominantment cristià, ressalta com a nota diferenciadora l'exercici de la solidaritat. Aquesta no es tracta d'una senzillà visió compassiva, fins i tot de commiseració, cap a les mancances o les necessitats alienes; la solidaritat, en el sentit cristià del terme, implica un entestament a resoldre els problemes que afligeixen la humanitat, el qual endinsa les seves arrels en el sentit essencial d'interdependència entre els que se senten fills d'un mateix Pare.

—La UE ha acordat promoure una agència de control de fronteres nova per frenar els fluxos d'immigrants il·legals. Quina valoració en fa?

—Segons el que hem dit sobre la solidaritat i que aquesta no té límits ni personals, ni temporals, ni per raons d'espai, resulta fàcil enfocar qualsevol aspecte relatiu al control d'immigrants amb la finalitat d'evitar fluxos il·legals a través de les fronteres. L'immigrant, que ho és per un dret personal inalienable reconegut constantment per la doctrina de l'Església, en tant que suposa el dret de la persona humana a cercar mitjans de subsistència amb els quals garantir la seva pròpia vida i la de la seva família, no pot ser enganyat ni confós per xarxes o intermediaris sense escrúpols que els dibuixen un món fabulós on tot està garantit, fins i tot sense necessitat de cap esforç.

L'economia de qualsevol país, també l'europea, es desenvolupa entre límits tècnics que es fan més perceptibles en els processos de producció. Pretendre que aquestes relacions tècniques es puguin flexibilitzar a voluntat, bé del mateix immigrant al qual devem, humanament i socialment, l'acollida més cordial, bé per voluntat de l'intermediari o de tercers interessats en el procés migratori, no passa de ser un engany que adquireix una vilessa en tant que preveu, com a subjecte passiu, el qui no té res i el qui només aspira a poder sobreviure. Si els controls i la política d'immigració posen de manifest aquestes realitats i aporten informació suficient per evitar la confusió en la persona que vol emigrar, benvinguts siguin aquests controls.

—Segons un estudi recent, Espanya va a la saga dels països europeus pel que fa a contractació d'immigrants.

—Pensant que bona part d'aquesta mà d'obra es troba en el sector agrari, potser hi ha una primera qüestió que requereix una consideració especial: aquesta és la de la fiabilitat de les dades estadístiques. Davant d'un control senzill i natural de la contractació en el sector

«Europa no ha de ser, només, l'Europa de les mercaderies»

va portar a fer la invitació per a aquesta convocatòria, és fàcil imaginar que la Junta Nacional se sentís afalagada i decididament inclinada al fet que la XXXIX Setmana Social se celebrés en aquesta ciutat.

—Quin criteri s'ha seguit per convidar els ponents?

—Els ponents són seleccionats per la mateixa Junta Nacional entre persones que coneixen en profunditat el tema que es tractarà i que, a la vegada, són coneixedors dels trets essencials, i en la majoria dels casos es tracta,

El Dr. José Raga, durant la seva intervenció en la Setmana Social.

fins i tot, d'especialistes, de la doctrina social de l'Església. N'hi ha prou de fer un cop d'ull al programa per comprovar d'una manera nítida això que acabo de dir sobre el perfil i la competència dels ponents.

—Quins són els eixos sobre els quals ha de girar l'Europa de la solidaritat?

—Europa no pot ser, o més ben dit, no ha de ser, únicament, l'Europa de les mercaderies, dels serveis i dels recursos financers. Trista imatge la dels europeus si la nostra única preocupació quedés circumscrip- ta a un euro

industrial, ja ho és menys en el sector de serveis i, molt menys, en el sector agrícola. Resulta per tant complex comparar la contractació d'immigrants entre països amb estructures econòmiques molt diferents i amb uns índexs de compliment de la legislació laboral també diferents.

D'altra banda, no es pot contemplar el volum de contractació d'immigrants desconnectat del procés històric que ha conduït a aquesta contractació. N'hi ha prou de prendre en consideració que, mentre Espanya exportava atur als països de la Unió Europea (des de mitjans de la dècada dels anys cinquanta fins a mitjans de la dècada dels setanta), un bon nombre de països europeus, entre ells, França, Alemanya, Suïssa, Països Baixos, Regne Unit, ja contractaven immigrants de procedències molt diferents, bona part dels quals continuen, uns per raons familiars, i altres per fluxos nacionals creats, alimentant la immigració.

—A Suïssa, un partit de dreta xenòfoba ha guanyat les eleccions. Atribueix la crisi, l'atur i la inseguretat al fenomen de la immigració. Quina és la seva reflexió?

—El triomf del Partit de la Unió Democràtica del Centre a les eleccions suïsses obliga, realment, a una reflexió. Segons el meu parer, no importa tant si és la inseguretat, l'atur o la im-

«Trista imatge la dels europeus si la nostra única preocupació quedés circumscrita a un euro estable i sòlid»

migració les variables que han determinat aquest triomf. El que sembla és que el resultat electoral es mostra com una reacció contra la manera de fer política dels partits que se situen en un àmbit de centre i de moderació. Potser la indefinició ideològica, el consens a qualsevol preu, poden ser, a mitjà o llarg termini, un estímul per despertar radicalismes, bé per part de la dreta o de l'esquerra. Suïssa no és, malauradament, un fet aïllat; abans, ho van ser Àustria i França, i no podríem assegurar que no es produeixi novament en algun altre país.

—És molt important que el redactat de la Constitució europea esmenti les arrels cristianes del continent?

—Depèn del que entenem per «molt important». Potser no és tan important que figurin d'una manera expressa en la Constitució europea les arrels cristianes d'Europa —que d'altra banda són les úniques arrels que té— com que existeixi l'obstinació que no hi figuri aquesta menció. En altres paraules, si a ningú se li hagués ocorregut el tema, gairebé no tindria cap importància digna de ser mencionada. Ara bé, que inclou-hi o no inclou-hi la menció al cristianisme, com a element conformador d'Europa, hagi implicat diferents discussions, sobre la conveniència o inconveniència de la seva inclusió, i que el resultat, per part d'uns quants, sigui la no-inclusió, és el que realment dona relleu al problema. Encara més, si no està comprovat que sigui la majoria la que hagi optat per aquesta alternativa.

Personalment em fa la impressió que aquest rebuig visceral al que constitueix el fonament d'Europa en els últims vint segles, obeeix més a un sentit d'inferioritat punible, per part de qui s'hi oposa, que a una realitat objectiva que la història pot demostrar amb tota eloqüència.

Reportatge: Joan Boronat

Eucaristia de clausura

El 25 d'octubre, l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, va presidir a la catedral l'Eucaristia de clausura de la XXXIX Setmana Social d'Espanya. A continuació incloem uns quants extractes de l'homilia de l'arquebisbe.

«Avui resulta difícil viure la pròpia fe en Jesucrist en un context social i cultural en el qual el projecte de vida cristiana es veu continuament menyspreat i amenaçat. Això cal afegir una certa por d'afrontar el futur, que es manifesta en signes com el buit interior que tenalla moltes persones i la pèrdua del sentit de la vida, el descens dramàtic de la natalitat, la disminució de les vocacions sacerdotals i religioses, la resistència a prendre decisions definitives de vida, fins i tot, en el matrimoni.

«Europa ha de retrabar la llum de l'esperança. En l'arrel de la pèrdua d'una visió clara i veritable hi ha l'intent de fer prevaldre una antropologia que prescindeix de Déu. Hi ha una tendència a considerar l'home

justícia. L'Església, tant de l'Oest com de l'Est, que s'apressa a enriquir la Unió Europea, considera que ella té una responsabilitat en la definició del futur d'Europa i creu que pot oferir una contribució important en l'elaboració de noves formes institucionals que es preparen.»

com el centre absolut de la realitat, i el fa ocupar falsament el lloc de Déu i oblida que no és l'home qui fa Déu, sinó que és Déu qui fa l'home. L'oblit de Déu condueix inexorablement a l'abandonament de l'home.

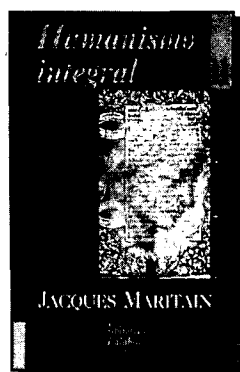
«En aquests moments d'intensa activitat creativa amb el debat i consegüent aprovació del futur Tractat constitucional europeu, cal posar en relleu que tota la història del nostre continent i la presa de consciència progressiva d'una identitat comuna condueixen al caràcter distintiu del cristianisme. El reconeixement explícit de l'herència cristiana en la futura Carta Magna europea és una exigència de la veritat històrica i de la

Fotos: Gustau/MCS-arquebisbat de Tarragona

JACQUES MARITAIN

un pensador para el siglo XXI

HUMANISMO INTEGRAL

JACQUES MARITAIN

Problemas espirituales y temporales de una nueva cristiandad

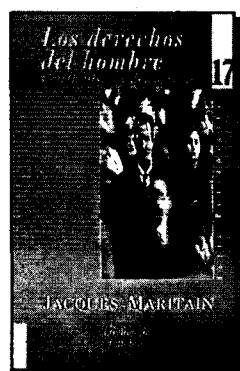
La obra cumbre de Maritain: un proyecto de cristianismo para un mundo secular

LOS DERECHOS DEL HOMBRE Y LA LEY NATURAL

JACQUES MARITAIN

Cristianismo y democracia

Los puntos clave de la filosofía política expuestos por el filósofo cristiano de la democracia

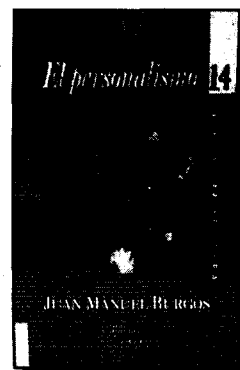

Biblioteca Palabra

Libros de pensamiento, profundos pero accesibles, sobre las principales cuestiones que afectan al hombre y a la sociedad

JUAN MANUEL BURGOS

Maritain en el contexto de la filosofía personalista. Convergencias y divergencias. El futuro de un proyecto intelectual

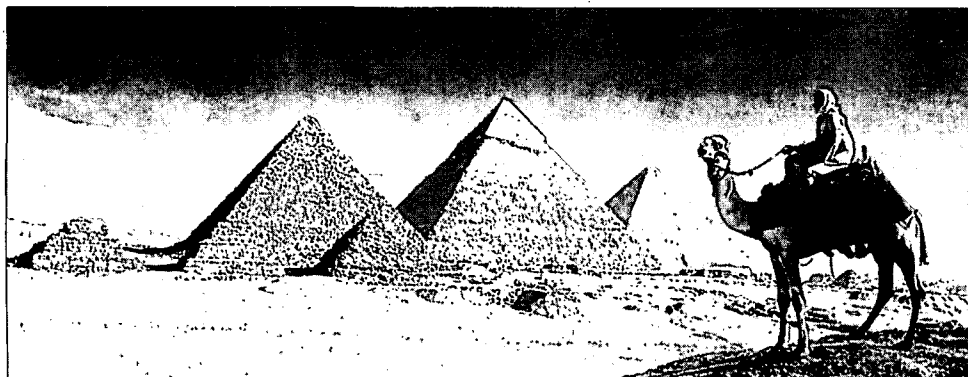

OTRAS OBRAS DE LA COLECCIÓN

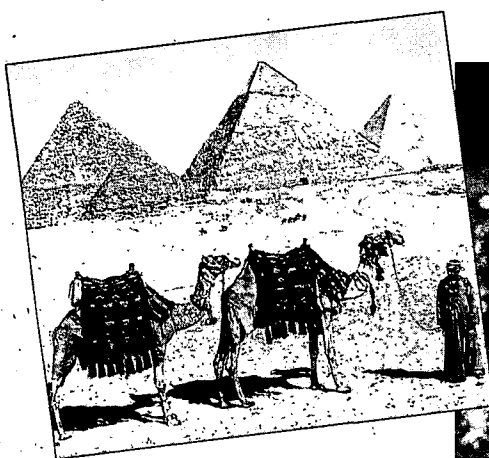
CARLOS DÍAZ Emmanuel Mounier

KAROL WOJTYLA Mi visión del hombre

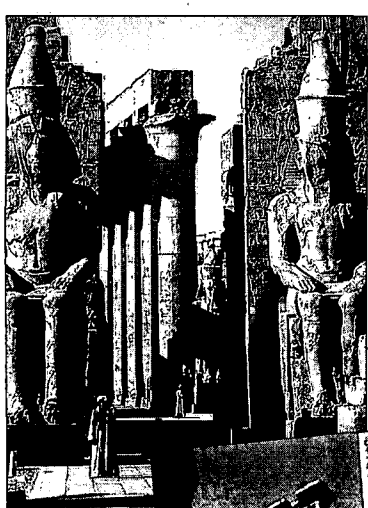
De l'1 a l'11 de desembre

Egipte i creuer pel Nil

Del passat faraònic al cristianisme primitiu

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

G.C. 612

DEMANEU INFORMACIÓ A: AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona, Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 701

Vaticà

església en el món

El Papa dona gràcies a Déu per l'Any del Rosari

■ Presenta el santcris com a símbol de la «civilització de l'amor»

ROMA.— En dirigir-se als pelegrins congregats per a l'audiència general, el 29 d'octubre, el Papa va expressar el seu agraïment a Déu en concloure l'Any del Rosari, que va proclamar d'octubre del 2002 a octubre del 2003. «Estic profundament agraït a Déu —va dir davant de 16.000 persones— per aquest temps de gràcia, en el qual tota la comunitat eclesial ha pogut aprofundir en el valor i la importància del Rosari, com a pregària cristològica i contemplativa.»

Després de recordar el lema de l'Any del Rosari, *Contemplar amb Maria el rostre de Crist*, el Papa va dir que aquestes paraules extretes de la carta apostòlica *Rosarium Virginis Mariae*, «expressen en síntesi el significat autèntic d'aquesta pregària senzilla i profunda. Al mateix temps, posen en relleu la continuïtat entre la proposta del Rosari i el camí indicat al Poble de Déu en la meua anterior carta apostòlica *Novo millennio ineunte*».

El Bisbe de Roma va recordar que durant aquest any havia volgut «confiar al Poble de Déu dues grans intencions de pregària: la pau i la família». A Maria, va assenyalar, «li demanem la força necessària per ser constructors de pau». Referint-se a la família, va subratllar que hauria de ser «el primer ambient en el qual la pau de Crist és acollida, cultivada i custodiada. (...) Sense la pregària resulta cada vegada més difícil per a la família realitzar la seva vocació. (...) Seria realment

La carta «Rosarium Virginis Mariae» ha marcat l'Any del Rosari.

útil recuperar el costum bonic de resar el Rosari a casa».

Joan Pau II va expressar el seu desig que «tots els creients, acompanyats de la Mare de Déu, s'encaminin decididament pel camí de la santedat, amb la mirada fixa en Jesús, i meditant amb el Rosari, els misteris de la salvació. Aquest serà el fruit més preciós d'enguany dedicat a la pregària del Rosari».

El Papa també es va referir a la polèmica que es viu a Itàlia després de la sentència del tribunal de la localitat italiana d'Aquila de retirar el santcris de les aules d'una escola. Així, animava els pelegrins italians a «ser constructors de la civilització de l'amor, de la qual n'és un símbol eloqüent la creu de Crist, font de llum, de consol i d'esperança per a tots els homes de tots els temps».

D'altra banda, el secretari de la Conferència Episcopal italiana, Mons. Giuseppe Bétori, ha recordat que aquesta sentència contradiu «una llei vigent de l'Estat italià, que cap parlament ha canviat i molt menys la cort constitucional». A més, ha indicat que aquesta decisió pot obrir les portes als «fonamentalismes religiosos més extremistes». També representants de la comunitat islàmica a Itàlia s'han oposat a la sentència del jutge, contra qui s'ha obert una investigació administrativa. (N.E.)

Visita «ad limina» dels bisbes d'Anglaterra i Gal·les

ROMA.— Joan Pau II va rebre el 23 d'octubre els bisbes d'Anglaterra i Gal·les al final de la seva visita *ad limina*. El Papa va centrar el seu discurs en la necessitat urgent d'una evangelització de la cultura davant la secularització creixent de la societat. «El fenomen de la secularització i la difusió de la indiferència religiosa, el descens de vocacions al sacerdoci i a la vida religiosa, i les greus dificultats que experimenten els pares a l'hora de catequitzar els seus fills, testimonien que per als bisbes és una necessitat vital abraçar la seva missió fonamental per ser heralds autèntics i autoritzats de la Paraula», els va dir el Pontífex.

El Papa va reiterar que no s'ha d'estalviar cap esforç a l'hora de trobar iniciatives pastorals vàlides per donar a conèixer Crist i va subratllar la necessitat de «fer de l'Església la llar i l'escola de comunió», on hi hagi una «pedagogia autèntica de la pregària, una catequesi eficaç sobre el significat de la litúrgia i la importància de l'Eucaristia dominical i la promoció de la pràctica sovintejada del sagrament de la Reconciliació». Joan Pau II va elogiar els bisbes per les seves iniciatives per promoure «una cultura de la vocació» i pels seus «esforços decidits per accentuar l'energia del ministeri dels joves».

També va destacar la importància de l'evangelització de la cultura, sobretot pel que fa als ensenyaments de l'Església sobre el matrimoni, les relacions amb els mitjans de comunicació i les escoles catòliques. Al final, els va animar perquè «el missatge d'esperança que proclameu no deixi de sol·licitar un compromís nou i renovat amb la vida cristiana». (VIS)

La Santa Seu es podria convertir en membre de l'ONU

ROMA.— La Santa Seu està disposada a convertir-se en membre de ple títol de les Nacions Unides, ha dit el secretari d'Estat vaticà, el cardenal Angelo Sodano. «Segons el dret internacional, en teoria no hi ha cap impediment perquè la Santa Seu es converteixi eventualment en membre a ple títol de l'organització de les Nacions Unides», va afirmar el cardenal Sodano en una conferència pronunciada a la seu del Banc Popular de la ciutat italiana de Sondrio, i després, en declaracions al diari *Avvenire*, va aclarir que «això tampoc no seria cap

novetat per a la Santa Seu, si es té en compte el paper que desenvolupa en algunes agències especialitzades que pertanyen al sistema de les Nacions Unides».

Actualment la Santa Seu és observador permanent a l'ONU, la qual cosa li permet prendre la paraula als fòrums convocats per aquesta institució, però no li dona dret a vot. El cardenal Sodano, en aquesta conferència, va explicar que en el desenvolupament de la seva tasca «diplomàtica» els representants de l'Església persegueixen dos objectius: la tutela i la promo-

ció del legítim bé de l'Església i el servei a tots els homes i a tots els pobles, prescindint de la seva fe religiosa. Per això la Santa Seu «no actua amb càlculs de força econòmica, sinó que únicament es basa en el poder de la persuasió i en la paciència del diàleg». «Per la seva naturalesa religiosa subratlla sempre la primacia de la pau. Per la seva naturalesa universal, segueix amb preocupació totes les situacions crítiques del món. I per la seva naturalesa humanitària, insisteix perquè es prenguin totes les mesures adequades a favor de les poblacions civils.» (AICA)

ESTATS UNITS

Rebuig del Vaticà a qualsevol forma de clonació humana

NOVA YORK.— La Santa Seu ha reiterat el seu rebuig a qualsevol forma de clonació humana i ha demanat a les Nacions Unides «defensar els drets de tots els éssers humans». Així ho ha subratllat l'arquebisbe Celestino Migliore, observador permanent de la Santa Seu davant de les Nacions Unides, durant la seva intervenció sobre el tema 172 del programa de la 58 Assemblea General: convenció internacional contra la clonació d'éssers humans. «Cal deixar clar que la posició presa per la meua delegació no és, en primera instància, de tipus religiós. És una postura informada pel procés de la raó, que està informada a la vegada pel coneixement científic», assenyalava l'arquebisbe. I afegia: «Si la clonació reproductiva d'éssers humans contravé les lleis de la

naturalitat —un principi amb el qual totes les delegacions sembla que hi estan d'acord— també les contravé la clonació de l'embrió humà que és sacrificat per motius d'investigació. Un embrió clonat (per a aquest propòsit) (...) està destinat a la destrucció programada.»

«Per últim —concloïa l'arquebisbe— la meua delegació vol recordar que una de les missions fonamentals de les Nacions Unides és defensar els drets de tots els éssers humans. Si les Nacions Unides prohibissin la clonació reproductiva sense prohibir la clonació amb finalitats d'investigació, per primera vegada, aquest organisme estaria implicat en la legitimació d'una cosa increïble: la creació d'éssers humans per al propòsit exprés de destruir-los.» (N.E.)

Nous arrestos de sacerdots i seminaristes a la Xina

NOVA YORK.— Una dotzena de sacerdots i seminaristes catòlics han estat arrestats a Gaocheng, província xinesa d'Hebei, segons va informar la fundació Cardenal Kung. L'arrest va tenir lloc el 20 d'octubre, mentre participaven en un recés espiritual. Segons la fundació Kung, a la mateixa província va ser enderrocada una església, només dues setmanes després de la finalització de la seva construcció. Una vegada més es verifica un arrest sistemàtic del clergat i membres de l'Església catòlica simplement perquè aquesta trobada no estava patrocinada per l'Associació Patriòtica aprovada pel govern, denuncia l'organització, que té la seva seu als Estats Units. (N.E.)

Polònia

El cristianisme, comú denominador de la nova Europa

■ Celebrada la II Assemblea plenària de Cristians per Europa

CRACÒVIA.— La Convenció de Cristians per Europa, inaugurada l'any passat a Barcelona, va celebrar la seva segona edició del 24 al 26 d'octubre a Cracòvia (Polònia). Desenes de dirigents europeus, liderats per Josep Miró i Ardèvol, president de la Convenció, van voler aplegar-se en aquest fòrum obert de debat i de reflexió per representar el sentiment de milions de ciutadans: «Europa deu gran part de la seva existència, i per tant, del seu futur, a la concepció cristiana.»

La propera ampliació de la UE, que incorporarà en breu 10 nous estats membres, i la participació per primer cop a la convenció de cristians d'altres confessions han constituït les grans novetats de la segona assemblea plenària de Cristians per Europa.

No obstant això, com a teló de fons, va tornar a planejar de nou pel fòrum una de les seves màximes preocupacions: l'omissió de tota referència al fet cristià en el tractat constitucional de la UE. «La negativa a incorporar-ho és greu no només pel que significa en ella mateixa, sinó encara més pel que representa i assenyala», asseguren els assistents a la convenció en la seva declaració final. «No hi ha cap raó objectiva —afegeixen— per no explicitar en el preàmbul constitucional les fonts que nodreixen i donen sentit al text articulat del tractat constitucional, i que defineixen els components de la identitat europea.» Al contrari, la referència a les arrels cristianes, que no exclou altres referències, representa «una oportunitat històrica per superar el conflicte, que continua obert, entre laïcisme i cristianisme».

El suport de la Convenció a l'ampliació de la UE, que suposa «la fi d'una tràgica divisió imposada per la dictadura de les ideologies», no ha restat importància a la crítica d'alguns altres defectes i limitacions que aquesta «unió» continua sense corregir. Entre ells, la insuficient i insatisfactòria aplicació del principi de subsidiarietat, la poca implicació en l'eradicació de la pobresa tant dels estats membres com en l'àmbit internacional, i la manca d'un compromís ferm de defensa de la vida en toda la seva plenitud, des de la concepció fins a la mort natural. També s'ha manifestat en la declaració final de Cracòvia la necessitat que té la UE d'«un sistema de representa-

Josep Miró i Ardèvol és el president de la Convenció de Cristians per Europa.

ció i participació real i efectiu, que vinculi l'elector amb el diputat europeu de la seva circumscripció electoral».

La trobada celebrada a Cracòvia, que prenia el relleu de Barcelona, ha volgut ser una nova manifestació pública de l'Europa de la vida, de la dignitat de les persones, dels valors i també de l'Europa de les arrels cristianes. Com a president de la Convenció, Josep Miró i Ardèvol, en una de les seves intervencions, va posar en relleu aquesta realitat que a tants els costa d'admetre: «La Unió Europea significa la superació de les diferents vies en un projecte nou que recull alguna cosa de tots: el dret romà i germànic, l'experiència confederal centreeuropea, la Il·lustració, i com a base comuna, el cristianisme occidental, transformada en cultura compartida; el que uneix avui Cracòvia, Catània i Huelva no és òbviament Rousseau, sinó el cristianisme.» (C.C.)

Testimoni

Beatrice Kun Adon, a la trobada d'Aquisgrà.

«El meu continent, Àfrica, espera la pau»

Testimoni de Beatrice Kun Adon, de la Comunitat de Sant Egidí, a la Trobada Internacional Homes i Religions, celebrada aquest mes de setembre passat a Aquisgrà.

Em dic Beatrice i vinc de Libèria. En els darrers temps s'ha parlat molt del meu país pels tràgics esdeveniments que ha viscut. Libèria va ser la primera nació africana que va aconseguir la independència i el seu nom vol dir terra d'homes lliures. Però des de fa gairebé 15 anys és esclava de la guerra, una terrible guerra civil que va començar el 1990 i a la qual el món, fins fa poc temps, semblava no prestar atenció.

Jo també, com molts dels meus compatriotes, vaig haver d'abandonar el meu país. El 1990 vaig arribar a Tabou, a Costa d'Ivori, país on regnava la pau i on, a més dels liberians, hi vivien molts altres estrangers, alguns presents des de feia generacions. Quan vaig arribar vaig tenir la sort de ser ràpidament acollida per la Comunitat de Sant Egidí present en aquella ciutat fronterera amb Libèria, una petita comunitat que per a mi ha estat una nova família i que em va marcar pel que feia. Em preguntava com era possible que joves ivorians ajudessin estrangers com jo, ensenyant francès als nostres fills sense demanar res a canvi. I em venien a la ment tants nens que s'havien quedat al meu país, obligats pels adults a agafar les armes, fins i tot amb 8 o 10 anys, o que eren venuts per un grapat de monedes.

He cregut en la pau i he treballat per aquest somni, el d'una Àfrica sense guerres, juntament amb altres joves liberians i ivorians. Em vaig casar a Costa d'Ivori, que per a mi s'ha convertit en la meua segona pàtria. Per això avui puc dir que sóc liberiana i ivoriana. N'hi ha molts com jo en aquesta Àfrica Occidental, que abans no coneixia fronteres.

El 1997 semblava que les coses a Libèria anaven més bé: s'havien celebrat eleccions i s'havia escollit un nou president. Llavors molts liberians van començar a retornar, fins i tot els meus pares ho van fer. Ara, en el moment en el qual estic parlant, encara no tinc notícies d'ells, perquè mentrestant va esclatar la guerra civil, més violenta que abans. Molts dels meus compatriotes van haver de retornar novament a Costa d'Ivori, però no tots ho van aconseguir: molts van morir extenuats a la frontera, per la pluja o la fam. I els que van tornar van trobar una Costa d'Ivori canviada perquè en els darrers anys aquest país també ha conegut la guerra civil i molts problemes interètnics.

Però l'esperança que avui tinc al meu cor és gran. Ve d'aquests tres dies de trobada i de diàleg més enllà de les fronteres. Dono les gràcies a tots aquells que hi han participat i dono gràcies a la Comunitat de Sant Egidí, el nom de la qual, per a tots nosaltres, africans, vol dir pau i esperança per a una Àfrica nova. Ho veig en el fet que on fallen la política i la diplomàcia, pot vèncer la «diplomàcia de l'amistat i la pregària». Gràcies, en particular, pel treball fet en els darrers mesos al meu país. La Comunitat de Sant Egidí no s'ha oblidat de Libèria i, tant a Roma com a Ghana, ha desenvolupat un paper preciós de mitjancera. Gràcies als qui han treballat per la pau al meu país, tot i que enmig de mil dificultats, pot avui obrir-se de nou a l'esperança.

Aquests dies he viscut intensament amb tots vosaltres, homes i dones que pertanyeu a diferents religions i cultures, i he vist que aquí, a Aquisgrà, ha regnat la pau. El meu cor necessita pau. El meu continent, Àfrica, espera la pau. El món sencer desitja la pau. I amb aquesta esperança i aquest missatge me n'aniré demà. Conservaré al meu cor el que he vist i viscut i m'enduré al meu país el record de tots vosaltres perquè finalment pugui ressorgir i viure en la pau que ve de l'Altíssim.

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

per a grans persones grans

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona

NIF: G-08862781. - Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

www.residenciapmiralles.org

e-mail: persones@teletel.es

Espanya

Uns 200 missioners escolten «els xiuxiueigs i crits de l'Esperit» al veïnatge universal

■ Celebrades unes jornades d'animació missionera de la Confer

MADRID.— Del 24 al 26 d'octubre, sota el lema «La missió en els xiuxiueigs i crits de l'Esperit», prop de 200 missioners i missioneres, juntament amb laics compromesos en el camp de la missió, van celebrar a Madrid unes jornades d'animació missionera, organitzades pel Departament de Missions de la Conferència Espanyola de Religiosos (Confer), per «descobrir i acollir l'Esperit present i actuant a la nostra història».

Els participants van subratllar haver sentit «la força dels cinc continents molt ben representats, amb missioneres i missioners vinguts de tots els racons de l'Estat». A més, «gaudim de ponències, pànells i experiències des de realitats viscudes a Àsia, Àfrica, Amèrica i Oceania». En aquest sentit, els xiuxiueigs de l'esperit missioner van estar acompanyats per la música d'arpa de Jesús Huamán, i les eucaristies «van ser realment una festa, on la vida de cada continent, juntament amb els seus crits i esperances, es van expressar a través de la seva gent».

Entre els ponents, va destacar la intervenció del teòleg Bruno Forte, que va assenyalar «que «el veïnatge universal», que és el món en què vivim, pot observar-se des d'un altre punt de vista, diferent des

de la paràbola de l'home adult, que ha produït el procés d'emancipació i que ha estat portada per ell a les contradiccions sense sortida de la modernitat. Aquest altre punt de vista és el del pobre, el de l'oprimit contra una història entesa com a progrés que margina i menysprea la història dels vençuts, «el revers de la història».

Per la seva part, Elías Alcalde, en parlar dels «camins d'escolta i resposta des de la missió», va dir que «tota l'Església que s'experimenta en estat de gràcia a la vega da s'ha de redescobrir en estat de missió, en enviament permanent, cap a tota la gent per «anunciar-los la vida eterna que era prop del Pare».

Les jornades estaven destinades a missioners i missioneres de congregacions religioses, voluntaris d'ONG de religio-

Bruno Forte va participar en les jornades.

sos i religioses, joves i seglars de projectes missioners i persones interessades en l'animació missionera. La convocatòria va comptar amb la presència del bisbe de San Miguel de Sucumbios (Equador), Gonzalo López Maraño, que va parlar sobre *Els crits de l'Esperit al nostre món*; Fermín Riaño, de l'Institut Espanyol de Missions

Estrangeres (IEME), que va dissertar sobre *L'Esperit bufa on vol i com vol*. Per la seva part, Odilo Cougil, dels pares blancs, va parlar *Des dels grans esdeveniments humans, com parla l'Esperit a l'Àfrica?*, i sobre Amèrica Llatina va fer una anàlisi Iván Forero, sota el títol *Problemes i llavors d'esperança a Amèrica Llatina*.

La trobada va pretendre oferir un espai de reflexió i formació a tots els compromesos amb la missió de l'Església espanyola i va intentar viure la dinàmica de la missió amb un esperit d'obertura a la universalitat en ambient de diàleg. És a dir, les jornades plantegen la pregunta de com podem respondre als crits i xiuxiueigs de l'Esperit? I quina és la nostra actitud davant d'aquests crits i xiuxiueigs?

Els dies van estar plens de moltes i molt riques experiències que van aportar molt a cadascun dels presents, va ser un acompanyament a tots els missioners que hi havia; una motivació per al llurament i la lluita de molts altres; i una riquesa en el fet de compartir.

Conchi García

Congrés Internacional Provida

MADRID.— Durant els dies 6, 7 i 8 de novembre, la Federació Espanyola d'Associacions Provida celebra el Congrés Internacional Provida. Enguany se celebra sota el lema «La vida humana en un món globalitzat». Provida és una de les organitzacions en defensa de la vida més sòlides i actives d'Europa amb una trajectòria d'ajut a les mares gestants que s'estén ininterrompudament durant el darrer quart de segle. Compta amb seus a gairebé totes les províncies espanyoles i hi col·laboren milers de voluntaris de totes les edats. A través de la tasca dels seus centres d'acollida i ajut a les mares ha propiciat el naixement de més de 20.000 nens, que altrament haurien estat avortats. El congrés arriba en un moment de maduresa i quan cal donar al moviment Provida a Europa i al món un nou impuls.

El congrés ha estat organitzat de tal manera que no hi faltin les comunicacions i panells que propiciïn l'intercanvi d'experiències entre representants de moviments Provi-

da d'arreu del món. El comitè científic del congrés vol subratllar l'aspecte multidisciplinari i internacional de la defensa de la vida i la importància de la bona formació científica, de la bioètica i de la coherència ideològica per als defensors de la vida. Entre els objectius del congrés hi ha promoure la commemoració anual del dia de la vida a la mateixa data per a tot el món i facilitar l'intercanvi d'experiències entre grups provida de diversos països; un altre objectiu és concentrar a Madrid experts mundials en la defensa de la vida i representants d'aquest moviment d'arreu del món.

Se celebra coincidint amb el XX aniversari de la despenalització de l'avortament a Espanya. Una de les activitats que s'han proposat és la projecció de la pel·lícula *Punt i a part*, que és idònia per adonar-se de la realitat sobre l'avortament i les seves conseqüències sobre la veritat de l'amor humà. (C.G.)

Els bisbes demanen consens per protegir la família

MADRID.— La Conferència Episcopal Espanyola ha demanat als polítics que es preparen per a les eleccions generals que es proposin defensar la família i no impulsar definicions que desprotegeixen el matrimoni, en la propera campanya electoral. El secretari de la Subcomissió de Família i Vida de la Conferència Episcopal, Inocente García de Andrés, ha fet una crida als candidats a fer un pacte polític que els comprometi a defensar el concepte de família i matrimoni i evitin que la legalització d'unions homosexuals envaeixi les agendes electorals. García ha reiterat la doctrina de l'Església catòlica sobre les parelles de fet i les unions homosexuals, recordant que no es poden equiparar al matrimoni. (ACI)

Treballar junts pels drets de la família

MADRID.— Sota el títol «Els drets de la família. En el XX aniversari de la Carta dels Drets de la Família» es van celebrar del 17 al 19 d'octubre les XXII Jornades de delegats diocesans i presidents de Moviments Familiars organitzades per la Subcomissió Episcopal per a la Família i Defensa de la Vida de la CEE. De la mà d'Eduardo Hertfelder de Aldecoa, secretari executiu del Fòrum de la Família i president de l'Institut de Política Familiar, es va estudiar «l'evolució de la família i les lleis de família a Espanya, en els darrers anys», i van fer una «anàlisi de les forces que influeixen en la família», per tal d'elaborar «propostes estratègiques i línies d'acció» cap al futur.

Com a conclusions, es va assenyalar que el moviment familiar, al segle XXI, vol convertir-se en un moviment coordinat i

vertebrat; professionalitzat i amb prou recursos; amb un projecte engrescador; que doni resposta, solucions, alternatives vàlides a la realitat familiar actual; que tingui una incidència social i que es converteixi en referent als mitjans de comunicació, administracions, partits i societat en general.

Segons els participants, «això seria possible perquè hem aconseguit una unitat de criteris; compartim en l'Església un projecte de família expressat en un magisteri ric i en la Carta dels Drets de la Família; coneixem la nostra missió i sabem que comptem amb la força de l'Esperit Sant per dur-la a terme; els cristians som molts, encara que siguem amb freqüència part d'aquesta majoria silenciosa, i comptem amb una gran quantitat de voluntaris entre els quals es van fent presents i actius els joves». (SIC)

Casa Graupera Neules des de 1895 a Mataró
 Les autèntiques Neules Graupera són d'Enric Graupera.
 Tres segles d'experiència ens avalen.

c/ Sant Simó, 5 cant. Fossar Xic (Mataró) Tel: 937 550 222 - Fax 937 550 326
 a/e: info@casagraupera.com web: www.casagraupera.com

Horari: de dilluns a dissabte de 10 h a 14 h i de 17 h a 20.30 h (desembre tots els dies).

Les millors neules de tot Catalunya les de Casa Graupera. És clar!!!
 Tasti les primeres neules en «pot de vidre» de disseny.
 Així com els assortits en capsa, record de Mataró. Torrons i polvorons com els d'abans, xocolates de disseny de fabricació pròpia i amb ingredients naturals.

Aquest Nadal demani Neules de «Qualitat Alimentària»
 Servei a domicili

I ARA TAMBÉ MENJARS NATURALS I ARTESANS SENSE ADDITIVS.

Jesús Sanz, nou bisbe d'Osca i Jaca

El 23 d'octubre es coneixia el nom del nou bisbe d'Osca i Jaca: el franciscà Jesús Sanz Montes, de 48 anys. És doctor en Teologia i fins ara era director del Secretariat

de la Comissió Episcopal per a la Vida Consagrada de la Conferència Episcopal Espanyola. Amb ell, ja són sis els religiosos bisbes a l'Estat espanyol. En un missatge als seus nous dioce-

sans, Jesús Sanz els manifesta que «estic segur que amb paciència i afecte sabreu ajudar-me en aquesta missió». Una missió que accepta amb gratitud i amb actitud de servei.

«Abraçaré tothom com a pare i germà»

—Com ha rebut el nomenament?

—Amb la gratitud immensa vers el Sant Pare que m'ha nomenat, i amb la consciència de la desproporció que em convida a una humilitat cristiana i franciscana en el sentit més veritable: l'humus de la meua vida feta de grandesa i alhora de petitesa.

—Com influeix a l'hora de pasturar la diòcesi el fet que el bisbe sigui religiós?

—Tot carisma en l'Església és suscitat per l'Esperit de Déu per a bé del seu Poble. El Senyor en la seva Església, en cridar-me al ministeri episcopal no ho fa escollint algun aspecte de la meua vida, sinó tot el que fa que la meua vida sigui tal. Tots els talents i circumstàncies amb què Déu ha anat beneficiant-me al llarg de la vida (són molts noms, institucions, realitats les que han anat caient en el solc de la meua llibertat i les que han anat donant fruits), tot això comptarà. Sens dubte el fet de ser

religiós franciscà no és una qüestió menor o accidental. Abraçaré tothom com a pare i germà, però no des d'una «neutralitat asèptica» impossible, sinó des dels factors que atorguen a la meua abraçada una densitat i una identitat que fa que es reconegui com una abraçada meua. La pau i el bé franciscans són una manera d'estendre els meus braços per estimar la gent i donar-los la meua vida.

—Quins són els temes que més el preocupen o en què caldria posar més l'accent?

—Hi ha unes línies que desborden els límits fins i tot d'una diòcesi, i que representen la invitació que tota l'Església tenni en curs com a programa de nova evangelització en aquest tercer mil·lenni cristià tot just estrenat. Hauré de conèixer bé la realitat tan rica i plural d'aquelles terres i aquelles Esglésies particulars, per concretar-ne l'aplicació, les urgències en què proposar amb tot el matís i prioritat no

tan sols l'herència rebuda sinó també la tasca innovadora. Amb tot, el tema vocacional i la comunió eclesial dels qui formem el Poble de Déu (pastors, consagrats i laics) són dues qüestions que em semblen importants en aquest moment.

—Com li pesa la responsabilitat de ser el pastor no d'una, sinó de dues diòcesis?

—Sens dubte suposarà un gran repte, i més per a un bisbe novell com és el meu cas. Demano al Senyor i als nostres sants que m'ajudin a ser veritablement pare de cada persona i realitat que tingui al davant, no amb una paternitat que neixi del meu entossudiment i que fet i fet pugui derivar en paternalisme, sinó una paternitat que neixi de la pròpia experiència d'haver estat generat per algú altre més gran que tu: Déu Pare.

—El seu nomenament es produeix en una data assenyalada: els 25 anys de pontificat de Joan Pau II i la publicació de l'exhortació *Pastores gregis*...

—La figura imponent del Sant Pare, a través del seu pontificat de 25 anys, i la lluminositat d'aquest document que ens acaba de regalar a tota l'Església, representen per a mi un autèntic vademècum que providencialment em guiarà en el ministeri que se'm confia.

—La mateixa setmana que Mons. Amigo era creat cardenal vostè era nomenat bisbe, com ho viu la família fran-

ciscana?

—Amb gran joia i gratitud senzilla. Sant Francesc va salvar en bona mesura l'Església de la seva època, perquè es va deixar salvar ell per aquella mateixa Església. Els fills de sant Francesc estímem entranyablement l'Església i per aquesta raó qualsevol indicació

o crida, qualsevol urgència, ens la prenem com una actitud d'obediència filial i disponibilitat real.

—De quina manera canviarà la seva vida a partir d'ara?

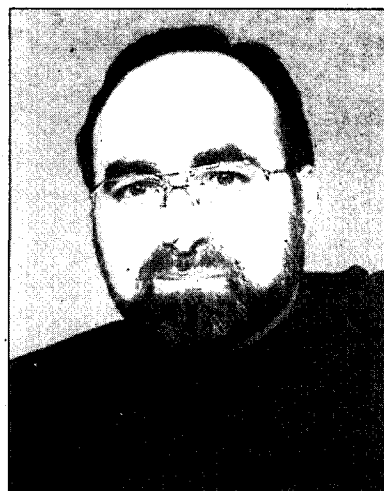
—Canviaran moltes coses a la meua vida amb el nomenament de bisbe, i fonamentalment les que m'emplenen l'agenda quotidiana: ser professor de teologia a Madrid i a Roma, estar més centrat en la investigació i

publicació teològica. Però la veritable teologia, aquella que neix de la contemplació del Misteri que se'ns ha revelat i que perviu en la tradició de l'Església, no és només objecte de l'estudi i de la docència, sinó que també ho és del testimoni senzill i apassionat dintre de les mil cares i circumstàncies de la vida del Poble de Déu. Una teologia així testimoniada és un bell repte per a un professor.

—Els seus nous diocesans deuen estar encantats amb aquest nomenament, perquè feia dos anys que l'esperaven... quines reaccions hi ha hagut?

—Pel que puc saber a través de les mostres d'afecte i comunió que m'han fet arribar sacerdots, consagrats i laics d'Osca i de Jaca, estic commogut per la magnanimitat d'aquests bons cristians de l'Alt Aragó. La meua gratitud i la meua entrega en el nom del Senyor, serà la justa resposta.

Rosa María Jané Chueca

Jesús Sanz.

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teua aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 178,30 €** ☐
Àsia i Oceania: 243,82 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Rosari mariner vivent a València

CANYAMELAR.— El 18 d'octubre va tenir lloc al barri mariner del Canyamellar (València) un Rosari mariner vivent, com a conclusió de l'Any del Rosari proposat per Joan Pau II. Al capdavant de l'organització hi havia el sacerdot cubà Olbier Antonio Hernández Carbonell, veritable animador d'aquesta popular pregària mariana. També s'hi va sumar un altre sacerdot molt estimat al barri, Antonio Díaz Tortajada, periodista. L'organització va acordar que aquest Rosari mariner vivent, el segon que es fa en aquest Any del Rosari, fos d'acció de gràcies. Hi va prendre part una representació de la feligresia del temple. La coral parroquial de joves el va animar amb els seus cants.

Al mateix temps, va tenir lloc una mostra de rosaris fets a mà pel religiós caputxí fra Conrado, cèlebre per recollir materials de refús i formar amb ells naixements i

rosaris. Tothom que va participar en l'oració va anar aixecant la corda, feta amb nusos de mariner i separada per flotadors que, alhora, servien com a final del misteri i inici del següent, de tal manera que a la conclusió tota la corda situada al terra de la plaça (més de 120 metres) va estar suspesa a l'aire. Aquest moment va ser aprofitat pels sacerdots per entrar amb la corda i una espelma a la parròquia i oferir aquest Rosari a la imatge titular de la parròquia. Els organitzadors, el grup de matrimonis de la parròquia, es van sumar al 25è aniversari de pontificat i van voler resar els misteris de llum, els mateixos que el Papa actual ha creat per donar una dimensió més completa a aquesta pregària mariana tan apreciada. Aquest acte es vol repetir cada any quan arribin els mesos marians: maig i octubre. (José Ángel Crespo Flor)

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Fe i raó, les dues ales de l'esperit humà

Durant el mes d'octubre, una de les meves tasques són els actes d'inauguració del nou curs a les institucions acadèmiques de la diòcesi o en institucions d'inspiració cristiana. Penso que algunes de les coses dites en aquests actes poden merèixer l'atenció dels meus lectors i oients. Em referiré a algunes de les idees que vaig dir a les Facultats de Teologia i de Filosofia i a la Universitat Ramon Llull.

Els cristians pertanyem a aquella part de la humanitat que confessa, amb goig i amb fermesa, que el món és obra del Déu savi, intel·ligent i bo, que no és fruit d'un concurs atzarós de causes ni, menys encara, pot ser finalment un puzzle caòtic fragmentari sense ordre, sentit ni destinació. I nosaltres, sobretot, venim d'un Amor etern que ens estima i ens aporta la nostra dignitat.

L'Església se sent cridada i obligada a donar testimoni d'aquest fet originari que per a ella és una veritat bàsica i essencial. Ho fa amb tots els recursos al seu abast, mentre no desdiguin de la seva essència i finalitat religioses. Ho proclama arreu del món en la pregària i ho certifica amb

el testimoni dels sants.

Més en concret, però, i en l'ordre del coneixement, ho medita, reflexiona i ensenya amb el que el nostre bon papa Joan Pau II anomena «les dues ales de l'esperit humà», és a dir, la fe i la raó, i les seves concrecions, com són la Filosofia i, sobretot, la Teologia. És molt important per a l'Església que hi hagi institucions en què, en un nivell superior d'exigència intel·lectual d'investigació metòdica, de rigor expositiu i de control crític, es realitzi aquella tasca que el Nou Testament defineix com la capacitat «de donar raó de la nostra esperança».

Per això, el Sant Pare —que abans de ser elegit Papa va viure una llarga experiència universitària— ha insistit sovint perquè les institucions docents de nivell superior vinculades a l'Església manifestin sempre aquell humanisme cristià que les hauria de fer excel·lir per la seva qualitat intel·lectual, pel seu respecte a les persones i pel seu sentit de comunió.

Especialment, el diàleg entre fe i raó, entre fe i cultura,

entre ciència i sapiència convé que sigui una preocupació constant en les institucions superiors on es treballa amb una extraordinària diversitat de mètodes, de sabers, de zones de realitat, d'instruments i de llenguatges amb els quals cal abordar la quasi infinita riquesa de tot allò que s'ofereix a la nostra consideració. Cada dia tenim nous motius per admirar i per ser senzills. La tasca de les ciències es torna sovint apassionant i cal reconèixer i agrair el treball dels científics.

Però també pot succeir que la fragmentació, el tipus de saber dominant gairebé exclusivament instrumental i l'horitzó tancat a la Transcendència, almenys en alguns, puguin posar i de fet posen en situació de risc les exigències que deriven de la dignitat de l'home. Una comprensió profunda de la revelació de Déu revela l'home a si mateix i li dona consciència no només del fet que *té dignitat*, sinó també del fet que *és dignitat*, i aquesta dignitat mai no li pot ser arrabassada.

No fa gaire, Joan Pau II demanava als intel·lectuals creients que fossin capaços de conjuminar la *parresia* de la fe i l'audàcia de la intel·ligència per tal de palesar cada dia més plenament el pla de Déu per al món i sobretot per a l'home. És un bon propòsit per al curs que ja hem iniciat.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

L'Europa de la solidaritat

L'Europa de la solidaritat és un autèntic desafiament. Aquesta ha estat la constatació reiterada de la recent Setmana Social celebrada a Tarragona. El nostre continent europeu no pot tancar-se mai en si mateix ni cercar només el seu profit. És enmig d'un món on creix la globalització, la qual, es vulgui o no es vulgui, ens fa a tots els pobles interdependents.

Les setmanes socials van començar a celebrar-se a diversos països d'Europa a rel de l'encíclica *Rerum novarum* del papa Lleó XIII. Han tingut des de sempre la finalitat d'aprofundir i difondre la doctrina social de l'Església. La reunificació europea necessita persones educades segons els valors socials del cristianisme. Alcide de Gasperi, Konrad Adenauer i Robert Schuman, que han estat els pares d'aquell inici d'Unió Europea, els anys immediatament posteriors a la segona guerra mundial, eren cristians, i les seves conviccions els mogueren a somniar en aquesta realitat.

El desafiament més important que té l'Església a Europa és ajudar l'home contemporani a experimentar

l'amor de Déu mitjançant el testimoni de la caritat, que té en si mateixa una força evangelitzadora intrínseca. Ningú no pot viure sense ser estimat i sense estimar. L'anunci joïós de l'amor de Déu envers tots persona significa donar a tot home i a tota dona, sovint desorientats, raons vertaderes per continuar esperant i per continuar vivint.

En la cultura europea es dona l'intent de fer prevaler una antropologia sense Déu. Aquesta forma de concebre la naturalesa de la persona humana ha portat a considerar l'home com el centre absolut de la realitat, ocupant falsament el lloc de Déu i oblidant que no és l'home qui fa Déu, sinó que és Déu qui fa l'home. L'oblit de Déu condueix inexorablement a l'oblit de l'home. Joan Pau II diu que «la cultura europea fa la impressió de ser una apostasia silenciosa per part de l'home autosuficient que viu com si Déu no existís».

L'home i la dona no poden viure sense esperança. Avui hi ha el parany de cercar l'esperança en realitats efímeres i fràgils. Els cristians hem d'oferir a Europa el bé més

preuat que ningú més no pot donar-li: la fe en Jesucrist, font de l'esperança que no enganya mai. Així mateix, Europa pot trobar en aquesta fe cristiana un do que és a l'origen de la unitat espiritual i cultural dels pobles europeus i que pot fer una aportació essencial en el seu desenvolupament i integració.

La Unió Europea ha de configurar un continent obert i acollidor que vagi realitzant en l'actual globalització no només formes de cooperació econòmica, sinó també social i cultural. No es pot desentendre de la resta del món. Hi ha molts països pobres que esperen d'Europa iniciatives i mitjans per al seu desenvolupament. És urgent que la Unió Europea es converteixi en part activa en la promoció i realització d'una globalització en la solidaritat i també de la solidaritat.

Com recorda Joan Pau II en el seu recent document sobre Europa, «les diferències nacionals s'han de mantenir i cultivar com a fonament de la solidaritat europea, i la pròpia identitat nacional no es realitza si no és amb l'obertura als altres pobles i per la solidaritat amb ells».

La pàgina

del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

Dr. Rafel Felipe

Teòleg

La missió del bisbe (1)

Pastores gregis és el nom de la darrera exhortació apostòlica de Joan Pau II. El document està elaborat a partir de les conclusions del Sínode de Bisbes que es va celebrar a Roma del 27 de setembre al 30 d'octubre del 2001. El tema era: «El bisbe, servidor de l'Evangeli de Jesucrist per l'esperança del món.»

L'exhortació és com una regla pastoral que el Papa proposa als bisbes de tot el món, sintetitzada en la cèlebre frase de sant Gregori: «Primer ser sants i després santificar.» Consta d'una introducció, set capítols i la conclusió.

S'inicia el document a partir de la imatge de Jesús, Bon Pastor en la qual «el bisbe s'ha d'inspirar contínuament» (1). La seva missió és la «d'anunciar al món l'esperança, partint de la predicació de l'Evangeli de Jesús». Per això, el bisbe esdevé «profeta, testimoni i servidor de l'esperança» (3) que pren la seva força de la voluntat salvadora de Déu i de la presència del Senyor fins a la fi dels temps.

El primer capítol de l'exhortació porta per títol *Misteri i ministeri del bisbe*. El bisbe, com recorda un text antic, és «pare i mare» (7), ensenya, santifica i governa a imatge del Bon Pastor: «Amb caritat, coneixement del ramat, sol·licitud per a tothom, misericòrdia amb els pobres, pelegrins i indigents» (7). Per això «quan ensenya (*duc in docendo*), al mateix temps santifica i governa el Poble de Déu; mentre santifica (*duc in sanctificando*), també ensenya i governa; quan governa (*duc in regendo*), ensenya i santifica» (9).

Sobre «la vida espiritual del bisbe» tracta el segon capítol. El bisbe està cridat a santificar-se i *santificar*, adoptant un estil de vida que imiti Jesucrist pobre i humil, «de tal forma que el seu ministeri pastoral sigui una imatge coherent de Jesús, Servent de Déu, i el porti a ser, com Ell, proper a tots, des del més gran fins al més petit» (11). Això és així perquè «si l'ofici episcopal no es recolza en el testimoni de santedat manifestat en la caritat pastoral, en la humilitat i en la senzillesa de vida, acaba per reduir-se a un paper quasi exclusivament funcional i perd fatalment credibilitat davant els preveres i els fidels» (11). El Sant Pare proposa als bisbes, per acomplir la seva missió, d'encomanar-se a la Paraula, d'alimentar-se de l'Eucaristia, experiència pròpia i diàleg personal amb Déu, el camí dels consells evangèlics i les benaurances, la virtut de

l'obediència (a l'Evangeli, a la Tradició i al ministeri petri), l'esperit i la pràctica de la pobresa (generositat i gratuïtat), castedat al servei d'una Església que reflecteix la puresa de Crist, espiritualitat de comunió i de missió i formació permanent.

El capítol tercer presenta el bisbe com «el primer predicador de l'Evangeli amb la paraula i el testimoni de vida» (26). Per això és important «la trobada freqüent del bisbe amb els seus preveres», suscitant i conservant una «autèntica passió» de tots ells per la catequesi. Forma part de la seva missió de «catequista» per excel·lència «defensar amb fermesa la unitat i la integritat de la fe, jutjant amb autoritat allò que està d'acord o no amb la Paraula de Déu» (29), i testimoniar així una autèntica vida de fe.

«Ministre de la gràcia del suprem sacerdoci» és el títol del quart capítol de l'exhortació. El Papa recorda la importància de la vida litúrgica en l'Església particular, vetllant atentament «pel bé dels fidels, perquè s'observin sempre i a tot arreu, les normes litúrgiques vigents, excloent qualsevol arbitrarietat en el camp litúrgic» (35). La celebració del diumenge ocupa el centre del ministeri episcopal. La celebració de l'Eucaristia és la tasca més urgent del ministeri del bisbe. Una de les seves principals obligacions és «procurar que els fidels tinguin la possibilitat d'accedir a la taula del Senyor, sobretot el diumenge, el dia en què l'Església, comunitat i família dels fills de Déu, expressa la seva específica identitat cristiana al voltant dels seus preveres» (37). Joan Pau II recorda, a continuació, com el bisbe és també el primer responsable de la disciplina penitencial en la seva Església particular. Ha de ser un «ministre exemplar» d'aquest sagrament, fomentar una gran estima al ministeri de la reconciliació i vetllar «perquè l'absolució general no s'imparteixi més enllà de les normes del dret» (39). En aquest sentit, l'exhortació recorda la disciplina vigent sobre aquest sagrament i la necessitat de facilitar als fidels la possibilitat de confessar-se dignament. El capítol dedica finalment un apartat a la pietat popular, «veritable tresor d'espiritualitat en la vida de les comunitats cristianes» (40), i a la necessitat de promoure «una autèntica pastoral i pedagogia de la santedat» (41) que és un signe dels temps i «una prova de la veritat del cristianisme que brilla en els seus millors fidels».

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

«Allò que el Senyor abomina»

Avui he fet una prova consistent a obrir la Bíblia a l'atzar. M'he trobat davant d'un text, del llibre dels Proverbis, titulat «Allò que el Senyor abomina». Què detesta Déu? L'autor inspirat ho indica així: «Sis coses odia el Senyor, i en detesta igualment una setena: ulls altius, llengua mentidera, mans tacades de sang innocent, cor que maquina malvestats, peus delerosos de córrer cap al mal, un testimoni fals i mentider, i l'home que enemista germans» (Pr 6,16-19).

Els estudiosos afirmen que ens trobem davant d'un «proverbi numèric, basat en el número set, que confirma el consell sobre la sinceritat, i mostra com és objecte especial de la voluntat divina, ja que no hi ha res que Déu detesti tant com tot el que s'oposa al seu voler, com és sembrar discòrdia entre els homes. La força del proverbi rau no sols en el fet que Déu avorreixi, més que cap, alguna de les sis coses precedents, sinó que no pot haver-n'hi cap que detesti més, perquè el número set és el número que designa perfecció i negativament la imperfecció».

El fragment posa el dit a la nafra. És a dir, toca punts neuràlgics de la conducta humana. Projecta realitats de cada dia. Mentides, sang vessada de moltes maneres, maquinacions contra els altres, buscar de fer el mal de debò, falsies... i moltes —moltíssimes— vegades que enemistem germans. En aquest darrer aspecte hi caben la maledicència dels altres per enveja o per a profit nostre. Pecar contra enemistar persones és freqüent. Quins embolics que provoquem en moltes ocasions!

Convé, de tant en tant, confrontar-nos amb la paraula de Déu. Ens recorda coses molt bàsiques, allunyades de grans disquisicions. Tan reals que són la base d'una vida que vol testimoniar la seva fe en Déu.

La vida cristiana ha de tenir els fonaments ben posats. No es pot començar mai un edifici per la teulada. El cristianisme, a fi de comptes, fa propostes òbvies a la naturalesa humana. Per tal que, des del que és bàsic per ser persona, l'ànima es pugui enlairar en el seguiment total del Senyor. Obviï tot allò, és clar, que el Senyor abomina.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanya (ynaraja@ynaraja.telefonica.net)

De viatge - Els Alps

Des de petit sento parlar d'aquesta cadena de muntanyes per la qual van passar-hi personatges tan famosos com Anníbal o Napoleó. Actualment, és un objectiu de muntanyencs que pugen al cim més alt d'Europa, el Mont Blanc (4.810 m), és una regió privilegiada per als esquiadors, o una simple meta turística per a d'altres. El meu cas és diferent, hi ha qui practica el turisme gastronòmic, jo practico el religiós. La setmana passada vaig escriure sobre el pas del Gran Sant Bernat. No puc deixar d'afegir-hi alguna cosa més, pel que fa a la comunitat de canonges que hi vaig trobar. És un petit orde format per uns 70 membres que segueixen la regla dels Regulars de sant Agustí. Al seu esperit d'acollida, del qual ja vaig parlar, cal afegir la realitat missionera i martirial. Un dels seus membres va anar el 1936 cap al Tibet i va morir-hi víctima de la fúria d'uns lames. La seva heroïcitat va ser reconeguda per l'Església, que el va inscriure el 1993 al seu martirologi, es tracta del beat Maurici Tornay. Afegeixo que els canonges a l'hivern, exerceixen el seu ministeri per aquestes valls, i que es desplacen d'una parròquia a l'altra amb esquís. Hom voldria retrocedir als 18 anys per sol·licitar l'entrada a la comunitat.

A Col du Gran St. Bernard s'hi arriba per una carretera excel·lent. El paisatge és imponent i a les edificacions antigues se n'afegeixen dues o tres de noves. L'església està oberta durant el dia, i convida a la pregària. Quedaran, doncs, en el meu record aquestes muntanyes com un paratge sant, on prega una comunitat benedictina femenina propera a una masculina agustiniana i, de la banda francesa el conjunt de la Grand Chartreuse acull l'orde auster dels cartoixans, fundat allà mateix per sant Bru.

Baixant per la part suïssa, arribem a Chamonix, ja en terra francesa. Trobar a la nit un alberg és una aventura intrèpida, molt més si està als afores d'una població. Ens apropem en un lloc que ho sembla i que, per sort, ho és. La foscor, el fred que fa, els horaris i la llengua, que no és la pròpia, poden resultar una dificultat o un motiu de trobades felices. Em refereixo a unes noies andaluses i a uns nois de Madrid que, com nosaltres, també cerquen un lloc per dormir. Evidentment, hom pot trobar satisfacció en alguna cosa més que en el fet de descansar. Compartir és un dels plaers més genuïnament humans. I entre una partida de billar i una cervesa, s'expliquen des d'identitats fins a projectes. Una de les noies celebra el seu sant aquest dia i espera una trucada amb il·lusió. Finalment la rep. La noia és enginyera de Granada, el seu xicot treballa del mateix a Bordeus, però l'ha trucat des de l'Argentina. Recordeu que som a França. Els he dit, des del principi, que sóc sacerdot. Ells i elles s'estranyen que no tingui una feligresia nodrida per atendre. Els dic que la meua vida, que el meu ministeri, és tan universal com les seves relacions i viatges. La meua fe em permet sentir-me en qualsevol lloc tan còmode com ells se senten en qualsevol vagó amb el bitllet Inter-rail. Difícilment hi encaixaria el seu esperit, constret en una parròquia de barri, com per a mi seria difícil despendre'm de les possibilitats d'evangelització que em facilita Internet. La conversa deriva a records i vivències, a visites a Roma i entusiasmes d'adolescència, al camí Neocatecumenal, per part d'un, i a un cert interès pel Tercer Món, per part d'una altra. Pul·lula una nostàlgia cristiana i sincera, que satisfaci, i que no tots han aconseguit. Reconec quan marxo que he quedat més il·lusionat i impressionat per l'alegria de la trobada, que per l'immens *Mer de glace* que es veu a sobre nostre. Quin serà el record que ells en conservaran?

Notes insignificants

Germà Adrià

Pensant en el Cel

Des de fa uns quants mesos sembla que tinc una obsessió: pensar en el Cel.

Deu ser perquè als meus 84 anys ja el veig proper? Deu ser perquè aquest angelet Belalín me l'ha ficat al cap?

Sigui el que sigui, avui he escrit una carta a Belalín, el meu àngel confident, on li pregunto moltes, moltíssimes coses. Si es digna a contestar-me, i entenc l'escriptura dels àngels, ja us ho comunicaré.

Així, li he preguntat si és veritat que al Cel ja no hi ha captaires. Perquè, si no hi ha rodamons, com es podrà manifestar generosa la gent rica, si ni tan sols poden donar mig euro a algun captaire? Com tranquil·litzaran la seva consciència, o és que al Cel els rics ja tenen la consciència tranquil·la?

És veritat que no hi ha ningú que dormi al carrer? O potser al Cel els carrers són palaus i els palaus són només avantals del Cel?

I si no hi ha ningú que dormi al carrer, sobran els albergs. De què podran presumir els ajuntaments si no poden dir que sostenen albergs per als pobres?

Li he preguntat també, si al Cel hi ha cap presó?

I m'ha semblat que Belalín somreia. Potser sí que a alguna bona persona li agradaria que al Cel hi hagués alguna mena de presó, almenys fins que aquests lladres que aquí ens fan la vida impossible s'acostumessin a no molestar ningú.

Belalín no entén gaire aquesta obsessió nostra per la presó. Ell no es pot imaginar una legió d'àngels destinada a la vigilància d'alguns racons sumptuosos de la Glòria.

Li he preguntat, també, si al Cel hi ha

residències d'aquestes on es guarda la gent gran perquè molesti a casa com menys millor.

Que qui té cura d'aquestes residències, si n'hi ha. O deu ser veritat que al Cel, la gent gran conserven els cabells blancs i la seva barba blanca, salten i ballen com tots els benaurats.

Li he parlat d'infants famolencs... Sé que molts infants han anat al Cel abans de poder arribar a fer-se homes.

Què es fa amb ells? Hi ha també asils o reformatoris moderns, d'aquests on deu infants són atesos per quaranta professionals? O al Cel els nens van al seu aire, sent l'alegria de Déu per tots els racons?

M'he atrevit també a preguntar-li si al Cel hi ha privilegis descarats per a uns quants i el més just per a altres.

També l'ha fet somriure això dels privilegis, però si allà tothom és feliç en la seva totalitat. Però si el cor de Déu estima immensament tothom.

Li he preguntat si allà hi ha nits de festa per celebrar alguna cosa: l'aniversari, l'arribada d'algú important, els somriures de la Mare de Déu. I em vull imaginar que les nostres nits de gresca queden petites davant de les festes celéstials.

M'han dit que Déu es diverteix molt amb els pallasos que arriben al Cel. I que li agraden les piruetes del circ. I que demana als artistes que li passin alguna de les seves pel·lícules, encara que ja se les sap de memòria.

I li he preguntat moltes coses més. Quan Belalín em contesti ja us ho comunicaré tot. Prepareu-vos per a tota mena de sorpreses.

Zoom

Eduard Brufau

A finals del anys vuitanta es va identificar la ubicació del que havia estat la gran sinagoga de Barcelona, i que havia estat assaltada i abandonada l'any 1391 a causa d'un gran avalot popular contra els jueus del call. Ara, aquell antic temple — situat als baixos del número 5 del carrer de Marlet — ha estat rehabilitat i obert al públic en general. Fins i tot puntualment s'hi celebren actes litúrgics per a la comunitat hebrea. Val la pena visitar-la 600 anys després d'obrir les portes per darrera vegada.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

Rostres d'Església

L'impacte mediàtic dels esdeveniments viscuts a Roma del 16 al 25 d'octubre, per precisar unes dates ben significatives, ha aconseguit una gran intensitat de projecció internacional. Uns quants rostres de personatges vinculats a l'Església han ocupat primeres pàgines als rotatius o han omplert la petita pantalla als espais informatius.

El rostre de Joan Pau II, en la commemoració dels seus 25 anys com a Papa, s'ha apropiat a milions de llars una altra vegada, encara que en aquesta ocasió ha reflectit clarament el cansament i, fins i tot, el dolor. Ell ha estat protagonista d'una agenda molt carregada, en la qual destaquen els actes de celebració, la beatificació de la mare Teresa de Calcuta i el consistori dels cardenals. A més de l'eucaristia celebrada a la plaça de Sant Pere, un concert a l'aula Pau VI va posar una nota de sensibilitat extraordinària. Es va tractar de la interpretació de la *Simfonia núm. 9 en Re menor opus 25* de Ludwig van Beethoven, interpretada per l'Orquestra Simfònica i Cor del Mitedeutscher Rundfunk, d'Alemanya. Concert formidable.

El rostre de la mare Teresa de Calcuta, que va quedar al descobert a la façana de la basílica de Sant Pere en el moment de la beatificació, ha aparegut en tots els mitjans. La seva causa de santedat ha seguit un procés tan breu, que s'ha saltat la normativa vigent per expressa voluntat del Papa. El seu missatge d'amor i de servei, especialment pels últims entre els últims, continua emocionant la societat. El seu rostre revela sol·licitud, proximitat i transcendència tot alhora. Vaig assistir a l'homenatge que va tributar a la mare Teresa l'Ajuntament de Roma al Campidoglio. Allà vaig poder saludar sor Nirmala Joshi, la seva successora, que em va impactar profundament. La seva figura diminuta desprèn espiritualitat i afecte. Vaig parlar també amb Agi Bojaxhiu, 59 anys, l'única neboda de la mare Teresa, que actualment viu a Palerm. Parlava amb una emoció continguda de la relació amb la seva tia. Dies després, a l'aula Pau VI es va estrenar l'oratori per a solistes, cor i orquestra titulat *Vita Nova* i compost per Antonio Pappalardo. L'Orquestra i el Cor del Teatre de l'Òpera de Roma van donar el relleu a aquesta composició de gran sensibilitat. Els programes destacaven els colors blanc i blau típics del sari. No obstant això, no vaig veure cap missionera de la caritat. Elles prefereixen la contemplació activa a prop dels pobres.

El consistori dels cardenals va permetre posar en primera plana personalitats destacades, la majoria de les quals tindrà un vot decisiu per a l'elecció del proper Papa. A la zona de premsa, hi havia moltes càmeres de televisió però també molts fotògrafs que volien recollir els rostres dels que en un futur de data imprevisible seran protagonistes del conclave. Mentre des de la terrassa observava el colorit de la plaça, pensava que assistia a la concentració més gran de cardenals de tota la història de l'Església. A la tarda, la salutació personal a cadascun d'ells. Passant per les sales del Vaticà, es podia observar la diversitat cultural: la formalitat dels francesos, la gatzara incontenible dels mexicans, i el color i els somriures dels nigerians. Rostres diferents que tenien en comú el fet d'estar coronats pel birret vermell dels cardenals.

Aquests són rostres d'Església, però la prioritat que reben als mitjans informatius no ha de reduir la nostra visió. Hi ha els rostres dels pobres que van assistir a la cerimònia de beatificació; el rostre de Pere Casaldàliga que, en arribar a l'edat de 75 anys, deixa de presidir la comunitat diocesana de São Felix do Araguaia; el rostre desconegut de missioners, catequistes, matrimonis, voluntaris, religiosos i religioses, professionals laics... que viuen en la seva vida el missatge de l'Evangeli. Rostres d'Església, presents a vegades en ambients hostils, on exercir la fe implica córrer el risc de morir d'una manera violenta. El Concili Vaticà II defineix l'Església com a poble de Déu. Convé no oblidar aquesta perspectiva quan pensem en ella.

Una realitat eclesial es troba sota la llum dels focus, però una altra no menys poderosa es desenvolupa en la penombra i el desconeixement. Cada persona està cridada a exercir la seva responsabilitat personal en el si de l'Església, des de la vocació rebuda. No obstant això, al cor de Déu la jerarquia que predomina està vinculada a la força de l'amor i no a la funció que es desenvolupa en el si de la comunitat. No cal contraposar-les ja que a vegades van juntes, però convé no oblidar la universalitat de l'Església, reduint-la a uns quants rostres coneguts.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE
L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

BUTLLERÍ DE L'ARQUEBISBAT
DE BARCELONA

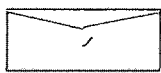
(EDICIÓ MENSUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H. AL DIA

Informe-vos al telèfon: 934 092 810 — Fax: 934 092 820
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 — 08014 Barcelona — e-mail: publicitat@catcrist.com

Cartes del lector

Joan Pau II i la beatificació de la mare Teresa de Calcuta

□ Els cristians i el Papa

Durant aquests dies que celebrem el 25è aniversari de l'elecció del papa Joan Pau II, tothom opina, amb més o menys encert, sobre el seu pontificat.

Jo faria la pregunta a l'inrevés (amb una mica d'imaginació), és a dir, que el Papa opinés sobre els cristians i ens examinés a cada u sobre la conducta que hem tingut durant aquests anys que ell ha estat al capdavant de l'Església.

Suposo que, llevat d'alguna excepció, la nota que ens assignaria seria més aviat baixa, o de suspens. Els valors morals que ens inculca l'Església catòlica sembla que la majoria dels habitants del nostre país no els té en compte, ja que tan sols cal mirar el panorama i els costums dels nostres pobles i ciutats. L'ambient deixa molt a desitjar.

MAGÍ RIBERA PETIT
Barcelona

□ Joan Pau el Gran

Entre molts altres articles i informacions amb motiu del 25è aniversari de l'elecció del papa Joan Pau II, uns quants mitjans espanyols han reproduït l'article de Gerard Baker titulat *Joan Pau el Gran*, que havia estat publicat al *Financial Times*. En l'article es proposava que la història donarà a Joan Pau II el títol de «Gran», al mateix temps que recordava el nom dels altres dos Sants Pares als quals se'ls havia atorgat l'esmentat sobrenom després de la seva mort: sant Lleó I (Magne) i sant Gregori I (Magne).

Sóc un més dels molts que estem convençuts que la història donarà un gran títol, a més del de la canonització, a aquest Papa. El de «Gran» em sembla adequat si tenim en compte la magnitud de la tasca portada a terme en aquests vint-i-cinc anys.

EDUARD MAJEM CAÑELLAS
Olot

□ El casset del Papa

Un casset penetrant de paraula viva i eficaç. Gràcies, Joan Pau II, que la vostra veu entri dins de les nostres llars

i famílies d'una manera vibrant i sincera, desgranant cada misteri d'una forma realista i senzilla, però plena de foc i entusiasme. Cada dia sentim la vostra presència, la vostra veu, el vostre esperit.

Que cada dia la Mare de Déu ens faci gaudir de més claror, més llum i més gràcia, que la vida recobri més fortalesa en la família ara, i per molts anys venidors sigui el sant Rosari l'estrella que tant necessitem.

GASPAR SALA-ROS
Sant Andreu de Llavaneres

□ El 19 d'octubre del 2003

Vaig escriure el 20 d'octubre passat un pensament que diu: «El 19 d'octubre del 2003 és una dardada a l'ànima dels cristians.» Tinc consciència que em quedo curt, ja que d'espectacles com el que vam veure, els menys afortunats per televisió, se n'han vist pocs.

Els meus sentiments em diuen i em recorden aquelles paraules del protagonista del diumenge, Joan Pau II, quan ens comunicava: «No tingueu por!» ara fa 25 anys. Amb el cor fet una esponja, em deia: que net, que bonic, quina semblaça tens amb Jesucrist. És cert, no vols baixar de la Creu, ja et baixarem nosaltres, tots els que et comprem i t'estimem. Com certifiques aquelles paraules del Mestre!

L'arbre, pel seu fruit el coneixereu. El diumenge 19 d'octubre tots podem anar a l'hort a recollir-ne el fruit. Quants camions haurien calgut per recollir els milers de caixes del fruit de santa Teresa de Calcuta? Jo diria que no n'hi hauria prou, amb tots els que gaudíem de la beatificació per poder-los comptar. Caldria convidar tots els que fan la persecució cultural de l'Església. Com pot haver-hi persones dins de l'Església que vulguin manipular Joan Pau II? Si estem gaudint de les pàgines de la història més positives i meravelloses del segle XX i començaments del segle XXI...

Dels 48 anys que fa del meu enamorament de Jesucrist, els quals n'he gaudit molt, puc dir que, ara com mai, tinc consciència que les coses grans s'aconsegüiran amb el sofriment. El Sant Pare

que tenim n'és mostra. La història l'haurà de recordar amb lletres d'or.

PIUS PUJOL
Centelles

□ Beata Teresa de Calcuta

Escolto i llegeixo que mai s'havia donat el cas d'una beatificació tan ràpida com la de la mare Teresa de Calcuta. Segons Carles Pujol a *La casa de los santos*, es va beatificar sant Antoni de Pàdua abans d'un any de complir-se la seva mort i ho ratifica l'Espaça.

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

□ Beata Teresa de Calcuta, pregueu per nosaltres

Quan mirava la beatificació de la mare Teresa de Calcuta, el diumenge 19 d'octubre, realitzada pel nostre estimat papa Joan Pau II, em vaig emocionar molt, ja que tinc amb ella una santa relació vital. Ella prega per mi. M'explicaré: en les seves visites al nostre país, a la seva casa de Sabadell (Barcelona), em va dir el següent: «Demanaré a Maria, mare dels sacerdots, perquè vostè sigui un sant sacerdot.» Agraïxo a les religioses Missioneres de la Caritat, congregació que va fundar la mare Teresa, perquè em van posar en comunicació amb ella. He conegut de prop la seva santedat.

Si acaba de ser beatificada pel Sant Pare, que l'ha coneguda més de prop, personalment, estic segur que serà canonitzada d'aquí a ben poc. Cal dir que és el poble de Déu qui l'ha canonitzada per endavant. De boca en boca sentim dir: «La mare Teresa de Calcuta és una santa!»

Gràcies, Sant Pare! Quin bé que ens fa aquest Papa elevant als altars persones que hem conegut en vida.

Gràcies, mare Teresa de Calcuta, apòstol dels pobres més pobres, pel gran exemple que ens doneu en centrar tota la vostra vida per ser una enamorada de Jesús Eucaristia, el qual s'identificava amb els pobres més pobres. Vós, beata mare Teresa, repetíeu sovint: «Jo, sense l'Eucaristia, no podria!» No podríeu dur a terme el vostre apostolat infatigable amb els pobres més pobres.

Beata mare Teresa de Calcuta, pregueu per nosaltres!

Mn. JORDI CARRERA
Banyoles

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Por de la mort

—Estic preocupat per una bona amiga que passa un mal moment. Li han comunicat que té una greu malaltia i està angoixada per la mort. M'ho va dir en una conversa. Què li puc dir per animar-la? Jo també vull fer-li una pregunta sobre la mort: l'ànima surt immediatament del cos o la mort és un procés lent?

—El pensament sobre la mort sovint és evitat o bé afrontat amb superficialitat. Molts no volen pensar sobre la mort perquè els obliga a pensar sobre la vida, la seva vida i el seu sentit. La qüestió de la mort, és, doncs, delicada, perquè en ella conflueixen moltes preguntes i respostes, implícites o explícites. Com a cristians hem d'afrontar la mort amb serenor i esperança, sense que això pugui estalviar-nos sensacions de por o angosta. Nosaltres creiem que la mort està vençuda en Jesucrist i la nostra fe en Ell ens dona força per viure cristianament la mort. Pel que fa a la persona a la qual vol animar, jo no sé quines conviccions té. Parli-li de Jesucrist, del seu amor per nosaltres, per a ella en concret. Animi-la a llegir els evangelis i a pregar. El moment que passa pot ser un moment molt receptiu per la fe i l'esperança.

Li vull explicar una anècdota que vaig llegir i que pot comentar amb la seva amiga. Diuen que a una persona li van diagnosticar un càncer avançat i li van comentar que li quedava poc temps de vida. Aquella persona es va desesperar i plorava nit i dia. Li van parlar d'un home sant que tenia el do de la consolació. Hi va anar. Ell el va rebre i li va demanar què volia. El malalt es va posar a plorar i va dir: «M'estic morint!» L'home sant, en una reacció del tot imprevisible per al malalt, es va posar a riure estrepitosament. El malalt va quedar esfereït i va dir: «Això us fa riure?» Aleshores l'home sant li va dir: «T'estàs morint? Jo també! Tots ens estem morint, només és qüestió de temps. La vida és un camí cap a la mort.» Aquella resposta de l'home sant va fer reflexionar el malalt, el qual va afrontar amb més serenor la seva situació i fins i tot, va experimentar un alleujament. L'anècdota és interessant. La mort es pot afrontar de moltes maneres. L'important és el sentit i el fonament que donem a la nostra vida. Una dita llatina afirma: *Talis vita, mors ita*. Segons es viu, així es mor. Des de la fe en la vida eterna i des d'una vida que realitza a fons el missatge evangèlic, la mort es viu de manera molt diferent de la situació d'aquell que només creu en allò que veu i es nega a acceptar la transcendència. Queda per a la setmana vinent l'altra pregunta amb algunes altres qüestions que em plantegen sobre el tema.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com - catcris@iber.net - www.balmesiana.org - apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Esqueles a
Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

L'any litúrgic al novembre (i 2)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

«L'Església que encara peregrina a la terra...»

Amb aquestes paraules, la pregària eucarística III defineix l'Església per la qual preguem, i per la qual demanem que Déu «l'enforteixi en la fe i en la caritat». És l'Església del Déu viu, una i santa, catòlica i apostòlica, estesa d'un cap a l'altre de la terra, visible en cada porció del poble de Déu, confiada a un bisbe perquè, amb el seu presbiteri, la reuneixi en l'Esperit Sant per la Paraula i l'Eucaristia (vegeu el Decret *Christus Dominus*, n. 11, del Concili Vaticà II). En cada lloc, aquesta Església és, en Crist que hi és present, com un sagrament de la salvació i de la unitat dels homes.

Cada cristià està incorporat a l'Església de Crist, i a Crist mateix, a través de la vida d'una Església local. Hom és batejat, per exemple, a Barcelona o a Vic, però això no significa que fora de Barcelona o de Vic ja no sigui cristià!... Els sagraments ens posen en comunió amb Crist, i Crist és un en totes les Esglésies, com és el mateix Esperit el que

estableix els lligams de caritat. Però, a la vegada, cada cristià viu la seva vida cristiana en el context d'una Església local, i així, si hom celebra l'Eucaristia a Barcelona ho fa en comunió amb el Bisbe de Barcelona, i el mateix passa en cada Església.

«Juntament amb el vostre servent el papa Joan Pau...»

El punt de referència essencial per la identitat de cada una d'aquestes comunitats és l'Església de Roma, el bisbe de la qual és el successor de Pere, cap i centre del col·legi episcopal. El Papa és el principi d'unitat visible de l'Església de Déu a la terra. Per això, el seu nom no solament s'explicita quan se celebra l'Eucaristia a la diòcesi de Roma, com es fa amb cada bisbe en la seva Església, sinó en qualsevol celebració de la missa.

Això és també el que justifica que, a la litúrgia romana, el Calendari prevegi que totes les Esglésies locals celebrin l'aniversari de la Dedicació de la basílica de sant Joan del Laterà, que és l'església del bisbe de Roma, com ho fem cada any el

dia 9 de novembre (aquest any, diumenge). Aquesta església és el símbol de la unitat en la fe de l'Església catòlica. El títol gravat en la pedra del portal de la basílica és clàssic: «Mare i cap de totes les esglésies de Roma i del món» (*urbis et orbis*).

Aquesta festa ens porta cada any l'experiència espiritual de l'Església que encara peregrina a la terra, però que és, ja des d'ara, la participació en la comunió dels sants. Cada pas que fem en aquesta basílica del Laterà ens evoca la història de l'Església, sobretot la de Roma: la donació feta per Constantí del terreny on és edificada, el mosaic que evoca la inauguració amb el rostre de Crist resplendent davant de l'assemblea, les tombes de Papes que han marcat fites importants de la història de l'Església (Innocenci III, el Papa de l'esplendor romana del segle XIII; Martí V, el Papa de la unitat de l'Església recuperada després del cisma d'Occident; Lleó XIII, el Papa dels temps moderns que va refer el Laterà i que mai va anar-hi en vida per la situació política italiana), i tants i tants records de l'Església peregrina.

«I el nostre bisbe...»

El nom de cada Bisbe ressona en totes les celebracions de l'Eucaristia a la seva Església local. Com en el cas del Laterà, l'aniversari de la dedicació de l'església del bisbe —la catedral— és una gran festa per a cada diòcesi. És l'experiència de la proximitat de l'Església en cada lloc. La catedral és el símbol de la unitat en la fe i en la caritat dels cristians que s'apleguen entorn d'aquell pastor que té, a la catedral, l'església on presideix i predica —la càtedra— i celebra —l'altar, el baptisteri, el confessional— com a lloc més propi i original.

Cada catedral és un testimoni de la història d'aquella Església. Hi trobem sepulcres dels sants que són el patrimoni espiritual propi: els màrtirs, els bisbes... També hi trobem les tombes de membres il·lustres, especialment de bisbes diocesans que han servit aquella Església... Visitar la catedral ens porta a obrir-nos a l'Església local; per ella, a la catòlica estesa per tota la terra, i a «la Jerusalem del cel, que és la nostra Mare» (Gal·tes 4,26).

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ **Nascut a Lauingen, sud d'Alemanya, cap al 1200**
- ☐ **Frare dominic, bisbe de Ratisbona i gran filòsof medieval**
- ☐ **Harmonitzava els seus coneixements extensos amb una fe viva**
- ☐ **Va morir a Colònia l'any 1280**
- ☐ **Canonitzat per Pius XI l'any 1931. Doctor de l'Església**
- ☐ **Pius XII el va proclamar celestial patró dels investigadors en ciències naturals**

Albert formava part d'una família aristocràtica poderosa, els comtes de Bollstädt, cosa que li va permetre de tenir estudis; primer de tot a Pàdua, i després, un cop entra al recent orde dels dominics, a Colònia. Més tard va anar a estudiar a París, on va acabar exercint de professor de teologia. Més tard també va ser docent a Friburg i finalment a Colònia, la qual es pot considerar la seva ciutat adoptiva. Va ocupar càrrecs importants dins de l'orde dels predicadors i el 1260 va ser nomenat bisbe de la ciutat alemanya de Ratisbona, seu episcopal que va abandonar voluntàriament al cap de dos anys per dedicar-se a l'estudi.

L'activitat intel·lectual era on més bé es movia sant Albert Magne. Ell va ser qui va conciliar la filosofia clàssica, sobretot el pensament d'Aristòtil, amb els principis

Sant Albert Magne

cristians. També va distingir els camps d'acció de la raó i la fe, però sense fer-los incompatibles. El seu millor deixeble, i que va culminar l'estructuració d'aquests temes, va ser sant Tomàs d'Aquino. Sant Albert Magne, però, també va destacar en ciències naturals, amb l'estudi de plantes i animals, cosa poc habitual a l'època i no sempre ben vista. Les seves obres més importants estan recollides a *Summa de creaturis* i *Summa theologiae*.

Les qualitats diplomàtiques de sant Albert es van deixar notar igualment en diverses ocasions. Així, va fer de mediador en diversos conflictes socials a la zona d'Alemanya i va participar activament en el Concili de Lió del 1274. Pel que fa a la seva fe personal va ser un gran devot de la Mare de Déu i del sagrament eucarístic, al qual va dedicar trenta-dos sermons.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa,
santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial 1)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 4)

NOVEMBRE

9. Diumenge

La Dedicació de la Basílica del Laterà (F), Blanc.

Lectures: Ezequiel 47,1-2.8-9.12 / Salm 45 / 1. Corintis 3,9c-11.16-17 / Joan 2,13-22

ALTRES CELEBRACIONS: Santcrist de Balaguer. Sants, Teodor, mr.

Festa Major: a Balaguer, el Far d'Empordà, Ginesar, Sales de Llierca, Sant Martí d'Albars i Vilallonga de Ter.

10. Dilluns

Sant Lleó el Gran (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 1,1-7 / Salm 138 / Lluc 17,1-6. SOLSONA: Dedicació de la Catedral (catedral, S / diòcesi, F), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Andreu Avel·lí, prev.; Tiberi, mr.; Santes, Teopista, vg.

11. Dimarts

Sant Martí de Tours (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 2,23-3,9 / Salm 33 / Lluc 17,7-10

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Menna, mr.;

Festa Major: a Altafulla, Arenys de Munt, Cerdanyola del Vallès, la Figuera, Jafre, Maçanet de Cabrenys, Mura, la Nou de Berguedà, Pau, Peralada, Sant Martí de Riucorb, Sobremunt, Teià, Torrelles de Llobregat, la Vajol i Xerta.

12. Dimecres

Sant Josafat (MO), Vermell. Lectures: Saviesa 6,1-11 / Salm 81 / Lluc 17,11-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Emilià de la Cògolla, erm.

13. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Saviesa 7,22-8,1 / Salm 118 / Lluc 17,20-25. Si es vol: Sant Leandre (MLI), Blanc. SOLSONA: Sant Lleó el Gran (MO), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Dídac d'Alcalà, rel.; Estanislau Kotska, rel.; Nicolau I el Gran p.; Homobò; Santes, Ennata, vg.

Festa Major: a Masarac.

14. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Saviesa 13,1-9 / Salm 18 / Lluc 17,26-37

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Serapi, mr.; Josep Pignatelli, prev.; Santes, Veneranda, vg.

15. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Saviesa 18,14-16; 19,6-9 / Salm 104 / Lluc 18,1-8. Si es vol: Sant Albert el Gran (MLI), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eugeni, b.; Leopold.

Lectures bíbliques

Dedicació de la Basílica
del Laterà

Lectura primera

47,1-2, 8-9,12

Vaig veure que naixia aigua del lloc sant.
Tothom a qui arriba aquesta aigua se salva

Lectura del llibre del profeta Ezequiel:

En aquells dies l'àngel em va fer tornar a l'entrada del santuari i vaig veure que sota el llindar del santuari que mira a l'orient, naixia, al costat dret, una font d'aigua, i s'escolava cap a l'orient, passant a l'esquerra de l'altar. Em va fer sortir per la porta del nord, em va conduir per fora fins a l'exterior de la porta que mira a l'orient, i vaig veure que l'aigua rajava del costat dret.

Llavors em digué: «Aquesta aigua corre per les valls orientals, baixa a l'Arabà i desemboca a la Mar Morta. Entra dins les aigües salades i les saneja. A tot arreu on penetrarà l'aigua d'aquest riu, hi viurà tota mena d'animals que viuen dintre l'aigua, i el peix serà molt abundant, perquè on arriba aquesta aigua, la mar serà sanejada. Allà on arriba l'aigua del riu tot viurà. A banda i banda del riu creixerà tota mena d'arbres fruiters. No perdran mai la fulla i sempre tindran fruit. Cada mes donaran fruits primerencs, perquè l'aigua que els rega neix del lloc sant. Els seus fruits donaran aliment, i les seves fulles seran un remei.»

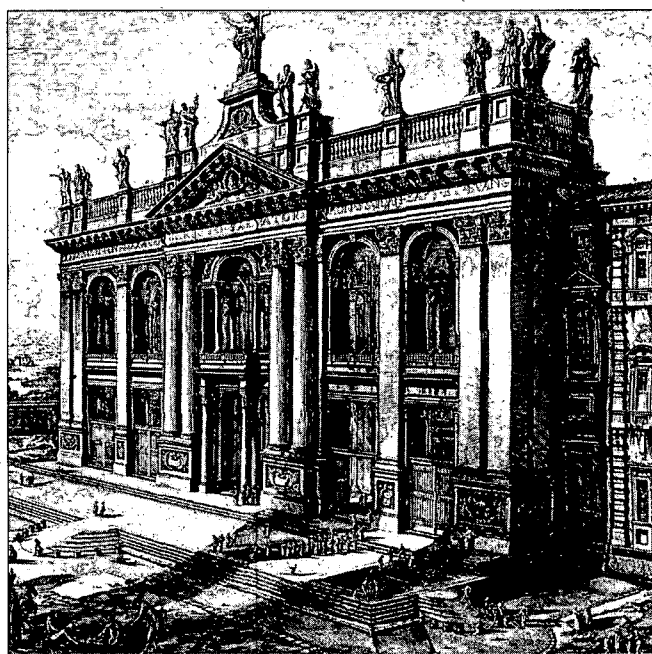
Salm responsorial

45

Déu ens és un castell de refugi,
una defensa ferma en hores de perill.
No temem res, quan se somou la terra,
quan les muntanyes s'enfonsen dins el mar.

R. Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu,
la mansió més sagrada de l'Altíssim.

Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu,
la mansió més sagrada de l'Altíssim.

Déu hi és al mig, es manté ferma,
Déu la defensa abans que apunti el dia. R.

El Senyor de l'univers és amb nosaltres,
la nostra muralla és el Déu de Jacob.
Veniu, mireu les gestes del Senyor,
les meravelles que fa sobre la terra. R.

Lectura segona

1C 3,9b-11.16-17

Sou temple de Déu

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, vosaltres sou un edifici construït per Déu. Jo, com a bon arquitecte, amb la gràcia que Déu m'ha donat, he posat el fonament, i d'altres continuen construint. Que cadascú miri bé com construeix. De fonament, ningú no en pot posar cap altre que el que està posat: Jesucrist.

No sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres.

Al·leluia

2C 7,16

Diu el Senyor: He escollit aquest temple i l'he
consagrat
perquè porti per sempre el meu nom.

Evangeli

Jn 2,13-22

Ell es referia al santuari del seu cos

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

Quan s'acostava la pasqua dels jueus, Jesús pujà a Jerusalem, i trobà al temple els venedors de vedells, moltons i coloms i els canvistes asseguts. Llavors es va fer un fuet de cordes, i els tragué tots, moltons i vedells, fora del temple, escampà la moneda dels canvistes i els bolcà les taules, i digué als venedors de coloms: «Traieu això d'aquí; no convertiu en mercat la casa del meu Pare.» Els deixebles recordaren allò que diu l'Escriptura: «El zel del vostre temple em consumia.»

Llavors els jueus el van interrogar: «Quin senyal ens dones que t'autoritzi a fer això?» Jesús els contestà: «Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies.» Els jueus respongueren: «Fa quaranta-sis anys que treballen en la seva construcció i tu el vols reconstruir en tres dies?» Però ell es referia al santuari del seu cos.

Quan Jesús ressuscità d'entre els morts, els deixebles recordaren que ell deia això, i cregueren en l'Escriptura i en aquesta paraula de Jesús.

Lleida

diòcesis

Congrés d'espiritualitat sobre Edith Stein

■ Presenten la carmelita jueva com un model extraordinari en la recerca de la Veritat

LLEIDA.— *Retrobar Déu en temps d'incertesa* va ser el tema central de reflexió i estudi del III Congrés d'Espiritualitat, dedicat a la carmelita jueva, exterminada pels nazis, Edith Stein. Va tenir lloc al santuari de Santa Teresina de l'Infant Jesús dels Pares Carmelites de Lleida, del 24 al 26 d'octubre.

La inscripció oficial a les sessions va rondar els 450 congressistes, que van participar en les sessions de treball i de reflexió, distribuïts per grups de joves (uns cinquanta), d'adults (200) i de religiosos i preveres (200). Quant a la procedència, si bé era majoritàriament de Catalunya, també van assistir-hi congressistes vinguts d'altres indrets de l'Estat espanyol, com Aragó, i de Roma. Una presència significativa va ser la dels religiosos, majoritàriament de les congregacions i comunitats més properes al carisma carmelita.

Els congressistes van ser allotjats en diversos establiments hotelers de la ciutat, així com en cases de comunitats religioses de la ciutat de Lleida, que van acollir principalment religiosos i religioses, com és el cas de la residència de les Josefines, la casa d'espiritualitat dels jesuïtes a Raimat i el mateix Seminari Diocesà.

La sessió plenària d'inauguració va tenir lloc el divendres al vespre, a la cripta santuari de Santa Teresina, plena de gom a gom. L'acte va ser

presidit pel bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta; el d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives; el superior general dels carmelites descalços, el P. Luis Aróstegui; el provincial dels carmelites descalços de Catalunya i Balears, el P. Josep Castellà, i el P. Agustí Borrell.

L'acte va iniciar-se amb una pregària i l'estrena de l'himne *Filla del poble escollit*, dedicat a santa Edith Estein, amb lletra de les carmelites descalces d'Igualada i música del monjo de Montserrat Odiló Diví: «Filla del poble escollit, / incansable lluitadora / que vas cercant en la nit / la veritat salvadora.»

Els congressistes van omplir de gom a gom la cripta del santuari durant la sessió inaugural.

El superior general i el provincial dels carmelites amb els bisbes Ciuraneta i Vives.

El prior del santuari, P. Àngel Briñas, va donar la benvinguda als congressistes i va obrir de bat a bat les portes de la casa de santa Teresina. En les seves paraules va

manifestar la satisfacció dels carmelites de Lleida i de tot Catalunya pel congrés d'espiritualitat que començava i va dir que tot el que es treballaria a partir d'aquell moment es faria en la presència del Senyor. «El primer congressista és el nostre Déu», va dir.

El bisbe de Lleida va saludar igualment els congressistes i els va encoratjar a fer un bon congrés. Mons. Ciuraneta es va referir a la paraula *espiritu-*

alitat com a un mot molt maltractat que ha de recuperar el seu veritable sentit: «L'autèntica espiritualitat dóna esperança a la nostra existència. Es tracta de tornar a partir de Déu.» Mons. Ciuraneta va esmentar l'actual crisi de vida espiritual i d'experiència de Déu: «Edith Stein ens parla amb la seva vida d'una transformació interna i espiritual feta del

tracte amb Déu. Perquè només l'experiència de Déu dóna eficàcia a les nostres accions.»

El provincial dels carmelites de Catalunya i Balears també va saludar els congressistes tot fent història dels congressos d'espiritualitat: «El que havia de ser un fet puntual ha esdevingut un esdeveniment sexennal. Avui comencem aquest tercer Congrés d'Espiritualitat amb el mateix entusiasme que el primer.» El P. Josep Castellà va presentar Edith Stein com una dona extraordinària del segle xx i un model coetani en la recerca de la Veritat i de Déu: «Res no la va espantar en la recerca de la Veritat. Ella ens guia avui, a tots nosaltres, en aquest camí de retrobar Déu.»

Jordi Curcó

Desenvolupament de les jornades

Francesc Torralba, professor de la Universitat Ramon Llull, va encetar el programa de conferències amb el tema *La recerca de Déu en temps d'incertesa*. Torralba va introduir la seva intervenció fent un diagnòstic de la nostra societat contemporània, que viu en un temps de desorientació i d'incertesa, «tot i que aquesta incertesa no ha de ser desfavorable en la recerca de Déu, ans al contrari, pot ser un temps molt idoni per apropar-se a Déu. Un temps d'espera».

Per a Torralba, no és aquest el segle de l'ateisme o de l'agnosticisme modern, sinó el segle de la indiferència respecte de Déu. Vivim con si Déu no hi fos, perquè es el gran absent. Edith Stein descobreix aquest Déu a partir de l'absència. És per això que la converteix en un testimoni coetani que ens demostra que, tot i les dificultats d'ordre social, cultural i fins i tot religiós, també en el nostre món, com ho va ser per a Edith Stein, és possible l'experiència de Déu. Però per poder viure-la cal, sens dubte, preparar l'esperit i el cor.

El matí del dissabte es va dedicar al treball simultani dels grups, per abordar el tema *De la recerca a l'encontre*. El ponent dels joves va ser Salvador Martí, professor de filosofia, que va plantejar la pregunta de com es pot creure i afirmar la vigència del cristianisme en la nostra societat. Per a Martí,

les raons per ser cristians avui cal buscar-les en el missatge i la vivència del missatge, alhora que va presentar Edith Stein com a exemple d'entrega total. Com a testimonis hi participaren Joana Herrera, del Seminari del Poble de Déu; Miki Aragó, de la JOC; Teresa Rofes, carmelita descalça: «He copsat la profunditat i la set d'eternitat de la persona humana. Gràcies al missatge que transmet l'Església, he experimentat com n'és, d'absurda, la vida que no es transfigura per l'ésser.»

En adults la ponència va ser a càrrec de Llorenç Gomis, director de *El Ciervo*: «La humanitat sembla retrobar Déu en temps d'incertesa, però les organitzacions religioses han de saber oferir experiència espiritual i caliu humà.» Els testimonis van ser d'allò més variat: des d'una pediatra, la Dra. Montserrat Esquerda; passant per l'escultor de la Sagrada Família Etsuro Sotoo, fins a Andrea Fuentes, professora de filosofia.

En religiosos i preveres el ponent va ser Vicenç Igual, dominic, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya. Mentre que els testimonis van ser Eulàlia Asiàin, carmelita missionera; Xavier Navarro, el prevere més jove de la diòcesi de Lleida, i Maria Arumí, religiosa vedruna.

La jornada de la tarda es va iniciar amb una sessió plenària en la qual Cristina Kaufmann, carmelita descalça de

Mataró, va oferir la conferència *L'experiència de Déu en Edith Stein*, que per a la ponent va ser el punt d'arribada d'una recerca que venia de molt lluny.

La jornada va acabar amb la celebració de l'Eucaristia presidida pel superior general dels carmelites descalços, el P. Luis Aróstegui. Durant el matí del diumenge continuaren els grups de treball simultanis. En joves va actuar de ponent Francisco Javier Sancho, carmelita descalç, que va tractar sobre l'experiència de Déu en Edith i el canvi que allò va provocar en la seva vida: «Prendre consciència de la necessitat que tenim d'obrir-nos a la seva experiència, per gaudir d'una vida il·luminada i transformada.» Els testimonis van ser diversos. En joves Francisco Sancho, carmelita descalç; Sílvia Escolà, llicenciada en Ciències Religioses; Míriam Díez, periodista i teòloga, i Mariona Téllez, de la Comunitat de Sant Egidí.

En adults la psicòloga Marta Trepas va actuar com a ponent per abordar el tema de la conversió, de la qual va dir que és un pas ineludible per al creient: «És un moment de crisi, de trencament amb models anteriors i d'inici d'una nova relació amb Déu, amb un mateix i amb els altres.» Com a testimonis hi foren presents Joan Ferrer, filòleg i biblista; Ramon Reig, arquitecte, i Verónica Klepper, historiadora.

Finalment en religiosos i preveres va actuar com a ponent el carmelita descalç Ezequiel García, amb testimonis com Benet Arbués, marista; Teresa Forcades, benedictina, i Iluminada Merino, carmelita de Sant Josep.

La tarda va acabar amb una sessió plenària i amb la conferència *Edith Stein, una figura universal*, que va donar el carmelita descalç alemany Ulrich Dobhan. Abans, però, el bisbe de la diòcesi va presidir una solemne celebració eucarística. La jornada i el mateix congrés van acabar amb l'estrena del vídeo *Arrencada del seu poble*, preparat per Eduardo T. Gil de Muro.

El prior del santuari, el P. Àngel Briñas, ha manifestat la seva satisfacció per l'èxit del congrés: «Estem molt contents, l'assistència de congressistes ha estat immillorable, la gent hi ha col·laborat molt, amb bona disposició. Sincerament, crec que ha estat un veritable èxit. El congrés ha fet propera la figura d'Edith Stein a tothom i la seva recerca incansable de la Veritat. Ha estat una cercadora tenaç de la Veritat sense prejudicis i, quan l'ha trobada, ha passat tota la vida al seu servei.»

Aquest tercer Congrés d'Espiritualitat tindrà la seva continuació amb el llibre que vol publicar-se, on s'inclouran les actes, les ponències i les conferències.

Barcelona

El Dr. Tarrés i els màrtirs de la Federació de Cristians

BARCELONA.— El proper 6 de novembre se celebrarà l'Eucaristia recordatori al Dr. Tarrés a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià i es beneirà i inaugurarà el Memorial Pere Tarrés. Abans de la missa, a les 18.30 h i sota la presi-

dència del cardenal Ricard M. Carles, tindrà lloc la solemne sessió d'obertura de la causa de beatificació dels màrtirs Josep Maria Armengol i Serra i companys, de l'antiga Federació de Joves Cristians de Catalunya. Per això hem volgut

entrevistar dues persones clau en aquest esdeveniment: Mn. Francesc Raventós, vicepostulador de la causa de beatificació del Dr. Tarrés, i Mn. Joan Costa, consiliari de la Federació de Cristians de Catalunya.

Mn. FRANCESC RAVENTÓS ÉS VICEPOSTULADOR DE LA CAUSA DE BEATIFICACIÓ

«La figura del Dr. Tarrés pot fer molt de bé»

—Com definiria el recordatori de cada any al Dr. Tarrés?

—Aquest acte es va instituir per recordar el trasllat de les despulles mortals del Dr. Tarrés i la seva figura, i donar a conèixer la seva personalitat i santedat a les noves generacions. Aquesta data va prevaldre sobre la de la seva mort, ja que aquesta última és en ple estiu.

—Vostè és fill de Sarrià, què significa la figura del Dr. Tarrés, que va ser consiliari d'Acció Catòlica en aquest barri, per als sarrianencs?

—Una persona que va deixar una petjada molt gran. La seva humilitat senzilla i esperit de servei i les celebracions eucarístiques que va fer a la parròquia van ser la causa que cada dia creixés més i més l'admiració envers la seva persona.

—Quina relació hi ha entre el Dr. Tarrés i els màrtirs de l'antiga Federació de Joves Cristians de Catalunya?

—Podríem dir que el Dr. Tarrés n'és el germà gran ja que ell, com a membre del Consell Federal i redactor dels poemets del setmanari *Flama*, escrits moralitzadors i didàctics que eren llegits

amb gran afició, va forjar l'esperit dels joves amb un cristianisme sa, de tal manera que van ser capaços de donar la seva vida per Crist.

—Parlem del Memorial del Dr. Tarrés que s'inaugura també el dia 6 després de l'Eucaristia.

—El Memorial pretén donar a conèixer d'una manera clàssica la vida i virtuts del Dr. Tarrés amb fotocòpies, escrits i objectes personals del servent de Déu, amb requadres explicatius.

—En aquest temps en què tot es promociona, es parla prou del Dr. Tarrés o s'hauria de tenir més present aquest tema?

—Ja que la figura del Dr. Tarrés pot fer molt de bé, crec que caldria parlar-ne més. Com

més es parla d'una persona, més se l'estima i es descobreix la riquesa de la seva vida interior. Fa poc una persona va llegir *El diari íntim* del Dr. Tarrés, al qual no coneixia, i va quedar sorpresa per les seves obres i per la seva personalitat. El mateix va passar amb un sacerdot italià que va venir a Sarrià i va quedar tan admirat de la figura del servent de Déu que va traduir la seva vida a l'italià. Com més en parlem, molt millor.

Mn. JOAN COSTA ÉS CONSILIARI DE LA FEDERACIÓ DE CRISTIANS DE CATALUNYA

«És el reconeixement d'unes vides heroiques»

—Quin és l'esperit de la Federació de Cristians de Catalunya?

—És una institució d'Acció Catòlica que pretén influir en la vida pública mitjançant l'actuació dels seus membres, tot amarant la societat catalana de l'esperit cristià.

—Van ser moments difícils els del 36?

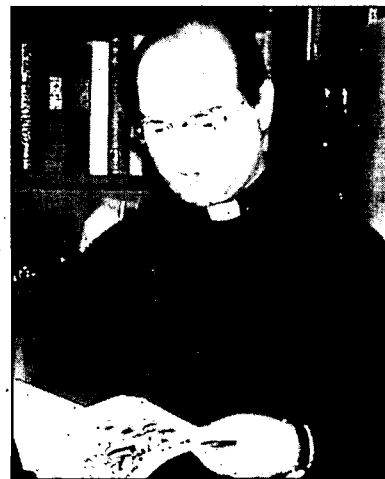
—La Federació es va iniciar el 1931, fundada pel Dr. Albert Bonet, i queda suprimida el 1936. Les dificultats van ser les pròpies de la persecució religiosa mentre que després de la guerra les dificultats van ser per la seva adhesió a l'esperit català.

—Què aporta a la Federació la figura del Dr. Tarrés?

—Va ser uns dels iniciadors d'aquesta institució i va deixar empremta ja que va ser el seu consiliari.

—Què significa per a la Federació de Cristians de Catalunya obrir el procés de beatificació dels màrtirs del 1936?

—Es recorda un fet catòlic d'una gran importància a casa nostra perquè va suscitar un gran nombre de joves sants i, per tant, el reconeixement d'aquestes vides heroiques així com la institució que els va formar. Volem proposar-los com a models a la nostra societat actual.

Cecília Aranés Mallo

Primera sessió del Fòrum Joves, Religiositat i Evangeli

BARCELONA.— Amb la conferència de la periodista i presentadora de televisió Teresa Pou es va iniciar, el 17 d'octubre, el Fòrum Joves, Religiositat i Evangeli, organitzat per l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco de Martí-Codolar. Amb el títol *Els joves en una societat de la informació i de la imatge. Perspectives educativopastorals*, Teresa Pou va centrar la seva xerrada en la primera franja de joventut, destacant el paper consumidor que la societat actual assigna als joves, de manera especial en el món de la música i del vestit. Va destacar que elements com aquests «creen pau-

tes de comportament i són referents de vida, la major part de les vegades reflectint una absoluta superficialitat fins en el que fa referència a actituds davant del respecte i la dignitat que mereixen la salut i la vida humana».

No es va centrar només en el mitjà televisiu amb les possibilitats que oferirà la televisió interactiva

La primera sessió del fòrum va aixecar força expectació.

sinó que també va destacar l'impacte que produeix en els joves el fàcil accés a Internet i les seves possibilitats, així com la facilitat de comunicació i de seguretat que tenen per mitjà dels telèfons mòbils. «La possibilitat de més mitjans d'informació —es va preguntar la conferenciant—, significa que els joves tenen una major comunicació o, al contrari, els serveix per tancar-se més en l'aïllament i la incomunicació?»

Encara que es donen programes amb valors humans i educatius —i va esmen-

tar diversos exemples—, la majoria dels mitjans de comunicació posposen en les seves programacions aquests valors en favor d'una major quota d'audiència, amb programes superficials, frívols, sense criteris morals ni ètics. D'aquí la responsabilitat que assumeixen els pares i educadors per afavorir el diàleg amb els joves, per ajudar-los a ser persones amb sentit crític, i que sàpiguen encaixar i

donar sentit a les dificultats que presenta la vida, que no sempre és de «color rosa».

Un diàleg amè final va ajudar a concretar i aclarir opcions i propostes educativopastorals. El següent tema que es presentarà, el dimecres 12 de novembre, serà sobre *El cap de setmana dels joves: entre la necessitat, el desig i el sentit de la vida. Perspectives educativopastorals*, impartida per J. Joaquín G. Palacios, director del Col·legi Salesià Sant Antoni Abat de València i col·laborador habitual de la revista *Misión Joven*. (Josep Mascaró)

ESTAMPES · ROSARIS · PESSEBRES · OLIS · TRÍPTICS · RETAULES · IMATGES RELIGIOSES · MEDALLES · RESTAURACIONS · MIRALLS · ICONES · ORFEBRERIA.

Boters 7 i 9
08002 Barcelona Tel. 933 175 685
Fax 934 127 523

e-mail: sugerencias@articulosreligiosos.com
www.articulosreligiosos.com

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Som a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, ascensor, sala d'estar, seguiment mèdic i sanitari, animació, caliu humà. Estades temporals i indefinides. Poques places. Campoamor, 56 - Barcelona.

Tel. 934 274 453

Barcelona

Acció de gràcies per la beatificació de Teresa de Calcuta

■ L'església de Sant Agustí acull un altar dedicat a la beata

BARCELONA.— El 25 d'octubre, a l'església de Sant Agustí, es va celebrar una Eucaristia d'acció de gràcies per la beatificació de la mare Teresa presidida pel cardenal Ricard M. Carles i concelebrada pel rector de la parròquia, el rector de la parròquia personal filipina i el rector del santuari de

Montalegre. Els col·laboradors i les Missioneres de la Caritat, juntament amb amics i la comunitat parroquial de Sant Agustí, van viure aquesta emotiva Eucaristia perquè la consciència i la felicitat del que ha representat la beatificació de la mare Teresa era ben palesa en tots els assistents.

Va ser especialment intens el moment de l'homília ja que el cardenal va parlar amb molta força de la figura de la mare Teresa i del que significava per a l'Església. L'arquebisbe de Barcelona va remarcar que tot l'itinerari de la mare Teresa en la seva donació entre els més pobres és del tot incomprensible sense la seva profunda vida mística contemplativa de dona d'oració, perquè sense aquests elements mai no s'hauria donat la intimitat en Crist que la va portar a l'experiència del 10 de setembre de l'any 1954.

Per això el cardenal Carles interpellava tots els assistents a dues realitats fonamen-

El cardenal Carles va presidir l'Eucaristia.

Nou curs de l'Institut Superior de Ciències Religioses

BARCELONA.— L'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (Iscreb) va iniciar oficialment el 22 d'octubre el curs acadèmic 2003-2004 amb un considerable increment d'alumnes respecte de l'any passat. Enguany, el nombre de matriculats sobrepassa els 700, mentre que l'any anterior en van ser prop de 600. Aquest augment d'alumnes prové, principalment, de la modalitat virtual, Teologia x Internet, que aquest estiu ha rebut l'aprovació definitiva de la Congregació per a l'Educació Catòlica per oferir la diplomatura i la llicenciatura en Ciències Religioses per Internet. Aquesta modalitat ha passat de tenir 177 alumnes als 260 actuals, cosa que suposa un increment del 68%.

L'inauguració del nou curs va ser presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona Josep Angel Sáiz, en representació del cardenal Ricard M. Carles. El director de l'Iscreb, Antoni Matabosch, va presentar la memòria del curs passat i va anunciar les novetats per al curs 2003-2004. Tot seguit, el Dr. Miquel Tresserras, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull, director del Museu Diocesà de Vic i professor de l'Iscreb, va impartir la lliçó inaugural: *Experiència humana i mitjans de comunicació de massa*. Per acabar l'acte es van lliurar els diplomes als 40 diplomats i 8 llicenciats de la promoció 2002-2003.

Des que l'Iscreb s'ha convertit en la primera institució docent en el camp teològic al món que ha obtingut el permís per poder donar graus acadèmics —titulacions— de Teologia per via telemàtica, en

llengua catalana i castellana, la demanda de places ha estat constant, fins a situar-se en les 260 que hi ha actualment, nombre que es pot veure incrementat perquè el termini de matriculació no està tancat encara.

En la modalitat virtual de l'Iscreb, el 45% del seu alumnat té entre 30 i 40 anys, el 28% està entre els 41 i els 55 anys, i el 19% en té menys de 30. El 83% del total compta amb estudis universitaris. El curs anterior, 125 pertanyien a la diòcesi de Barcelona; 31, a les altres diòcesis catalanes; 17, a diòcesis espanyoles —entre ells 10 a la de Menorca—, i 4 vivien a l'estranger.

Les novetats del curs acadèmic 2003-2004 són les següents: en l'àmbit presencial s'ha introduït una nova assignatura de moral de l'amor i la sexualitat, que impartirà el Dr. Gaspar Mora. També cal destacar que recentment l'Iscreb ha signat un acord amb l'Escola d'Enginyeria de La Salle, per mitjà del qual aquesta es fa càrrec de tota la infraestructura tècnica de la modalitat virtual.

Igualment, cal subratllar la creixent col·laboració de l'Iscreb amb altres institucions o àmbits diocesans. Sense anar més lluny, la Conferència Episcopal Tarraconense ha acordat donar el seu suport a l'Iscreb virtual per mitjà d'uns convenis marc per a les diòcesis catalanes, que aniran signant. La primera a fer-ho ha estat la diòcesi de Menorca, després de tres anys d'una experiència ja assentada.

L'Iscreb està ubicat a l'edifici del Seminari Conciliar (Diputació, 231 - Barcelona). La seva pàgina web és www.iscreb.org i el seu telèfon, 934 541 963. (Òscar Bardaji)

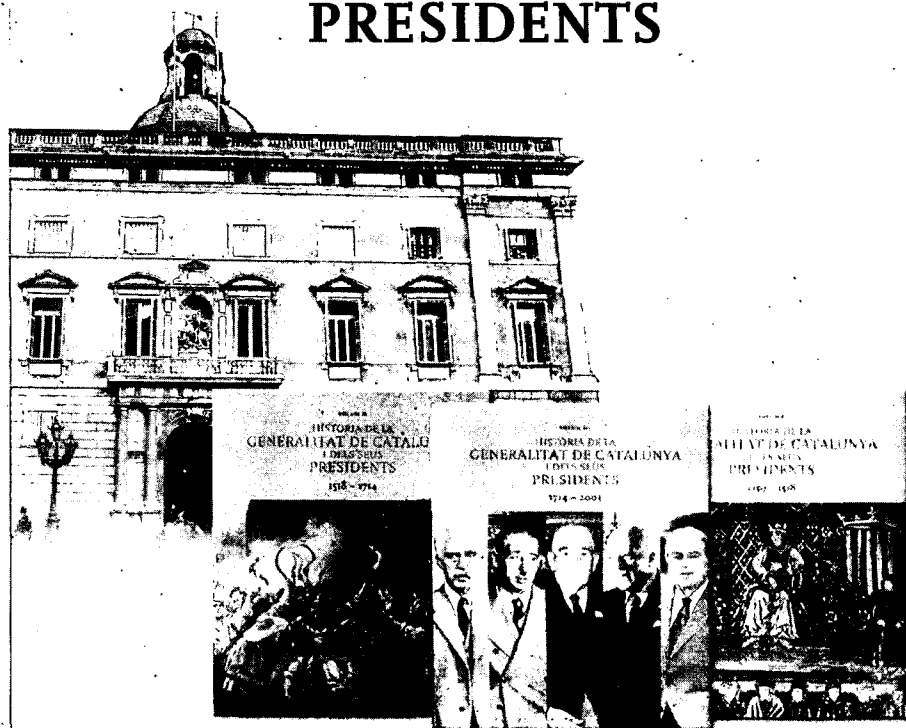

Altar de la mare Teresa de Calcuta.

lada per Jesucrist, té set no solament de les necessitats materials, sinó que té set de Jesucrist i de l'anhel de salvació i de fe.

En acabar la celebració, la feligresia s'apropava a l'altar de la mare Teresa, on des del dia de la beatificació hi ha sempre un degoteig de pregària. Són molts els que s'adrecen a Jesucrist demanant la intercessió de la mare Teresa. (C.C.)

HISTÒRIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA I DELS SEUS PRESIDENTS

Enciclopèdia Catalana i la Generalitat de Catalunya es complauen en presentar-vos la nova col·lecció Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus presidents, l'obra capital per al coneixement en profunditat de la història de la primera institució catalana i d'aquelles persones que l'han dirigida.

CARACTERÍSTIQUES:

- 224 mm d'amplada
- 270 mm d'alçada
- Enquadernació en tela marró i estampació d'or
- Sobrecoberta il·lustrada
- 900 pàgines
- 750 il·lustracions, mapes, quadres, arbres genealògics i fotos
- 3 volums:
 - VOLUM I 1359 - 1518
 - VOLUM II 1518 - 1714
 - VOLUM III 1714 - 2003

Obra coeditada per:
Generalitat de Catalunya

Enciclopèdia Catalana

Més informació:
Jordi Romaguera, telèfon 93 338 17 36

Qui són els sants

Els sants són amics de Déu d'una manera especial. En vida, van estimar Déu sobre totes les coses, van fer la seva voluntat i van practicar les virtuts d'una manera heroica. Déu els honora en el Cel.

Els sants són mitjancers entre Déu i els homes. Comptem amb l'ajuda de la seva intercessió, ja que ens aconseguen gràcies de Déu, a vegades extraordinàries i miraculoses.

Tots els que estan al Cel són sants. L'Església no pot comptar la quantitat de sants en el Cel ja que són innombrables, per això celebra la festa de tots els sants el primer dia de novembre. Pot ser que la teva àvia fos molt bona i estigui al Cel. Encara que no l'hagin canonitzat, pot ser santa.

La festivitat d'un sant acostuma a celebrar-se en l'aniversari de la seva mort, perquè aquest dia fou per a ell la data del seu neixament en el Cel.

Els sants no estan només per a ser admirats, sinó per a ser imitats.

Quasi tots els sants es distingiren per practicar alguna virtut en especial. Per exemple, Sant Francesc d'Assís per la seva pobresa i Santa Teresa per la seva tenacitat. Però tots ells en practicaren una que és indispensable per a poder ser sant: LA CARITAT. Aquesta virtut és la que distingeix als autèntics seguidors de Jesucrist. Quan practiquem la caritat, totes les altres virtuts s'enriqueixen i es fan més fortes.

Pots practicar moltes virtuts, però si et falta la caritat, et falta tot. Invita els teus pares a llegir la carta de Sant Pau als Corintis (I Corintis, 13)

L'amor dels sants a Déu és tan gran que....

Escriu sobre les línies la primera lletra de cada dibuix.

Exemple: + =

Són f o r t s .

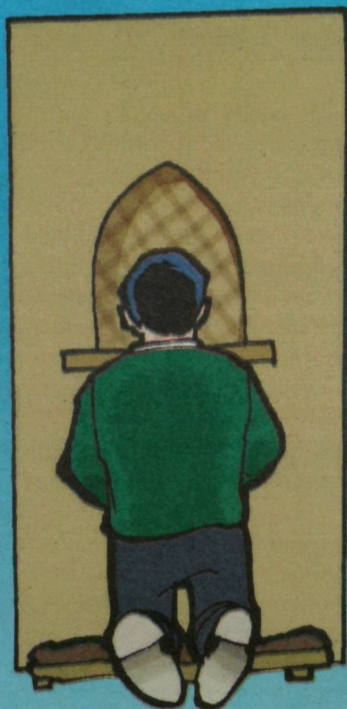
Saben dominar les seves debilitats.

S'entristeixen molt amb les ofenses que fan a Déu i es

per reparar-les.

Són

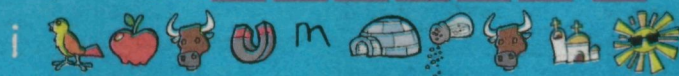
No passen ni un sol dia sense parlar amb Jesús per mitjà de l'oració. Coneixen el valor dels sacraments i s'esforcen per mantenir-se en gràcia.

Fallen, però saben aixecar-se i seguir endavant.

Són

perquè saben que estan a les mans de Déu.

Són

fins als més mínims detalls. Saben que tenen un gran compromís amb Jesús i es preocupen per complir-lo a la perfecció.

Són

Es distingeixen per complir només la voluntat de Déu. No es deixen portar pels altres.

Estan sempre per atendre les necessitats dels altres. El que més els preocupa és que tots estiguin a prop de Jesús.

Barcelona

El jesuïta Jordi Font, metge psiquiatre, va ser guardonat amb la Creu de Sant Jordi

«Hi ha una depressió que és sana»

BARCELONA.— El 14 d'octubre el Gran Teatre del Liceu de Barcelona acollia l'acte de lliurament de les Creus de Sant Jordi, el darrer de Jordi Pujol com a president de la Generalitat de Catalunya. De les 41 personalitats distingides amb el guardó destaca en

l'àmbit d'Església la figura d'un jesuïta de 79 anys, insigne metge psiquiatre. El P. Jordi Font i Rodon, que era oftalmòleg quan va ingressar a la Companyia de Jesús a l'edat de 26 anys, va fer-se psiquiatre per ajudar els altres a veure-hi interiorment.

—Com va ser això de passar d'oftalmòleg a psiquiatre?

—Quan vaig ingressar a la Companyia de Jesús ja treballava d'oftalmòleg, i em van suggerir que, lluny d'abandonar la medicina, em dedicés a la psiquiatria. La proposta no va ser estranya per a mi. Durant l'exercici de la meua carrera com a oftalmòleg m'havia trobat amb casos de ceguesa en persones que, tot i que físicament no tenien cap impediment per veure-hi, patien psicològicament una ceguesa que responia a una actitud defensiva inconscient. No era gens fàcil, però aquestes persones, amb un tractament psicològic, podien recuperar la vista quan assolien una visió més profunda d'elles mateixes. Em vaig adonar que, malgrat que tractava la ceguesa externa, el que m'interessava encara més era la ceguesa interna, tant en el pla psicològic com en l'espiritual.

—I què és el que no veiem?

—El que sense adonar-nos-en no volem veure. És a dir, tots evitem les coses que ens resulten difícils i doloroses, però no únicament ho fem de forma conscient quan veiem un perill, sinó que també sense adonar-nos-en ens tanquem. Hi ha moments a la vida en què no actuem amb llibertat, tenim manca de llibertat, i això té una base psicològica. No hi ha cap fenomen espiritual que no estigui viscuit des de la nostra psicologia.

—Està treballant sobre l'experiència mística?

—Quan dic mística no em refereixo als fenòmens paramístics (èxtasi, visions, etc.); ja que aquest no és el nucli de la mística. La mística, en el sentit més íntim i més autèntic de la paraula, és un procés psicològicament parlant de creixement, de maduració afectiva envers tu i els altres. De manera que no ets místic als 15 anys, sinó que és un procés evolutiu, en el qual arribes a estimar tant l'Altre, Déu i els germans, que et despulls de tu mateix, dels teus sentiments i satisfaccions, per arribar a buscar només la unió amb l'Altre (el matrimoni espiritual que diu santa Teresa), però sempre tocant de peus a terra.

—Els fenòmens paramístics són una conseqüència lògica d'això?

—Els fenòmens paramístics es poden donar o no donar. Quan es donen, és perquè la persona té una fragilitat emocional que fa que una experiència tan intensa i impactant com és la unió amb Déu es tradueixi en el seu cos. La força de sant Francesc d'Assís d'unió amb el Crist sofrent li va provocar els estigmes, sense que ell ho pretengués. És un procés no conscient en el qual el cos s'expressa.

—I s'expressa fins a aquests extrems?

—Hi ha tota classe de malalties en què es relacionen ment i cos, com poden ser una llaga d'estómac o actualment la fibromiàlgia o la fatiga crònica, que tenen una base psicològica.

—Nosaltres som els nostres pitjors enemics?

—Depèn. Hem d'entendre que tenim parts limitades de nosaltres mateixos i necessitades, encara que ens costi tolerar-ho. Per exemple, hi ha una depressió que és sana, i és la que accepta les limitacions i les pèrdues pròpies i les dels altres; la que accepta la realitat tal com és; la que ens permet créixer. Per contra, hi ha una depressió que no és sana, i és la que no accepta el dolor de les pèrdues o mancances i s'hi rebel·la en contra; la que fa que esdevinguem enemics de nosaltres mateixos i ens fem mal.

El P. Jordi Font, al seu despatx de la Fundació Vidal i Barraquer.

—Això podria explicar els casos de persones «endimoniades»?

—Si entenem que portem a dins el poder, encara que no conscient, de fer-nos mal a nosaltres mateixos, aleshores per a alguns aquest «dimoni» intern pot arribar a ser tan intens que esdevé una possessió. De tots els casos que al llarg de la meua trajectòria he tractat mai no he trobat cap endimoniament que no es pogués explicar des del punt de vista psicopatològic. N'hi ha alguns, sobretot els «endimoniats» de caire neuròtic, que s'han pogut curar.

Fundació Vidal i Barraquer

Al carrer Sant Gervasi de Cassolès, núm. 88, a tocar de la plaça Bonanova de Barcelona, hi ha la seu central de la Fundació Vidal i Barraquer. El 2 de febrer de l'any vinent se celebren quaranta anys des que el P. Jordi Font i Rodon, juntament amb dos col·legues més (el Dr. Bobé i el Dr. Ferreró, o.h.), van iniciar aquesta institució per atendre els capellans i els religiosos i les religioses amb problemes psicològics i psiquiàtrics. Amb el temps, la Fundació Vidal i Barraquer va obrir-se al conjunt de la societat, fins al punt que avui dia compta amb 160 professionals entre docència, assistència i investigació. Té un centre d'assistència a Tarragona i dos centres de Serveis de Salut Mental, un al barri de Sant Andreu de Barcelona i un altre a Santa Coloma de Gramenet, amb diferents equipaments d'assistència pública.

P. Jordi Font i Rodon

Nascut a Tarragona l'any 1924, el P. Jordi Font i Rodon es va traslladar a Barcelona, on va estudiar la carrera de Medicina. Va entrar al noviciat dels jesuïtes amb 26 anys i, després d'estudiar teologia a Alemanya, va ser ordenat de capellà a Frankfurt. L'any 1958 va publicar la seva tesi doctoral sobre *La fatiga mental*. La seva darrera publicació és *Religió, psicopatologia i salut mental*, en castellà a Ed. Paidós i en català a Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Ha estat professor de Psicopatologia a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona i encarregat del Departament de Psiquiatria de l'Hospital Sant Pere Claver. Des de fa quaranta anys es dedica a la medicina assistencial a la Fundació Vidal i Barraquer, i alhora dedica un temps a l'atenció espiritual i imparteix exercicis espirituals personalitzats.

Dels guardonats amb la Creu de Sant Jordi en la darrera edició, cal destacar també el filòsof Pere Lluís i Font, vicepresident del Patronat de la Fundació Joan Maragall; Narcís Sayrach i Fatjó, promotor cultural i activista cívic, i Romà Sol i Clot, advocat i estudiós. En l'apartat d'entitats distingides, cal esmentar el Centre Catòlic de Sants, que enguany celebra el 125è aniversari de la seva fundació, i l'Escola d'Enginyeria i Arquitectura La Salle, adscrita a la Universitat Ramon Llull, que enguany commemora el centenari de la seva fundació.

amb el candidat quines dificultats, en el futur, podrien posar en joc la seva vocació. Fem, doncs, un escorcoll psicològic per saber si compten amb un ventall prou ampli de recursos, perquè segons quin tipus de vida sacerdotal i religiosa triïn pot portar-los a circumstàncies de risc personal. Més encara avui dia, quan l'entorn hi influeix negativament, sobretot per la indiferència que provoca la religió en molts sectors, especialment a Catalunya.

—Considera que hi ha una patologia psicològica específica de la vida religiosa i sacerdotal?

—No. Poden tenir les mateixes dificultats que tothom. Ara bé, l'entorn sí que pot condicionar. És a dir, si hi ha grups d'Església que es marquen en un sentit que no és prou higiènic mentalment, poden condicionar un tipus de patologia.

—Quines actituds es consideren higièniques mentalment parlant?

—Tenir capacitat d'adaptar-se als llocs i a les circumstàncies, sempre que no siguin malaltisses; anar creixent espiritualment sempre, encara que tinguis 80 anys; tenir capacitat de ser creatiu, que no original, i parlo de creativitat positiva; tenir una consciència autònoma, capaç de tipificar i de saber què convé; tenir relacions satisfactòries tant per a tu com per als altres; i, finalment, poder fer tots aquests esforços amb satisfacció, no quan els has aconseguit, sinó abans. Això són alguns indicadors de salut humana i espiritual.

Carme Munté

Centre d'Estudis Pastorals **CEP** de les diòcesis catalanes

El professor SALVADOR PIÉ

amb el tema

Església particular i Església universal

Farà dues sessions de formació per a preveres i diaques. Serà **els dimecres 5 i 12 de novembre** d'onze a dos quarts d'una del matí, als locals del CEP.

Per a més informació, programes o inscripcions podeu adreçar-vos al CEP (c/ Ríbadeneira, 6, 3r - 08002 Barcelona, tel. 933 174 858).

—Els problemes psicològics són la malaltia de les societats opulentes?

—Les societats riques propicien malestar psicològic. Fa poc vaig publicar un quadern a la Fundació Joan Maragall sobre això: *El malestar de les societats del benestar*. La societat del benestar, que no del benser, no té benestar. Les circumstàncies actuals de vida que portem a les ciutats no són higièniques. Entre d'altres factors, treballem malament perquè dormim poc, tenim uns horaris alimentaris i de dormir dolentíssims. Tot plegat és un caldo de cultiu on poden créixer dificultats psicològiques.

—La Fundació Vidal i Barraquer assisteix els candidats al sacerdoci i a la vida religiosa. Què té en compte a l'hora de donar un diagnòstic?

—Nosaltres no som ni una empresa de selecció de personal ni advocats. Som metges, i per tant, volem comprendre i aclarir

Girona

La jornada del Domund a Girona

■ És la segona diòcesi catalana que més recapta després de Barcelona

GIRONA.— El divendres 17 d'octubre la Delegació de Mitjans de Comunicació del bisbat de Girona va organitzar un dinar informatiu al restaurant Can Lloret de Girona. El motiu era preparar la celebració de la jornada del Domund del diumenge següent, dedicada a la pregària, la reflexió i l'almoina adreçada a ajudar els nostres missioners.

Hi era present el delegat diocesà de Missions, Mn. Ricard Sarà, que va explicar el sentit de la jornada, el nombre de missioners que hi ha fet el seu treball i el destí de les col·lectes d'aquest dia. També hi era el missioner Ramon Bosch, professor de filosofia i vicari general de la diòcesi de Dapaong (Togo), on desenvolupa la seva tasca evangèlica.

La diòcesi de Girona va aportar 177.913 euros el 2002 destinats a l'acció de l'Església missionera. La xifra de l'any 2001 es va situar entorn dels 212.725 euros, per la qual cosa hi ha hagut un descens d'un 16%. Els diners destinats als projectes de caràcter social centrats en l'educació i la sanitat també han patit un descens del 23%: dels 239.356 euros del 2001 als 182.637 de l'any 2002. Malgrat el retrocés econòmic, Girona és la segona diòcesi catalana que més recapta després de Barcelona, tot i que la dada que cada gironí aporta 35 cèntims d'euro en concepte d'ajuda a les missions ha de fer-nos reflexionar.

Mn. Ricard Sarà, que recentment ha participat en el Congrés de Burgos sobre Missions, afirma que caldria un compromís més gran de les esglésies particulars en la tasca de les missions i la necessitat de coordinar diferents iniciatives. És optimista en veure que l'Església continua treba-

Missioners de la diòcesi

La diòcesi de Girona està present en 26 països on fa una tasca de missions.

AMÈRICA. 16 PAÏSOS: Bolívia, Brasil, Colòmbia, Costa Rica, Equador, Estats Units, Guatemala, Mèxic, Nicaragua, Panamà, Paraguai, Perú, República Dominicana, Uruguai, Veneçuela, Xile.

ÀFRICA. 7 PAÏSOS: Angola, Camerun, Congo, Moçambic, Nigèria, Ruanda, Togo.

ÀSIA. 3 PAÏSOS: Filipines, Índia, Indonèsia.

Hi ha un total de 32 missioners i 31 missioneres, dels quals 10 són sacerdots diocesans, 3 pertanyen a l'Institut Espanyol de Missions Estrangeres i 9, a institucions i congregacions masculines. Les religioses pertanyen a 13 institucions i congregacions.

llant amb il·lusió i bon ànim per transmetre la importància de la feina dels missioners. El fruit del treball en comú de les Delegacions de Missions de la Tarraconense es troba en la catequesi que s'imparteix després de la primera comunió, on el procés de formació cristiana continua i els joves ad-

Cal un compromís més gran amb els països del tercer món.

quireixen consciència sobre el tema.

El missioner Ramon Bosch va explicar l'augment de vocacions entre els nadius i com aquests sacerdots africans són acceptats a França o a Itàlia; considera que els vinguts de països llatinoamericans s'integrarien amb més facilitat a causa de l'idioma.

Acabem amb les paraules del bisbe de Girona, Mons. Carles Soler: «El deure d'evangelitzar tots els homes constitueix missió essencial de l'Església, una tasca i una missió que els canvis de la societat actual fan més urgent. Evangelitzar és, en efecte, la gràcia i la creació pròpia de l'Església, la seva identitat més profunda. Existeix per evangelitzar, és a dir, predicar i ensenyar, ser camí del do de la gràcia, reconciliar els pecadors amb Déu, perpetuar el sacrifici de Crist a la Santa Missa, memorial de la seva mort i de la seva

Aportacions econòmiques d'àmbit estatal

En el conjunt de l'Estat, les aportacions a les missions és de gairebé 15 milions d'euros, una mica més de 40 cèntims d'euro per habitant. La diòcesi de Madrid va aportar gairebé dos milions d'euros. Les diòcesis de la Tarraconense van aportar 1.256.539,48 euros. Amb aquests diners es finança l'ajuda a 15 països americans, 12 d'africans, 6 d'asiàtics i 1 d'Oceania.

resurrecció gloriosa. L'exemple de Joan Pau II ens dona estímulo i exemple de zel apostòlic i d'anunciador incansable de l'Evangeli.»

Merche Ginés

Continuar la catequesi després de la Primera Comunió

GIRONA.— La Delegació de Catequesi del bisbat de Girona, amb el seu nou delegat al capdavant, Mn. Salvador Gras Cabutí, té un doble objectiu: d'una banda animar els nens i nenes a continuar amb els cursos de catequesi després de la Primera Comunió i poder d'aquesta manera enllaçar amb la catequesi de formació fins a rebre el sagrament de la Confirmació i, de l'altra, potenciar la formació dels catequistes. La Delegació va inaugurar aquest curs al Seminari de Girona, a la sala de Sant Martí, el 27 de setembre passat amb una conferència de Pere Pujolàs: *La participació en la sessió de catequesi*.

Mn. Salvador Gras va remarcar la necessitat que els pares no considerin la Comunió com un acte aïllat i que reflexionin sobre la necessitat de la seva continuïtat a la parròquia. La fe és l'element principal en l'Eucaristia i no es redueix a una festa de tipus social. Considera necessari la presència dels joves en aquesta tasca de catequesi, és a dir, que la continuïtat es pugui produir des de dins de la parròquia i serveixi com a punt d'unió entre ells.

Cada parròquia és diferent i té necessitats diferents, també ho són els voluntaris catequistes que hi treballen. El repte que s'ha proposat la Delegació de Catequesi

coincideix també amb les dades facilitades pel bisbat de Girona: s'ha passat de les 935 confirmacions del 1998 a les 557 del 2002.

Cal, davant d'aquestes dades, una reacció de tota la comunitat eclesial i una reflexió profunda seguint les paraules del bisbe de Girona, Mons. Carles Soler Perdigó: «Evangelitzar la nostra societat és per a nosaltres el gran repte, l'evangelització ha d'estar plena d'amor i de caritat, cal el compromís de tots per tirar endavant els plans pastorals i fer arribar els valors de l'Evangeli a tots els qui s'han allunyat de la fe i als qui s'han apartat de les pràctiques religioses.»

La tasca de la catequesi és clau per obtenir aquests objectius que comencen per dur a la pràctica el programa que per al

present curs 2003-2004, d'acord amb el pla de Formació de la Delegació diocesana de Catequesi, té previst l'arxiprestat de Girona-Salt, en la seva escola de catequesi.

El programa és el següent: 8 de novembre, *El procés catequètic segons les edats i situacions*, Enriqueta Capdevila; 13 de desembre, *Com llegir la Bíblia?*, Jaume Angelats; 10 de gener, *Com captar l'interès?*, Toni Bardera; 14 de febrer, *En quin Déu creiem?*, Modest Prats; 13 de març, *La Pasqua i els sagraments de la iniciació*, Jordi Font; 17 d'abril, *Les primeres comunitats cristianes*, Joan Ferrer; 8 de maig, *El pecat i la reconciliació en el context actual*, Josep Escos; i el 12 de juny, *Vocació i missió*, Joan Busquets. Per a inscripcions trucar a la parròquia de Sant Pau (tel. 972 216 437) o a la parròquia de Domeny (tel. 972.205 472). (M.G.)

Activitats paral·leles a «Germinabit»

GIRONA.— Amb motiu de la inauguració de *Germinabit* van tenir lloc a Girona dues conferències i un recital. El dijous 9 d'octubre, Francesc Feliu, professor d'història de llengua catalana a la Universitat de Girona, va dissertar sobre el tema *L'Església i la llengua catalana al segle xx*. L'acte va tenir lloc a la Fontana d'Or.

El dimecres 15 d'octubre, Jaume Subirana, escriptor i coordinador de *Lletres*, va pronun-

ciar una conferència a la Fontana d'Or amb el títol *Poesia catalana i cristianisme*. El divendres 17 d'octubre, a l'església del Seminari de Girona, es va presentar el treball *La fe. Retaule poètic del segle xx*, una selecció de poemes de Narcís Figueras i Jaume Reixach. Interpretats per Maria Laffite.

Els actes han estat organitzats pel bisbat de Girona, coordinació de *Germinabit* a Girona, amb la col·laboració de la Fundació de Caixa de Girona. (M.G.)

L'opció intel·ligent per a la gent sana

Si realment vols una dieta sana per a la teva família, nosaltres conreem l'horta i et portem cada setmana a casa les fruites i les hortalisses fresques; lliures de químics, plaguicides i hormones i amb tota la força del seu gust.

A partir de 96,3€, 4 caixes (1 per setmana)
A partir de 1.087€, 52 caixes (any)
(transport inclòs)

Demaneu informació al Tel. 973-791 391

Urgell

I Congrés Nacional d'Hostatgeries Monàstiques

LES AVELLANES.— Del 12 al 14 de novembre el monestir de Les Avellanes acollirà el I Congrés Nacional d'Hostatgeries Monàstiques, que serà inaugurat per Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, bisbe de Lleida, i clausurat per Mons. Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell.

L'objectiu del congrés és aplegar els responsables de les principals hostatgeries monàstiques espanyoles per posar en comú experiències, inquietuds i problemàtiques sobre la gestió d'aquests centres religiosos. L'organització té prevista una assistència d'aproximadament seixanta directores i responsables de la gestió d'hostatgeries i monestirs de tot Espanya.

El comitè organitzador del congrés el formen els monestirs de Santa Maria de la Vid (la Vid, Burgos), de l'Oliva (Carcastillo, Navarra), de Santa Maria de la Caritat (Tulebras, Navarra), de Les Avellanes (Os de Balaguer, Lleida) i una empresa especialitzada en màrqueting turístic de Barcelona, Marketing XXI.

Segons el pare Ramón Vall-llosera, del monestir de l'Oliva i membre del comitè organitzador del congrés, «coneixem l'existència de nombroses hostatgeries religioses a Espanya i pensem que és important compartir experiències

Membres del comitè organitzador.

per enriquir-nos mútuament». Així mateix, Marta Vila, directora de Marketing XXI, afirma que «aquest congrés pretén compartir experiències d'èxit, estudiar els punts febles i els punts forts que tenen les hostatgeries monàstiques, i entrar en el fons de tots els aspectes que interel·len els ordes religiosos pel que fa a la gestió eficient de les seves instal·lacions; sobretot per la importància que tenen les hostatgeries i monestirs com a part del nostre patrimoni i com a recursos per al turisme cultural al nostre país».

El programa del congrés es divideix en tres mòduls (arquitectura, gestió, administració i màrqueting) i compta amb una sessió inaugural

en què el pare Salvador Plans, de l'abadia de Montserrat, parlarà sobre *L'acollida monàstica*.

El mòdul dedicat a l'arquitectura intentarà donar una visió general de la necessitat de salvar els edificis històrics que són els monestirs i les hostatgeries. Per les característiques dels edificis, se sap que necessiten un constant manteniment i sovint obres d'adequació.

El mòdul de gestió mirarà de donar una visió sobre els models de gestió interna a les hostatgeries (reserves, confirmacions, serveis confirmats, forma de facturació, recepció, horaris, etc.). També tractarà la importància de l'ús de les noves tecnologies, així com de la formació necessària per a la seva utilització i per donar un òptim servei als hostes.

Quant al mòdul d'administració, oferirà una visió general sobre aspectes administratius que concerneixen les hostatgeries i els monestirs. Finalment, el de màrqueting parlarà de com difondre l'existència d'aquests establiments d'acollida i tota la cultura que hi trobem. (C.C.)

TARRAGONA

Jornada de Pastoral de Joventut

TARRAGONA.— El dissabte 8 de novembre és el dia assenyalat per celebrar la Jornada de Pastoral de Joventut de l'arquebisbat de Tarragona. Serà de les 10.30 a les 19.00 hores, al Seminari diocesà, amb el desig «d'aplegar totes aquelles persones que vivim amb intensitat, il·lusió i molta esperança el moment present, malgrat els cansaments, els interrogants i les pors que puguem sentir», diu el comunicat de la convocatòria.

La trobada servirà per presentar el nou document sorgit, ara fa dos anys, de les Jornades d'Animadors de Pastoral de Joventut de Barcelona, en referència a la reflexió i acció per a la pastoral amb adolescents i joves. L'objectiu és, doncs, rebre l'esmentat document dinamitzador i aplicar-lo a cada diòcesi, per tal d'obrir espais on compartir els reptes i condicionaments que l'acció pastoral evangelitzadora planteja en aquest àmbit. (J.B.)

La ràdio amable

Freqüències

- 90.1 Tortosa*
- 93.7 Catalunya central
- 96.8 Garraf*
- 100.6 Tarragona*
- 103.4 Girona
- 106.6 Barcelona

- 104.4 La Cerdanya*
- 105.0 La Seu d'Urgell
- 107.5 Andorra

* en període de proves

www.radioestel.com

Tortosa

Acaba la visita pastoral a l'arxiprestat de Benicarló

■ El bisbe Xavier ha pogut conèixer més bé les parròquies

BENICARLÓ.— El 24 d'octubre passat, després d'un mes de presència personal en totes les parròquies, el bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, acabava la seva visita pastoral a l'arxiprestat de Benicarló. Ha estat un temps intens de gràcia per revisar, aprofundir i encoratjar la fe dels fidels.

La visita pastoral és un temps que ajuda el bisbe a conèixer més bé les parròquies: la seva vida, esperances, dificultats... dialogant amb els sacerdots i tots els membres de la comunitat que ho desitgin. És un temps que permet al bisbe recordar el missatge de Jesucrist, animar la vida cristiana i pregar junts. Alhora, val per enfortir la comunió eclesial de totes les comunitats.

De moment, el bisbe Xavier ha fet la visita pastoral als arxiprestats de Deltebre, de Morella i d'Amposta (l'any 2002); i de Santa Bàrbara i de Benicarló (l'any 2003). Encara per a aquest curs resta la visita a l'arxiprestat de Gandesa.

El bisbe Salinas ha marcat com a propòsit de les seves visites pastorals revisar els grans objectius del Pla Pastoral Diocesà, impulsar i consolidar la responsabilitat eclesial i promoure les vocacions, en especial la familiar. Per preparar la visita, el bisbat té editats un tríptic que explica què és i què pretén la visita pastoral i una estampa de la Mare de Déu de l'Assumpció, de l'absis de la capella del Seminari Diocesà, amb una pregària perquè les comunitats preguin abans, durant i després pels bons fruits de la visita pastoral.

La visita pastoral de l'arxiprestat de Benicarló va començar el 20 de setembre a la parròquia de Santa Magdalena de Polpís. Va seguir per la de Sant Llorenç de Càlig, les tres parròquies de Benicarló —Santa Maria del Mar, Sant Bartomeu i Sant Pere—, Sant Joan Baptista d'Alcalà de Xivert, Mare de Déu del Socors de Peníscola i va acabar a la parròquia de Sant Bartomeu de Benicarló.

Entre els diversos actes que s'han realitzat, la celebració de la missa, trobades de pregària, visites, reunions..., el que més relleu ha tingut ha estat la missa estacional, això és, la trobada del pastor amb el Poble de Déu que peregrina en aquella parròquia, amb confirmacions. En finalitzar la missa el bisbe donava als feligresos el tríptic-recordatori de la visita pastoral amb la Mare de Déu patrona del poble on es troben i els fonaments de la identitat cristiana: Parenostre, Credo, sacraments, manaments i Ave

Missa estacional a Sant Bartomeu de Benicarló.

Maria. Cal destacar la visita als malalts, on el bisbe Xavier ha passat temps escoltant, animant, compartint, consolant... Una senyora deia: «Avui el bisbe ha pres cafè en ma casa!» Estava contenta perquè, aprofitant que el bisbe Xavier havia anat a visitar el seu pare malalt, havia gosat oferir-li cafè i ell, amablement, havia acceptat i havia conversat com un més de la casa.

També cal esmentar la reunió amb el Consell Pastoral, amb el qual s'intercanvien projectes, idees, propostes..., parlaven de les necessitats pastorals de la parròquia... Un moment important, també, va ser la visita a l'alcalde de la població. En aquest arxiprestat ha estat el tema de la immigració un dels que han ocupat totes les converses amb els alcaldes visitats.

Com que aquest arxiprestat té una població gran, s'han dividit les trobades en parroquials (missa estacional, visita als malalts, reunió amb el Consell de Pastoral...) i interparroquials: catequistes, grups d'espiritualitat, grups d'acció caritativa (Caritas, Missions, Conferències de Sant Vicenç de Paül, Mans Unides...), membres de l'Acció Catòlica General d'Adults i del Moviment de Joves Cristians, visita al centre ocupacional, al de disminuïts psíquics, a la residència d'ancians, a les comunitats religioses (Germanes de La Salle, Germanes de Nostra Senyora de la Consolació, monestir de Concepcionistes), trobada amb professors cristians i amb els professors de religió... I un acte molt entraanyable a cada parròquia ha estat la missa celebrada pel bisbe Xavier en sufragi de tots els difunts.

Dies després, cada parròquia rep la visita del secretari de la visita pastoral, Mn. Josep Lluís Arín, i del secretari general del bisbat, Mn. Francisco García, que revisen els llibres sacramentals i l'arxiu parroquial.

Ara s'esperen les orientacions que el bisbe Xavier, com a cap i pastor de la diòcesi, fa a cada parròquia, d'acord amb les esperances i les necessitats que ell ha descobert, després de la visita pastoral.

Víctor-Manuel Cardona

Nous membres dels EMD de Tortosa.

Inici de curs dels Equips de la Mare de Déu

TORTOSA.— El 5 d'octubre els Equips de la Mare de Déu (EMD) dels tres sectors de la diòcesi de Tortosa es van aplegar al Seminari per iniciar el curs; un inici que és per donar-se força perquè durant l'any siguin matrimonis que amb la seva espiritualitat donin testimoni. A les deu del matí va començar la jornada amb l'acollida. En total eren 98 persones, entre les quals hi havia dotze infants. Acabada la inscripció va tenir lloc una pregària per posar a «to» els participants i, a continuació, Mn. Xavier Morlans, capellà de la diòcesi de Barcelona, va parlar de l'*Anunci explícit de Jesucrist*. Després de l'Eucaristia, va tenir lloc la cerimònia d'incorporació al moviment de dos equips nous: el d'Amposta-11 i el de Móra la Nova-2. Comporta una gran il·lusió i esperança veure que matrimonis joves volen seguir el Crist des de la parella i en un moviment eclesial. (Mn. Jordi Centelles Llop, consiliari diocesà dels EMD)

Trobada de gent gran de Càritas diocesana

La trobada va aplegar 105 voluntaris.

JESÚS-TORTOSA.— El 18 d'octubre Càritas diocesana de Tortosa va organitzar la V trobada de gent gran, on els protagonistes va ser 105 voluntaris vinguts d'arreu del bisbat. Va tenir lloc a la casa mare de les religioses de la Companyia de Santa Teresa de Jesús i es donava així resposta al programa pensat per servir la gent gran.

Va dirigir les xerrades Maria Elena Alfaro, argentina trasplantada a terres de Madrid i ara a Mataró i Barcelona. És una cristiana consagrada en cos i ànima que treballa en el camp dels necessitats. En concret, en la reinserció social de presos. Elena Alfaro capta l'atenció dels oients espontàniament i segueix un fil conductor de vivències personals i comunitàries. Entra en sintonia amb l'assemblea que escolta sense afluïxar l'atenció.

«Vivim en un món que fàcilment exclou les persones més febles. Cal saber, però, que tots tenim un fons de resistència paregut a una recàmera com la reserva en el dipòsit de gasolina de què avisa el pilot vermell», afirma Maria Elena Alfaro. I afegeix: «Segons la psicologia i la pròpia experiència aquests serien alguns factors que augmenten o disminueixen la capacitat de resistència: es resisteix més si tens una persona al costat que t'acompanya i t'estima, l'acompanyant ha de ser continu, cal sentir-se útil per als altres, millor si es té un grup o taller ocupacional, els conflictes s'han de relativitzar amb amor i esperança, amablement, i organitzar el temps treu l'angoixa.» (J.B.B.)

«El Papa té la humilitat i la força d'anar perdent la vida sense amagar-se»

Pel seu interès, reproduïm l'homilia que el cardenal Ricard M. Carles va pronunciar el 26 d'octubre passat, durant la celebració a Barcelona de la missa d'acció de gràcies pels 25 anys de pontificat de Joan Pau II.

Benvolguts tots, fills i filles de Déu. Hem celebrat aquesta passada setmana a Roma diversos actes, als quals han assistit tots els cardenals, per estudiar les grans línies del pensament i del pontificat romà de Joan Pau II, però sobretot ens hem reunit perquè sentíem la necessitat de mostrar al Sant Pare el nostre afecte i el nostre agraïment per aquests 25 anys de generós pontificat, de lliurament fins a l'esgotament de les seves forces físiques al servei de l'Església i de la humanitat.

És just també que continuem aquests sentiments, aquesta acció de gràcies, aquestes pregàries pel Sant Pare, en totes les seues episcopals, i això és el que fem aquesta nit aquí. A tots els qui esteu presents i als qui ens escolteu a través de la ràdio us agraïxo la vostra presència a aquest acte que, repetixo, vol ser com el ressò i la continuïtat dels actes celebrats aquests dies passats a Roma i en els quals he tingut el goig de participar.

La nostra primera intenció, doncs, aquest vespre és donar gràcies a Déu pel pastor que ha donat a l'Església universal en la persona de Joan Pau II, que està protagonitzant el pontificat més llarg i, sens dubte també, més intens del segle xx.

La segona cosa és el Sant Pare signe del Crist pastor. El salm responsorial d'avui ens ha recordat que «el Senyor és el meu pastor, no em manca res. Em fa descansar en prats deliciosos; em mena al repòs vora l'aigua i allí em retorna. Em guia per camins segurs, per amor del seu nom». Aquest salm té també per a nosaltres una lectura de plenitud. Crist és el nostre pastor i ens porta cap a la plenitud de la vida, sobretot per l'Esperit Sant, que ens ha enviat des del si del Pare després d'haver acomplert la seva obra redemptora per la seva paraula i pels sagraments que ha deixat a l'Església, a fi que al llarg dels segles pugui parar la taula de Crist, sobretot l'Eucaristia, davant dels homes de tots els temps; per portar-los a la vida plena expressada en les paraules finals del salm 22: «Ben cert, tota la vida m'acompanyen la teva bondat i el teu amor. I viuré anys i més anys a la casa del Senyor.»

Al servei de l'Església i del món

Penso que tots vosaltres teniu l'experiència que, a través de les coses difícils o complaents, les coses positives o negatives, el Senyor us ha acompanyat tota la vida, i esperem viure després a la casa del Senyor. Però Crist ha volgut unir a la seva missió la col·laboració dels homes, i avui donem gràcies per haver cridat al ministeri de Pere el nostre bon Sant Pare, el qual ha gastat la seva vida, i ara el podem veure ancià, oferint tot el que li queda de forces materials, morals i espirituals en el seu servei a l'Església i al món.

I això, sense deixar de mirar el món sencer, encara que algú s'hagi atrevit a dir públicament que l'actitud del Papa té alguna cosa d'obscena. Se li ha objectat i jo faig aquesta mateixa objecció: «Per què dir això

del Sant Pare?» «Perquè s'està morint i continua mostrant-se», han respost. I això és dolent. És que potser la mort és obscena? No per a nosaltres, certament; al contrari, per a nosaltres, que un ésser humà tingui la humilitat, la força, la grandesa d'anar perdent la vida sense amagar-se, sense deixar de transmetre el seu missatge, sense veure's des d'ella mateixa... és pura dignitat! És signe de savi o de sant. I no entenem ni comprenem per què a aquesta societat l'espaventa tant veure la malaltia i la mort. És impúdic el Papa en la seva mirada, en el seu dir a Déu? Per a nosaltres, en absolut. És una lliçó necessària que hem d'aprendre tots, des dels infants fins a la gent gran, que hem de gravar a la memòria. Per a nosaltres, la mort, viscuda amb acceptació, pot ser bella, i dolça, perquè, qui pot negar la bellesa i dolcesa en aquest ancià que és el Sant Pare?

El Papa de blanc amb el seu cap inclinat, amb el seu alè mínim, amb el seu somriure, a vegades, és per a tots un exemple de com podem partir sense amargor. Ell ens ho diu sense paraules. L'últim dia de les celebracions dels 25 anys, després de la llarga missa a Sant Pere, no pensàvem pas que aniria a la gran sala Pau VI on hi havia milers de pelegrins. Però ell va voler anar a saludar-los, la qual cosa va allargar força aquell matí per a ell. I és que com sempre acostumo a dir: Joan Pau II no es perdona res.

Passa que la mort és un tema tabú en aquesta societat de triomf, de joventut, d'esport, de cirurgia. Això ens fa mentiders, no volem recordar que anem a morir, no volem parlar que la mort ens acompanya i el Papa ens la mostra en tota la seva esplendor. Això és indecorós? És absurd el dolor? Tenir el coratge de mostrar-lo? Aquest «Papa coratge» és per a nosaltres ara, amb la seva sola presència, testimoni de valor i constància. Em consola pensar l'immensa que pot ser una persona exhausta a la vora de la meta, o de la mort.

«No tingueu por!»

De tantes i tantes paraules i fets que podríem recordar de Joan Pau II penso que cap paraula és més oportuna com aquella que ens va dir en la cerimònia d'inauguració oficial del seu pontificat, el 22 d'octubre del 1978. «No tingueu por!», van ser les primeres paraules. Era la proclamació d'un missatge de resistència i de fidelitat que ell ha fet ressonar en tots els indrets del món, i que, recordant la seva primera encíclica, *Redemptor hominis* —Redemptor de l'home—, Crist redemptor, inclou tot el programa del seu pontificat. Joan Pau II ha gastat totes les seves energies —que quan va ser elegit Bisbe de Roma fa 25 anys eren moltes, als seus 58 anys— anant per tot el món, convocant i reunint els catòlics entorn del l'altar de l'Eucaristia, que és com dir, reunint-los entorn de Crist. Ell ha fet realitat les paraules de la primera lectura d'avui: «Jo mateix buscaré les meves ovelles i en faré el recompte. Les comptaré com el pastor recompanta el seu ramat el dia que es troba les ovelles

dispersades. I les recolliré de tots els llocs on s'havien dispersat el dia de núvols i de boira.»

El tercer pensament és el de Joan Pau II com a gran evangelitzador. Que bé que li escauen a Joan Pau II les paraules llegides a la segona lectura i que han estat seleccionades d'entre les lectures que l'Església proposa en el comú de pastors! Davant de la ideologia comunista primer, davant del fenomen de la secularització després, Joan Pau II ha fet seu l'imperatiu de sant Pau que hem escoltat: «Jo —diu Pau— no puc gloriar-me d'anunciar l'Evangeli. Hi estic obligat, i pobre de mi que no ho fes.» I conclou dient: «I tractant-se de l'Evangeli estic disposat a fer tot el que calgui, per poder-hi tenir part.»

Joan Pau II ha proclamat l'Evangeli oportunament i inoportunament, a tots els indrets del món on ha pogut arribar. A totes les societats, a tots els homes. Ha estat un Papa itinerant, missioner, que ha fet i fa honor a dos grans sants, dos apòstols dels quals ell porta el nom: Joan i Pau. És un Papa místic com sant Joan, que viu profundament el seu amor a Crist. És un Papa missioner, viatger, lluitador, per Crist i per l'Evangeli, com sant Pau. I sempre des d'una gran fidelitat a Crist i al seu Evangeli, sense rebaixar les exigències, la qual cosa li ha costat i li costa un preu molt alt. Perquè no s'ha preocupat d'agradar als homes, sinó a Déu. No ha buscat l'aplaudiment del món, sinó la fidelitat al seu Senyor. I ha defensat en tot moment l'honor de Déu i la dignitat i els drets de l'home mostrant que la negació de Déu li treu a l'home el fonament de la seva veritable dignitat de fill de Déu.

No li fa por predicar una moral exigent. No li fa por haver d'anar contra corrent. No li fa por que es vegi la diferència entre ser creient i no ser-ho. Ho demana per a tots nosaltres insistentment. No tem representar una mena de provocació o repte profètic davant d'un món que defensa una llibertat separada de la veritat. El seu missatge no és fàcil i ell no tem la impopularitat. Però podem preguntar-nos: és que l'Evangeli és fàcil? I jo afegiria: sí, si tenim confiança i hi posem els mitjans: lectura de l'Evangeli, de la Bíblia, sagraments, pregària, sentit de ser fill i filla de Déu...

Defensor d'una cultura de la vida

Voldria remarcar sobretot que el Papa defensa una cultura de la vida —respecte a la vida, als compromisos, als valors— davant d'una cultura de la mort —avortament, eutanàsia, manipulacions genètiques, crisi dels valors fonamentals...— i el seu crit ha estat profètic a favor de la pau i contra la guerra, de gran actualitat en els mesos pas-

sats. I també lluita contra una cultura de l'home que no és tal com Déu la té pensada.

Finalment el Papa ens confirma dia rere dia en la fe. Hem llegit en l'Evangeli d'avui la confessió de fe de Pere. Aquest Evangeli em porta a la memòria que Joan Pau II va voler que el seu pontificat partís, com si fos el seu fonament, d'aquesta confessió de fe de Pere. Permeteu-me que us proposi la reflexió amb la qual el nostre Papa va començar la seva homilia en la missa solemne de l'inici del seu ministeri de pastor suprem, celebrada el diumenge 22 d'octubre del 1978 a la plaça de Sant Pere del Vaticà. Va dir el Papa: «Tu ets el Crist, el Fill de Déu vivent.»

«Aquestes paraules —va afegir— és Simó, fill de Jonàs, qui les va pronunciar a la regió de Cesarea de Filip. Sí que les va expressar en la seva pròpia llengua, una convicció

profundament arrelada en els sentiments i en la vida, però no era en ell on tenien la seva font i el seu origen. «Aquest revelació —diu Jesús— no ha vingut de la carn ni de la sang, sinó del meu Pare que és al Cel.» I aquestes paraules —continua dient el Papa el dia de l'inici del seu pontificat— indiquen l'inici de la missió de Pere en la història de la salvació, en la història del poble de Déu. Des de llavors, a partir d'aquesta

El cardenal Ricard M. Carles i el bisbe Pere Tena durant la missa del 26 d'octubre passat.

professió de fe, la història santa de la salvació i del poble de Déu adquireix una dimensió nova, que s'expressa en la dimensió històrica de l'Església. Aquesta dimensió eclesial de la història del poble de Déu arrenca d'aquestes paraules de fe i es troba unida a l'home que les va pronunciar. Tu ets Pere, és a dir, la Roca, la Pedra, i sobre tu, com sobre una roca, jo bastiré la meua Església. I perquè es veiés que tot el seu ministeri volia arrencar d'aquella professió de fe de Pere, renovada en el seu successor número 264, que és Joan Pau II, va afegir: «Avui, i en aquest lloc, és necessari que novament siguin pronunciades i escoltades les mateixes paraules: «Tu ets el Crist, el fill de Déu vivent.» «Sí, germans i fills —va afegir el Papa—, aquestes paraules, abans que res.»

Donem gràcies a Déu per aquest servei del Papa a l'Església i al món i jo us demano que, com a fruit d'aquesta commemoració, renovem els nostres vincles de comunió, d'afecte, d'admiració i de pregària pel Papa, que és sobretot qui dia rere dia ens confirma en la fe. «Jo us demano —va dir aquell dia— que vulgueu acollir novament en aquest lloc sagrat, les paraules pronunciades per Simó Pere. Aquestes paraules contenen la fe de l'Església. Aquestes paraules contenen la veritat nova. És més, contenen la veritat última i definitiva sobre l'home, el fill de Déu vivent: «Tu ets el Crist, el Fill de Déu vivent.» Que el Senyor ens ajudi a viure aquesta fe i a ser-ne testimonis en comunió amb el Sant Pare i amb tota l'Església.»

Unir esforços per un món més just

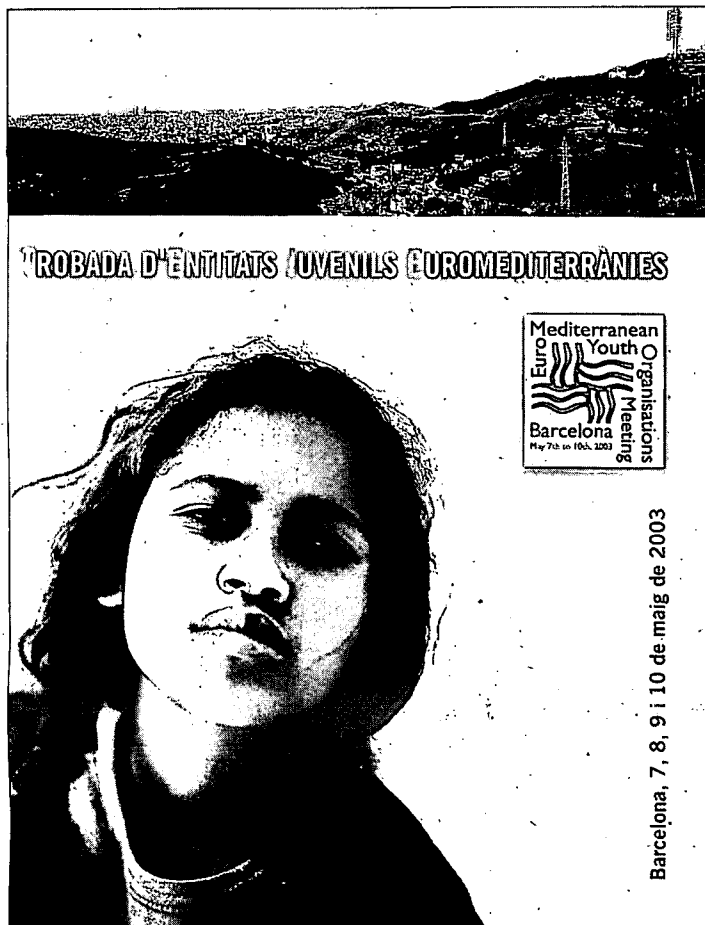
■ REDS centra la seva feina en la lluita contra l'exclusió social

El 1999 es va crear REDS, Red Europea de Diálogo Social, amb la idea d'establir una xarxa d'entitats que treballassin conjuntament en la lluita contra l'exclusió social i la pobresa, per aconseguir una societat més justa i més lliure. Actualment compta amb unes 40 entitats incorporades, especialment de Finlàndia, França, Alemanya, Itàlia i Espanya, amb la seu central europea a Barcelona.

«REDS és una xarxa modesta, cosa que vol dir que neix pas a pas. És un sistema lent, de gent que es coneix, de persones que porta temps que treballen juntes o que treballen en un àmbit semblant», indica Eduard Balcebre, coordinador de REDS. La tasca de REDS se centra en dos grans línies d'actuació: la prestació de serveis i la feina en xarxa.

Per a Balcebre, «els serveis ens permeten millorar i afavorir el desenvolupament de les entitats». En aquest sentit, s'ofereixen serveis diversos: informació i assessorament sobre la Unió Europea (tipus de convocatòries, de subvencions, com funciona la UE, com accedir-hi...); informació sobre gestió associativa (com funciona una entitat, què és una subvenció, què són els estatuts, com muntar una assemblea...), i informació sobre la cooperació internacional (contacte amb associacions que treballen la solidaritat internacional arreu del món...). En relació amb el treball en xarxa, que REDS ofereix com a proposta estratègica, la idea és fomentar la cooperació, l'intercanvi i la col·laboració entre les entitats i desenvolupar conjuntament projectes europeus.

Una de les bases de REDS, explica la seva presidenta, Maribel Bascuñana, és «el tema de l'aprenentatge, de l'intercanvi, de poder compartir la informació, aprendre dels altres, sumar esforços, tenir òptiques diferents. És important que es creïn xarxes perquè t'enriqueix molt. Qualsevol moviment o esforç col·lectiu que es creï de barreja, d'aportar idees, d'omplir buits és molt important. Donem cabuda a aquelles entitats petites que potser en una xarxa més gran no se sentien identificades. Aquí ens coneixem tots.

La Trobada d'Entitats Juvenils Euromediterrànies és un dels projectes de REDS.

Som entitats petites i mitjanes.»

Projectes

REDS desenvolupa una sèrie de projectes que es divideixen en dos blocs: europeus i de cooperació internacional. Tant Maribel com Eduard reconeixen que a l'hora de desenvolupar projectes «costa molt trobar espais per compartir, perquè les entitats ja van molt justes de temps. A més, cal afegir-hi la complicació de la distància i el fet de treballar en diversos idiomes. Costa conèixer-se perquè treballen amb telèfon, amb correu electrònic...».

Tot i aquestes dificultats, REDS ha aconseguit tirar endavant diversos projectes. Un d'ells és «Bon veïnatge», elaborat entre cinc països europeus «per treballar tot el que siguin les xarxes relacionades amb el treball comunitari amb persones grans que viuen soles», comenta el coordinador de REDS, «vam

fer una anàlisi de la situació d'aquestes persones grans i sobretot vam intentar crear xarxes entre entitats (veïns, farmàcies, centres socials...), tot el que és el barri, la vida comunitària, per veure quines necessitats hi havia i de quina manera es podien resoldre. Treballem el benestar quotidià».

Des de fa poc més d'un any REDS treballa en la creació d'un Centre d'Informació i Recursos sobre la Unió Europea a Barcelona, ja que «en aquests temes hi ha molt poca cosa dirigida a entitats», assegura Eduard Balcebre.

Un altre projecte europeu és la Trobada d'Entitats Juvenils Euromediterrànies que treballen la solidaritat i la cooperació internacional, celebrada a Barcelona el maig del 2003. La intenció és que aquesta trobada es faci bianualment.

A escala internacional, destaca el projecte «Camí del Sud». Es tracta d'una col·lecció de llibres on es pretén donar a conèixer iniciatives en el camp de la cooperació internacional. En aquests moments s'ha publicat el llibre *El Salvador, entre la naturalesa i la mà de l'home* i se n'està acabant un de segon titulat *Experiències d'organització i gestió associativa a Centreamèrica*. Ja hi ha un tercer llibre en preparació, sobre turisme sostenible.

REDS també és avaluadora de projectes de cooperació internacional per a l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

Encara dins dels projectes internacio-

nals, cal subratllar que REDS està intentant «potenciar una xarxa que es va crear l'any 2000 en àmbit de Centreamèrica, REDAL, que és com la nostra germana», diu Eduard Balcebre.

Espais de reflexió

«Ens agradaria tenir la capacitat d'anar generant opinió a través de projectes», afirma Maribel Bascuñana. Un dels objectius de REDS és crear espais de debat i de reflexió en el marc de la Comunitat Europea i a escala internacional, sobre els temes que treballa REDS, i elaborar propostes d'acció per aconseguir la millora de la participació dels ciutadans i el diàleg social.

Bascuñana considera que «el projecte de futur no és tenir una xarxa amb 2.000 socis, sinó comptar amb unes 20 o 30 entitats que han aconseguit arribar a un nivell de col·laboració, de treball i d'agermanament». La presidenta de REDS està molt satisfeta de com està funcionant la xarxa, a més, personalment, indica, «m'aporta moltes coses: anar a dormir amb la consciència tranquil·la perquè has fet un petit pas per arribar a una cosa útil per al món; és prendre consciència de situacions d'injustícia, aprendre dels que "en teoria" són "menys" que nosaltres, posar-te en la realitat dels altres fa que visquis la teva d'una manera diferent. És créixer com a persona». També pensa així Eduard Balcebre, que hi afegeix: «Aprens a ser digne, a ser persona, a tenir una ètica.»

Per a tots dos, «veure que hi ha més gent disposada a fer alguna cosa pels altres et dona esperança. En les societats on hi ha més moviments associatius hi ha més tolerància».

Rosa Maria Jané Chueca

REDS

C/ TRAFALGAR, 25, 2n 2a

08010 BARCELONA

TEL. 932 684 108

FAX 933 194 752

A/e: reds@redeuropea.org

web: www.redeuropea.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Institut Català del Voluntariat

xarxanet.org

XARXA ASSOCIATIVA I DE VOLUNTARIAT DE CATALUNYA

Espai obert i compartit

Treball en xarxa, punt de trobada

Gran porta d'entrada als àmbits associatius

Informació, coneixements, reflexió...

Persones i entitats

Per a més informació

0126 atenció ciutadana

www.voluntariat.org

societat

Publicada la Memòria 2002 de Mans Unides a Tarragona

■ Els més de 275 mil euros recaptats es van destinar a projectes de desenvolupament

TARRAGONA.— La delegació de Mans Unides a Tarragona ha publicat la Memòria anual corresponent al 2002, amb un balanç força positiu, atesa la quantitat recollida: una xifra que ascendeix a 275.748,72 euros. Aquests ingressos han possibilitat el finançament dels projectes de desenvolupament que la delegació de Mans Unides a Tarragona es va proposar.

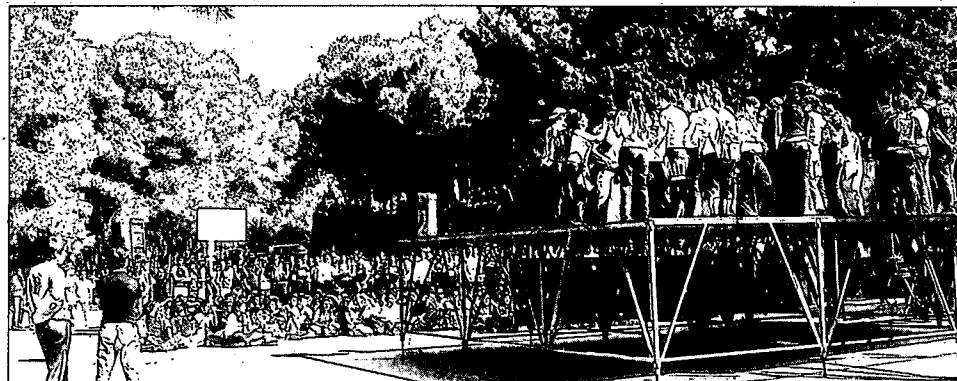
Les aportacions econòmiques provenen de socis i col·laboradors, donacions anònimes, parròquies, entitats religioses, col·legis, organismes públics, empreses, ajuntaments i campanyes de promoció, entre d'altres. «Tota aquesta generosa aportació és la que ens dóna ànims per continuar treballant per obrir portes a l'esperança dels pobles del Sud», escriu en el document Maite Rodríguez, delegada de Mans Unides a Tarragona. I afegeix que «tots hem anat fent camí amb l'objectiu ferm de lluitar contra la fam i el subdesenvolupament del Tercer Món, on tants homes i dones tenen l'esperança de poder viure en pau i dignitat».

La Memòria de la 43a campanya de Mans Unides, corresponent a l'any 2002,

sota el lema «Si vols la pau, rebutja la violència», desgrana cronològicament, una per una, les activitats desenvolupades per la delegació de Tarragona, com ara les marxes de solidaritat a Tarragona i al Vendrell, sopars o berenars simbòlics de la fam, festivals o setmanes solidàries, per esmentar-ne unes quantes.

Els projectes de desenvolupament que s'han dut a terme són: la construcció d'un centre cultural al Congo, un hivernacle per a la producció de vegetals a Filipines, l'ampliació d'un programa per a joves sense feina al Pakistan, un projecte de capacitat pesquera a Colòmbia i la formació de treballadors socials a l'Índia.

També es va fer una actuació d'emer-

Imatge de la darrera edició de la marxa de la solidaritat celebrada a Tarragona.

gència a Malawi i, cofinançats amb altres entitats, es van fer realitat els projectes següents: desenvolupament rural a Bolívia (Ajuntament de Tarragona), dotació de reg a Bolívia (Ajuntament de Reus i la Univer-

sitat Rovira i Virgili) i desenvolupament agropecuari en unes comunitats indígenes de Mèxic (Consell Comarcal del Tarragonès).

Joan Boronat

La bona notícia...

Abolició de la pena de mort

Buscar mesures que reemplacin la pena capital és la recomanació presentada pels religiosos dominics i franciscans a la Subcomissió per als Drets Humans de les Nacions Unides. La proposta, feta a Ginebra (Suïssa), ha estat formulada per Franciscans-Internacional i la Comissió de Justícia i Pau dels dominics, que formen part de l'esmentada subcomissió de l'ONU.

En la petició es fa una ressenya dels malaurats episodis de condemnes a mort que van tenir lloc recentment als Estats Units i a Mèxic. «El respecte per la vida humana —assenyala el document—, així com l'oposició a la violència en la nostra societat i la injustícia que constitueix la pena capital, són el fonament de la ferma oposició que va guanyant terreny. Amb la pena de mort es perpetua un cercle de violència institucional i s'accentua un sentit de venjança que no condueix enlloc.»

Els religiosos dominics i franciscans insisteixen en la importància que els Estats Units —la potència més gran del món— arribin, com més aviat millor, a una entesa positiva, amb la supervisió de l'ONU, per tal d'afavorir l'abolició de la pena de mort en el marc jurídic, així com la recerca d'alternatives que demostrin l'equanimitat, la compassió i la justícia. En el document es fa esment de la petició en aquest mateix sentit realitzada pel papa Joan Pau II el 1998 i repetida per diverses preses de posició dels bisbes dels Estats Units.

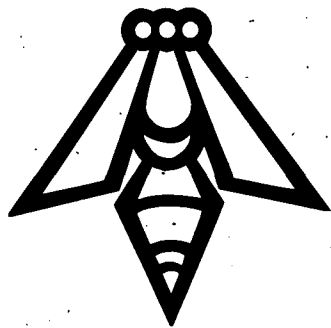
Encara falta molt perquè tots els països es mostrin en la mateixa direcció, però ja és una bona notícia que l'abolició de la pena de mort entri en la consciència universal.

Francesc Gamissans

CERABELLA

zona industrial, A
ES 08181 SENTMENAT (BARCELONA)
Tel. +34.93.715.31.02 Fax +34.93.715.02.51

CERERIA ABELLA,
Sant Antoni Abat, 9
08001 BCN
t. 934 41 09 07 / fax. 934 41 70 47

CERERIA ABELLA,
Boters, 5 (Portaferrissa)
08002 BCN
t./fax. 933 18 08 41
NOC,
Comte Borrell, 41
08015 BCN
t. 934 42 93 28 / fax. 934 41 90 47

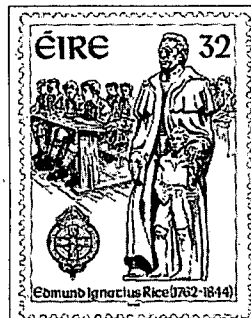
cerers
des de
1862

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Edmund I. Rice, fundador

Irlanda va dedicar el 1994 un segell al germà Edmund Ignatius Rice, fundador de l'Institut dels Germans de l'Escola Cristiana, amb motiu del 150è aniversari de la seva mort. Nascut a Callan el 1762, de petit ja va donar proves de la seva religiositat. El 1800 va abandonar el negoci familiar i va iniciar la fundació de l'esmentat institut. El 1802 va obrir la primera escola a Waterford. Després obriria col·legis a Cotti, Dublín i Simerich. El 1817 va obtenir de la Santa Seu l'aprovació per a la constitució de la seva societat. El 1820 el papa Pius VII va confirmar la nova congregació de Fraternitat Monachi. Més tard, el 1828, va fundar una escola catòlica model a Dublín. Va morir a Waterford el 1844.

BARCELONA.— L'Iraq és avui un país fantasma. Un país sense rostre en el qual els seus habitants lluiten sense gaires esperances per recuperar la dignitat perduda. Hi regna el caos i la inseguretat. No hi ha accés ni als aliments ni a les medecines. Més que mai avui l'Iraq necessita ajuda. Les ONG i les congregacions religioses

que hi treballen estan desbordades. Una de les congregacions que fa més temps que és al país són les Dominiques de la Presentació. Animades per les necessitats de les seves germanes, les dominiques de Barcelona han decidit abocar-se en l'ajuda dels diferents projectes que la seva congregació continua mantenint a l'Iraq.

Solidaritat amb l'Iraq

■ Les Dominiques de la Presentació de Barcelona impulsen una campanya d'ajuda al poble iraquí

Des que l'Iraq va tornar a ser notícia —i no precisament bona—, sor Maria Núria Gaza viu amb l'ai al cor. Se li amunteguen en la memòria records i experiències viscudes, rostres i noms ben concrets, que la fan patir més del compte. «He viscut els últims anys de l'Iraq amb un patiment enorme», assegura sense cap exageració sor Maria Núria. Els seus viatges a l'Iraq entre els anys 1986 i 1991, en els quals va exercir com a responsable de les Dominiques de la Presentació a la província de l'Orient Mitjà, la van marcar profundament. Des d'aleshores, al seu cor, s'hi va obrir un raonament per al poble iraquí i, en especial, per a les germanes dominiques, la majoria autòctones, que s'hi lliu-

Sor Maria Núria Gaza, o.p.

ren a favor dels més desfavorits.

L'embargament, primer, i la guerra, després, han omplert sor Maria Núria d'impotència. Massa patiment viscut en la distància sense no saber mai del cert què és el que passen. Ara, animada per les seves germanes de congregació de Barcelona, Maria Núria ha emprès una campanya d'ajuda al país pel qual té tant d'afecte. L'objectiu de la campanya consisteix bàsicament a donar suport econòmicament i

moralment a tres projectes concrets que les germanes dominiques porten a terme en tres ciutats diferents del país.

Manca de recursos

El primer és una llar universitària a Mossul, on s'acullen actualment 15 noies universitàries cristianes, la majoria de la ciutat de Kirkuk. Les noies amb prou feines poden aportar 5 dòlars al mes, ja que pertanyen a famílies amb pocs recursos. «Si poguessin aconseguir una subvenció de 25 dòlars al mes per jove seria una meravella i podrien arribar a acollir fins a 25 noies», assegura sor Maria Núria. «Altrament —afegeix— no podran fer front a les despeses generals i amb molta pena es veuran obligades a tancar la llar.»

Un segon objectiu, també de primera magnitud, és fornir de medecines i de recursos l'hospital Sant Rafael de Bagdad, famós a la capital iraquiana pel seu bon servei. La crisi actual, derivada també de l'embargament, fa que amb prou feines es puguin pagar els sous del personal sanitari i subaltern, mentre que els medicaments i els recursos sanitaris són escassos. «En molts conceptes —afirma sor Maria Núria— estan en números vermells i només es poden solucionar amb ajudes externes.» Recentment, Càritas els ha enviat medecines, però no n'hi ha prou. Les necessitats són cada vegada més grans entre una població minvada per la fam i les malalties.

Finalment, el tercer projecte que les

Càritas de Barcelona envia medicaments a l'Irak

BARCELONA.— Més de 2.500 kg de medicaments recollits per Càritas diocesana de Barcelona van sortir el dimarts 22 d'octubre del port de València en direcció a Um Kasar (l'Iraq). El carregament estava format per material sanitari que, a través de Kuwait, tenia com a destinació final l'hospital de Sant Rafel de Bagdad, a càrrec de les Germanes Dominiques de la Presentació.

Transportat per la Brigada Pirinenca, el carregament el constitueixen 2.500 kg d'amoxiclavulànics i de fàrmacs específics per a malalties coronàries. El valor d'aquesta contribució puja a 450.000 euros.

Una vegada arribat a la seva destinació, les Germanes Dominiques de la Presentació, presents al país des de fa més d'un segle, seran les encarregades de distribuir el material a altres centres, obres assistencials i organitzacions locals que treballen a favor de les víctimes de la guerra i de les persones més desfavorides.

Aquest enviament s'emmarca dins de les accions de suport de la campanya Càritas x l'Iraq, iniciada per Càritas diocesana de Barcelona a través de la seva Àrea de Cooperació Internacional. Qui ho desitgi pot continuar col·laborant aportant els seus donatius al compte de "la Caixa", 2100-0965-50-0200087873, Refugiats a l'Iraq.

germanes dominiques encara mantenen en funcionament a l'Iraq és un jardí d'infants a la ciutat de Bàssora. La guarderia ha arribat a tenir fins a més de 100 infants al seu càrrec. Després de la guerra, però, i com a conseqüència sobretot de la inseguretat ciutadana, el nombre s'ha reduït a 40. El gran problema ara és l'escassetat d'aliments per alimentar els infants, especialment els que procedeixen de famílies cristianes, que ara són les que pateixen més.

Els últims dotze anys de l'Iraq són per oblidar. L'embargament i la guerra han destrossat un país ric que avui lluita per sobreviure. Tot el poble iraquí en pateix les conseqüències, encara que d'una manera particular els cristians que, després de la guerra, són vistos com els grans enemics. Tot i això, molts religiosos i religioses catòlics continuen al país, i cada dia es deixen la pell en centenars de projectes que cerquen atorgar la dignitat a uns habitants marcats per la desesperança. Qui vulgui col·laborar amb les religioses Dominiques de l'Iraq pot fer el seu donatiu al número de compte de "la Caixa": 2100-0832-60-0200543920, Hospital Sant Rafael, Iraq.

Samuel Gutiérrez

SOR JOSEPH, SUPERIORA DE LES DOMINIQUE DE LA PRESENTACIÓ A LA PROVÍNCIA DE L'ORIENT MITJÀ

«Després de la guerra, els cristians a l'Iraq estan fustigats per amenaces de tota mena»

—En quina situació es troba actualment el país?

—La situació al nostre país és caòtica. No hi ha cap seguretat, ningú no vigila,

viat la vida dels cristians a l'Iraq?

—Els cristians a l'Iraq són cada vegada més una minoria. Després de la guerra, estan fustigats per amenaces de tota mena. Malauradament, no veuen el seu futur a l'Iraq.

—Quina percepció té ara la majoria musulmana?

—Els musulmans estan dividits en diferents opinions. N'hi ha que perceben la situació actual com un menyspreu a l'islam per part dels americans,

que per a ells és sinònim de cristians. D'altres se senten alliberats i volen fer un estat islàmic sota la llei de la xaria, com a l'Iran.

—Com afronten el futur les Germanes Dominiques de l'Iraq, la majoria autòctones?

—El que li puc dir és que el nostre futur és preocupant, sobretot si el caos persisteix com en l'actualitat. No obstant això, el nostre desig més gran és quedar-nos perseverant a prop del poble iraquí.

—D'on treuen les forces per continuar lluitant malgrat tantes dificultats?

—Nosaltres traïem la força de la nostra consagració a Déu i de la nostra pertinença a la congregació, de la qual sentim proximitat i solidaritat a tots els nivells. Pel que fa al suport del nostre país, l'Iraq, malauradament no existeix.

Sor Joseph, la quarta per l'esquerra.

ningú no guarda l'ordre, és la llei del més fort; els robatoris, el pillatge, els segrestos, els raptes per obtenir un rescat... són el nostre pa de cada dia. La inseguretat regna en aquest moment a l'Iraq. Els mercats estan plens de tota mena de mercaderies, però a uns preus que gairebé ningú no es pot permetre el luxe de comprar-les. No dubti que l'embargament ha estat el pitjor enemic de l'Iraq.

—Quins són els seus reptes més urgents com a religioses?

—Sobreviure i poder continuar en la nostra missió tot i la inseguretat.

—Quin paper desenvolupa l'Església en aquesta situació?

—El paper de l'Església és gairebé absent, té por de pronunciar-se.

—Després de la guerra, com ha can-

IRAQ... Hospital Sant Rafael...
Te'n recordes... Necessita ajuda...

dominiques de la presentació
donatius al c/c 2100-0832-60-0200543920
telèfon: 617 715 369

cultura

Ekumene, fòrum de productes i serveis eclesials

■ Per segon any consecutiu, «Catalunya Cristiana» va ser present amb un estand en aquest saló

MADRID.— El Saló Europeu de Litúrgia, Imatgeria i Patrimoni (Ekumene) va celebrar del 24 al 27 d'octubre la seva cinquena edició. Uns 100 expositors van ocupar els 8.500 m² del pavelló XI La Pipa, del recinte firal de la Casa de Campo de Madrid, on van oferir un catàleg variat de

productes i serveis per a l'Església, els responsables i els fidels. L'art sacre, la música religiosa, les editorials i el turisme religiós van ser els sectors primordials. Les exposicions monogràfiques i els cicles de conferències es van dedicar enguany a la litúrgia.

Ekumene és l'únic fòrum de periodicitat anual que hi ha a Europa per donar a conèixer productes i serveis destinats exclusivament a la comunitat cristiana, als fidels, al culte, als temples i a les cases de pregària. La visita recent de Joan Pau II i els seus 25 anys de pontificat, l'aniversari del qual es va celebrar el 16 d'octubre passat, van comptar amb un espai exclusiu a Ekumene.

També va haver-hi exposicions específiques que van recollir la vida i els fets dels espanyols recentment canonitzats amb motiu de la visita de Sa Santedat: el pare Pere Poveda, la mare Maria Meravelles, sor Genoveva Torres i sor Àngela de la Creu. Les congregacions i instituts de vida consagrada dels nous sants van col·laborar en la realització d'aquestes exposicions i de les conferències que les il·lustraven.

Aquesta cinquena trobada d'Ekumene va centrar el contingut en la litúrgia. L'exposició *Art i iconografia de la Mare de Déu* va reunir obres realitzades per destacats representants de les arts plàstiques espanyola i mexicana, des del segle XV fins al segle XVIII. La Setmana Santa, amb les confraries i germandats, també va tenir un gran pes al saló. Va haver-hi espais destinats a la imatgeria, l'orfebreria, els brodats, els passos processionals, la cereria, etc. Els mitjans de comunicació social sempre han tingut molta importància al Saló Europeu de la Litúrgia, Imatgeria i Patrimoni. Cal destacar la presència, entre altres publicacions religioses, del setmanari *Catalunya Cristiana*.

Tot això va fer d'Ekumene una cita obligada per als amants de la manifestació religiosa tradicional més arrelada a l'Estat espa-

Foto: Guillermo G. Baltasar

Enguany «Catalunya Cristiana» va tornar a ser present a Ekumene.

nyol. Es va donar a conèixer l'art d'imatgers, dauradors i tallistes que treballen en silenci en petits tallers i que són desconeguts pel gran públic. Així mateix, en aquesta edició va ser presentada a Ekumene una firma especialitzada en mobiliari per a centres docents i escoles bressol.

Els espais dedicats a la promoció i la venda d'artesanía, productes gastronòmics i productes nadalencs fets a diferents convents

espanyols van tornar a ser presents a Ekumene. Els visitants van poder assaborir aquests productes. Pel que fa a la riquesa patrimonial religiosa, Ekumene va col·laborar en la presa de consciència d'aquest patrimoni i les possibilitats que ofereix per al turisme. No podem oblidar en aquest apartat els pelegrinatges als santuaris i als Llocs Sants.

Conchi García

Comunicart 2003, trobada de música i art cristià

LLINARS DEL VALLÈS.— Els maristes de Llinars del Vallès acolliran els dies 15 i 16 de novembre la setena trobada de música i art cristià: Comunicart. És una trobada artística i religiosa organitzada pels joves de diferents parròquies —Sant Boi, Sabadell, Terrassa, Vilafranca del Penedès, Lleida, Terol, etc.—, on s'apleguen unes 300 persones aproximadament. Hi participaran grups de parròquies i d'esplais cristians que mostraran les seves habilitats artístiques, així com artistes cristians que fa més temps que s'hi dediquen.

El tema que serà l'eix dels dos dies és *La felicitat*: es pot ser feliç en el món en què vivim? És difícil trobar-la? Què significa per a un cristià aquesta paraula? El programa del Comunicart inclou tallers de tai-chi, pregària, teatre i gravació musical. Aquests tallers tindran lloc dissabte i diumenge al matí. També hi haurà xerrades molt interessants (ONG, voluntariats, testimonis, etc.) i concerts a la tarda i a la nit (Voces y Guitarras,

de Saragossa, Els Apanyats, de Vilafranca del Penedès...). Recordem que per als més petits de les famílies (de 0 a 8 anys) hi ha servei de guarderia.

Aquesta trobada és possible gràcies a la tasca de molts voluntaris: en l'organització, en els tallers, en els concerts... perquè tot funcioni a tota marxa. Per això, no hi ha un preu establert per a la trobada, es demana la col·laboració de la gent amb el que pugui per cobrir despeses, ja que la majoria són estudiants i amb pocs recursos econòmics. «Confiam en la providència i sabem del cert que els joves valoren l'esforç dels mesos de preparació, del material que utilitzen i del menjar i l'allotjament als maristes», expliquen els organitzadors de la trobada. I afegixen: «Amb aquesta trobada pretenem donar recursos i animar els joves cristians a expressar la seva fe a través de l'art, intercanviar experiències amb altres joves i posar en contacte la fe i la cultura del temps que vivim. Us hi esperem!» (C.C.)

Guia de les biblioteques de l'Església

MADRID.— La Comissió Episcopal per al Patrimoni Cultural de la Conferència Episcopal Espanyola, a través de l'Editorial Edice, acaba de publicar la *Guia de las bibliotecas de la Iglesia*. En aquesta publicació es poden consultar dades de 250 biblioteques eclesíastiques que pertanyen a bisbats, ordes i congregacions religioses, seminaris, universitats pontifícies, facultats de Teologia i altres centres d'estudis superiors de l'Església. Aquesta obra és el fruit del treball fet per l'Associació de Bibliotecaris de l'Església a l'Estat espanyol amb col·laboració amb el secretariat de la Comissió Episcopal per al Patrimoni Cultural. (SIC)

III Jornada d'Història Antiga a Montserrat

MONTSERRAT.— El 15 de novembre tindrà lloc al Museu de Montserrat la III Jornada d'Història Antiga sota el lema «Ciutat pagana i ciutat cristiana. Simbiosi i transformació». Es tracta d'un acte organitzat conjuntament entre la càtedra d'Arqueologia paleocristiana i antiguitat tardana del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Universitat de Barcelona i el Museu de Montserrat. Per a aquest dia hi ha prevista la celebració d'una sèrie de conferències que proposen analitzar l'evolució urbanística que ocasiona el canvi cultural i de fisonomia produït per la juxtaposició entre el cristianisme i la religió tradicional en algunes ciutats del Mediterrani occidental. Informació: Museu de Montserrat, tel. 938 777 777 (pregunteu per Lluís G. Turell). (C.C.)

Dansa i música al Centre Cultural de Caixa Terrassa

TERRASSA.— El proper 15 de novembre, a les 21.00, tindrà lloc al Centre Cultural de Caixa Terrassa l'actuació del ballet Danzars, sota la direcció artística del ballari Ivan Betancourt, que posa en escena *Amor brujo*. El 20 de novembre, a les 21.00, al Centre Cultural de Caixa Terrassa acollirà l'actuació de la violinista Elena Mikhailova i de la seva mare, la pianista Viktoria Mikhailova. Des de fa onze anys formen un duet musical. El programa estarà constituït per obres de Tartini-Kreisler, J. Cervelló, F. Schubert, P. Sarasate i G. Bizet. (C.C.)

VOLEU DONAR SENTIT A LA VOSTRA VIDA?

Us hi ajudaria una trobada amb Déu.

EXERCICIS ESPIRITUALS

Dirigits per un sacerdot de la Unió Sacerdotal Lumen Dei. Inspirats en sant Ignasi, en règim d'internat i silenci.

15 - 16 DE NOVEMBRE
(Entrant el dia 14 a la nit)

Tel. 933 013 194

c/ Xuclà, 19 - 08001 Barcelona
Recessos externs els 2ns diumenges de cada mes

La significació de la vida i l'obra de Jacques Maritain

■ El Dr. Jordi Giró va impartir una conferència sobre aquest pensador cristià.

TARRAGONA.— En complir-se enguany el 30è aniversari de la mort d'un dels pensadors cristians més rellevants del segle xx, el francès Jacques Maritain, Tarragona no ha volgut ser aliena a l'efemèride. Per aquest motiu, i dins dels actes commemoratius que se

celebren a Catalunya, el Dr. Jordi Giró, professor d'Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya i de la Universitat Ramon Llull, va pronunciar una conferència sota el títol «La significació de la vida i l'obra de Jacques Maritain».

La xerrada va tenir lloc el 9 d'octubre passat al Seminari de Tarragona, organitzada per l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós (INSF). Hi van assistir l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, el director de l'INSF, Mn. Armand Puig, i molts professors i alumnes, que van omplir la sala.

La conferència del Dr. Jordi Giró es va dividir en dues parts. La primera va dedicar-la a fer un repàs a la significació de la vida i l'obra de Maritain, per parlar després de la influència d'aquest filòsof en la cultura catalana.

En referir-se a les obres completes de Jacques Maritain i de la seva esposa, Raïssa, Giró va manifestar que «fa impressió de llençar-s'hi. Jo, que he dedicat moltes hores a llegir, sobretot la part del pensament polític, tinc la impressió que hom no acaba mai i que va parlar de tot i amb una lucidesa que, el fa un veritable mestre. Crec que la meua descoberta és que Maritain representa la millor tradició de l'Església ajornada pel Concili Vaticà II». Per a Jordi Giró, «Maritain és el vincle amb la tradició multiseccular del pensament cristià, ja posada al dia, que permet dialogar amb el món actual amb una plena llibertat de plantejaments».

Jordi Giró va desgranar, fil per randa, la relació de Maritain amb diferents personalitats catalanes, com ara Joan Baptista Roca i Caball, Carles Cardó o el cardenal Vidal i Barraquer, al qual Maritain va

Un moment de la conferència.

Foto: Joan Boronat

conèixer el 1935 i amb qui va tenir una gran connexió el 1937, arran de la no-implicació del cardenal tarragoní amb el bàndol nacional durant la guerra civil espanyola. A causa de la publicació d'un llarg pròleg (cinquanta pàgines) que Maritain va escriure a l'obra *Aux origines d'une tragédie*, de Mendizábal, el cardenal Vidal es va posar en contacte personal amb ell a través de Joan Baptista Roca. A l'exposició que hi ha instal·lada a Barcelona es poden llegir algunes de les cartes emotives i elogioses que Maritain i Vidal es van intercanviar durant la guerra.

Joan Boronat

II Mostra d'informatius escolars per televisió

BARCELONA.— El K3-Televisió de Catalunya (TVC) i la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna (FCCB) de la Universitat Ramon Llull han convocat la II Mostra d'informatius escolars per televisió: enregistra el teu informatiu, que recull i dóna a conèixer documents audiovisuals de gènere informatiu elaborats per estudiants de les escoles de secundària de Catalunya. En aquesta segona edició es compta amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i del Consorci Local i Comarcal de Comunicació. Aquesta iniciativa conjunta entre TVC i FCCB vol estimular l'interès dels estudiants de batxillerat per l'actualitat informativa. Més informació: FCCB, tel. 932 533 224, web: comunicacio.blanquerna.edu/cat/especials/IImostra-informatius (C.C.).

Convocat el XX premi El Vaixell de Vapor

BARCELONA.— La Fundació Santa Maria ha convocat la vintena edició del premi El Vaixell de Vapor. L'objectiu és la creació d'una literatura per a nens i nenes que els fomenti, amb una autèntica qualitat literària, el gust per la lectura i que els transmeti alhora uns valors humans, socials, culturals o religiosos que ajudin a construir un món digne. El gènere literari

ha de ser la novel·la, i el tema de les obres és lliure. Els originals hauran de ser totalment inèdits i redactats en llengua catalana. El premi són 24.000 euros i l'edició de l'obra a càrrec de l'Editorial Cruïlla. El termini d'admissió d'originals acaba l'1 de febrer del 2004. Informació: Fundació Santa Maria-Editorial Cruïlla, c/Balmes 245, 4t - 08006 Barcelona, tel. 932 922 172. (C.C.)

OPINIÓ

Els valors i el jovent

Codo és un poblet del Baix Aragó, tocant a Belchite, on les seves ruïnes ens parlen encara de lluites fratriques. De petit, i sobretot quan vaig anar al Seminari de la Seu d'Urgell, em van parlar de Codo i dels seminaristes i feiocistes que allà van morir. Recentment he estat en aquesta localitat com a agraïment per l'exemple d'un seminarista de la meua terra que hi va morir i que la seva història va influir molt en la meua vida. Prop de Codo s'alça un turó on hi ha un planell amb una ermita i dues creus. En aquesta ermita pregàvem i rebien els sagraments els futurs màrtirs.

Enmig d'aquell territori, entre una muntanya i l'Ebre, on solament parla el silenci, vaig recordar la fortalesa, la virtut i l'ideal de molts joves d'aquell temps. Folch i Torres també va fundar un moviment per educar i formar infants i joves sota el lema «Déu i país». Avui trobem creus i flors al costat de carreteres que recorden joves que han mort a altes hores de la nit, tal volta per l'excés de velocitat i per l'alcohol. Els ideals deixen rastre en el món. La manca de valors condueix a la destrucció de persones i d'institucions. (Ramon Piqué)

LES RECEPTES DE

JOAN
Villaró

L'aparador

La passejada que faig a la tarda, després de les meves hores de feina a la cuina, fa que contempli un aparador bonic i ampli d'un carrer molt cèntric. Dins hi observo diversos cistelletes de vímet, batates d'espècies variades, principalment de les que són més toves i més dolces.

Contenen més sucre i midó que les patates. També vaig veure-hi la iuca, amb la qual es poden fer unes patates xips de gust molt especial. La botiguera d'origen cubà em mira amb ganes de vendre, però... jo només faig servir la meua part contemplativa. Li ho dic i segueixo el meu camí.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

LLIBRES

La paraula de Déu, font de vida

L'editorial San Pablo acaba de reeditar a Espanya *Abandonarse al amor*, un llibre de profunditat espiritual intensa. L'autor, Slawomir Biela, de nacionalitat polonesa, és doctor en Física i ha realitzat estudis de Teologia Espiritual. Des del 1977 és col·laborador estret del P. Tadeusz Dajczer, professor de Teologia, fundador del Moviment Famílies de Natzeret i artífex del llibre *Meditaciones sobre la fe*, un best-

seller de fama mundial. Deutor del magisteri espiritual dels grans místics, Biela introdueix el lector en l'escola de la fe viva de l'Evangeli, a través de la contemplació del Misteri. El volum constitueix una crida viva a la santedat i ofereix els elements fonamentals per recórrer aquest camí, com ara la pregària, la humilitat, la confiança i l'abandonament total en Déu. Les seves pàgines conviden a una profunda experiència de Déu en l'horitzó de la nova evangelització, en sintonia amb les línies magistrals presentades per Joan Pau II per a l'inici del tercer mil·lenni.

Espiritualitat cristiana genuïna

«El lector o lectora té a les seves mans un llibre d'espiritualitat profunda, d'espiritualitat cristiana d'allò més genuïna, perquè reflecteix molt bé les línies magistrals de les grans doctores i doctors de l'Església, com santa Teresa de Jesús, sant Joan de la Creu i santa Teresa de l'Infant Jesús, mestres tots ells en el fet d'extreure de l'Evangeli els trets d'una autèntica espiritualitat cristiana», afirma el cardenal Ricard Maria

Slawomir Biela, *Abandonarse al amor*. Editorial San Pablo, Col·lecció Albor, Madrid 2002.

Carles, arquebisbe de Barcelona, al pròleg. I afegeix que el llibre «és fruit de l'aprofundiment que ha fet l'autor del misteri cristià. Es planteja les diverses etapes de la vida interior, raó per la qual resulta accessible tant per als qui són principiants com per aquells que avancen ja més profundament en el camí de la "unió transformant", de la qual ens parla sant Joan de la Creu en els seus escrits».

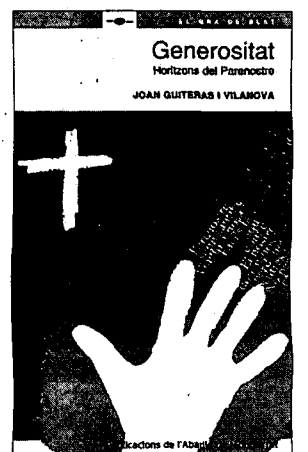
Abandonarse al amor ofereix nombroses i profundes reflexions, basades en les Sagrades Escripures, sobre com aprofundir en la pròpia vida interior i de pregària.

Les llavors de l'Evangeli que dissemina el llibre de Slawomir Biela es transformen en un vivificador programa per a les famílies, per a les persones que cerquen aliment espiritual. La paraula de Déu és font de vida actual per a totes les generacions, per a l'home de qualsevol vocació, que amb amor humil l'accepta en el seu cor. En els temps actuals, l'home pateix una sobredosi d'autonomia que el fa pensar ingènuament que ell pot fer-se plenament a si mateix. Només aquell que es deixa ensenyar i guiar per Crist arriba a bon port, perquè només Ell és camí, veritat i vida. (C.C.)

Reflexions sobre el «Prenostre»

Aquest llibre ha estat editat amb motiu del desè aniversari de la revista *Teologia actual*, publicada per la Fundació Didascalèion i dirigida pel Dr. Joan Guiteras i Vilanova, degà president del Capítol de la catedral de Barcelona. *Teologia actual* és una de les publicacions més significatives i importants sobre qüestions ideològiques del nostre temps. El llibre *Generositat*, l'autor del qual és Mn. Joan Guiteras i Vilanova, és fruit d'una sensible atenció a la realitat i a la il·luminació evangèlica. El volum s'ha agrupat a l'entorn de les diferents peticions del Prenostre («Vingui a nosaltres el vostre regne», «Faci's la vostra voluntat», «El nostre pa de cada dia»...), oració que és l'eix de la vida cristiana i que evoca el sermó de la muntanya. L'autor, amb el seu estil pedagògic i incisiu, ha escrit unes reflexions originals i simpàtiques referents al tarannà del catolicisme actual. L'amenitat i la visió de futur estan presents al llarg de les pàgines de l'obra. Es tracta d'un llibre ple d'humor i de respecte i estimació a la realitat eclesial. (C.C.)

Joan Guiteras i Vilanova, *Generositat. Horitzons del Prenostre*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció El Gra de Blat, Barcelona 2003, 211 pàg.

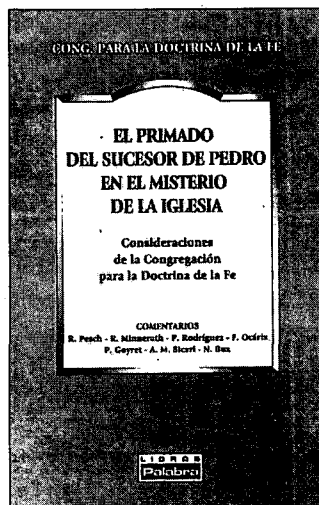

Al servei de la unitat de l'Església

«La unitat de l'Església, al servei de la qual se situa de manera singular el ministeri del Successor de Pere, ateny la seva més elevada expressió en el sacrifici eucarístic, que és centre i arrel de la comunió eclesial; comunió que es fonamenta també necessàriament en la unitat de l'episcopat.» És un paràgraf del document *El primado del Sucesor de Pedro en el ministerio de la Iglesia*, de la Congregació per a la

Doctrina de la Fe, presidida pel cardenal Joseph Ratzinger. L'objectiu d'aquest text és el desig d'aprofundir i d'explicar la naturalesa i missió del Papa al servei de la unitat de l'Església. Aquest llibre recull l'esmentat document, acompanyat per alguns comentaris sobre els principals temes que afronta. «La plena comunió volguda pel Senyor entre els que es confessen deixebles seus exigeix el reconeixement comú d'un ministeri eclesial universal, en el qual tots els bisbes se sentin units en Crist i tots els fidels trobin la confirmació de la seva fe», s'especifica en el text. (C.C.)

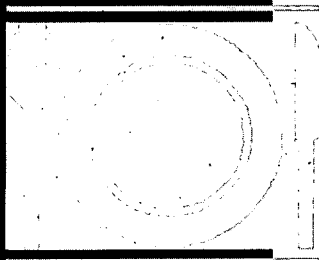
AA.DD., *El primado del Sucesor de Pedro en el ministerio de la Iglesia. Consideraciones de la Congregación para la Doctrina de la Fe*. Editorial Palabra, Col·lecció Libros Palabra, Madrid 2003, 279 pàg.

Pollastre amb nous

INGREDIENTS:

1 pollastre
pebre
curri
nous
llet

PREPARACIÓ:

Talleu un pollastre de mida mitjana a trossos petits. Poseu-hi la sal corresponent, una mica de pebre i un pessic de curri. Després fregiu-lo i reserveu-lo. Deixeu una mica de suc a la cassola i incorporeu-hi sis cullerades de nous ben picades. Pocs segons després, afegiu-hi un got de llet i, més tard, torneu a posar el pollastre a la cassola.

Doneu-li unes quantes voltes més i ja estarà a punt per menjar.

Si teniu algun dubte d'aquesta recepta Joan Villaró us atindrà al tel. 938 793 402.

ENCONTRE MATRIMONIAL

«Dialogar és la base d'una bona relació»

Encontre Matrimonial us ofereix la possibilitat d'aprofundir en la comunicació de parella, en un CAP DE SETMANA, els propers 14 al 16 de novembre.

Durant aquests dos dies aprendreu una nova tècnica de diàleg, que us permetrà descobrir els meravellosos valors humans que poseeix cadascú.

Truqueu al nostre telèfon d'informació: 932 188 876

La crítica literària d'aquesta setmana

Les nostres enemigues les drogues

Mai no es parla prou sobre la perillositat de les drogues, ni sobre la necessitat d'estar a l'aguait quan sospitem que han entrat en el cercle o el circuit de la gent jove. Per això, quan apareix un text, encara que sigui breu, si està avalat per l'autoritat d'un autor com el professor Andrés Soriano, cal tenir-lo molt en compte, i llegir-lo amb atenció.

I el primer que cal tenir en compte és la varietat múltiple que hi ha, i el seu grau de perillositat divers. Una erudició sobre aquest grup d'elements nocius és urgent, no tant perquè puguem acceptar algunes drogues i rebutjar-ne d'altres, com perquè la majoria, encara que en nivells diferents de nocivitat, són esglaons cap a l'autèntica «destrucció massiva», sobretot de la joventut.

En un seminari d'educadors cal saber discernir i detectar, per després poder ajudar, una cosa gens fàcil, si s'engloba tot sense distincions, en un mateix grup o lloc comú. La subtil empresa de distribució de drogues, sobretot entre la gent jove, i l'interès per difondre-les, intenta desacreditar els educadors i els titlla d'ignorants i de desconexors dels diferents graus de perillositat.

Per convèncer-se que no es tracta d'elucubracions genèriques, apartades de

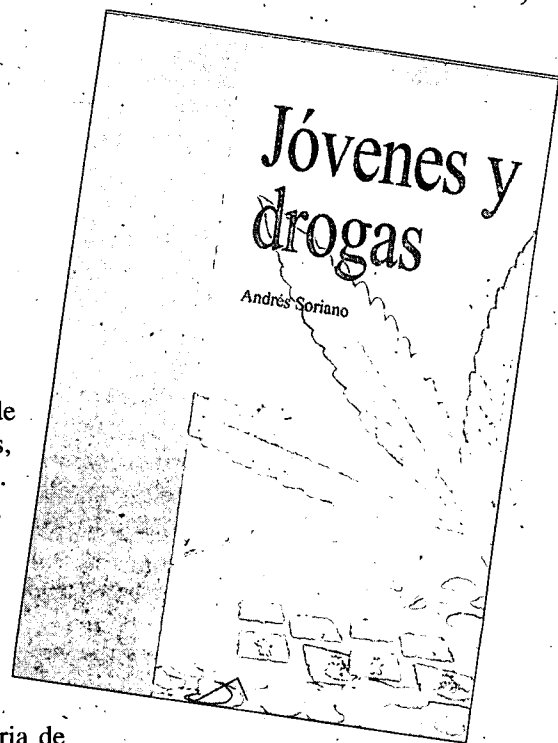
la realitat, cal fer un segon pas, després de conèixer de què es tracta... Ens hem de convèncer que és un perill real i conèixer dades concretes sobre el consum al nostre país. El professor Soriano aporta unes dades que fan esgarriar, perquè ens adonem que no hi ha cap regió, per apartada que estigui, ni cap grup social, sigui del nivell que sigui, que no hagi hagut de patir, o que pateixi encara, la plaga de la drogoaddicció.

Però, per què es consumeixen les drogues? Quins són els anomenats factors de risc, tant individuals com familiars o socials? Es pot detectar el consum de drogues en els fills adolescents? Què facilita l'entrada en aquesta espiral, a vegades sense retorn? Qüestions greus, sobre les quals *Jóvenes y drogas* ajuda a reflexionar.

Andrés SORIANO,
Jóvenes y drogas.
San Pablo, Madrid 2003, 165 pàg

I no n'hi ha prou de conèixer i de detectar, cal tractar d'ajudar a través, sobretot, de la família i de l'escola. I no es pot deixar a la improvisació. Hi ha especialistes, associacions, mètodes... El més important és saber on dirigir-se, i deixar-se acompanyar i aconsellar.

Tot educador, preocupat seriósament per la joventut d'avui, exposada al risc de la droga, hauria de conèixer aquest text, que, a més, va acompanyat d'una bibliografia, succinta però útil. I es pot recolzar en les seves pàgines per fer reflexions de grup, no tant només per guarir, sinó sobretot per prevenir,

d'un risc greu que assetja la gent jove molt més seriosament del que podem sospitar.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Federació Sardanista de Catalunya
web: <http://fed.sardanista.com>

«Contemporanis» (volum 2)

El projecte de la cobla Contemporània de fomentar l'aproximació de nous valors de la composició de sardanes en l'àmbit discogràfic, iniciat per aquesta formació sabadellenca ara fa un any, compta ja amb dos CD dedicats a divulgar les obres d'autors contemporanis. Concretament, ara s'acaba d'editar el segon volum d'aquesta sèrie discogràfica de sardanes d'autors contemporanis interpretats per la Cobla Contemporània, amb un recull de 12 sardanes de 12 compositors diferents.

Aquest segon volum de *Contemporanis* s'ha fet a partir d'una convocatòria que la cobla Contemporània va adreçar a tots els compositors per tal que li fessin arribar les seves sardanes per nodrir aquest nou CD. El volum d'obres rebudes va ser considerable i, sobretot, predominaven joves autors poc coneguts; la selecció es va fer a partir de criteris de fer aflorar un conjunt de sardanes ben interessant i potenciar autors novells dotats d'inquietuds artístiques tangibles. La tria feta per a aquest enregistrament preveu també un gran abast territorial i una participació notable d'autors joves, tal com es pot apreciar observant els llocs de naixement dels diferents autors, l'edat dels quals no supera els 40 anys de mitjana.

Les 12 sardanes d'autors contemporanis que configuren aquest nou CD, enregistrat per la cobla Contemporània sota la direcció de Joan Pérez, són: *Amb aire festiu*, de Martí de Joan (pseudònim de Xavier Martínez i Juan, trompetista de la Contemporània); *Bell esplai*, d'Agustí Serratacó (tenora i representant d'aquesta formació); *Castell de Farners*, de Josep Coll i Ferrando (primer tenora de la Cobla Ciutat de Girona); *La Júlia de Solsona*, de Jordi Paulí (ex membre de la cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i de l'orquestra Maravella); *L'estudiant* (premiada al certamen musical de Blanes per a joves compositors), de Jordi Castellà; *L'avi Vador*, del mestre rossellonès Max Havart; *Miscel·lània*, d'Eduard Sendra (contrabaixista i representant de la cobla Reus Jove); *El trapellot*, de Salvador Coll (flabiolaire de la cobla La Flama de Farners); *Com el primer dia*, de Joan-Jordi Beumala (contrabaixista de la cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona); *El Vendrell, ciutat pubilla*, de Josep M. Guitart; *Desig particular*, d'Enric Ortí (tenora de la cobla Jovenívola de Sabadell des de la seva fundació); i *Sabadell Sardanista* del també sabadellenc Carles Rovira. (C.C.)

CATALUNYA CRISTIANA

El cel, plenitud de comunió amb Déu

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscriuiu-vos-hi ara
només per 80,60€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐

Edició en castellà ☐

Nom

Cognoms

Adreça

Població

D.P.

Tel.

N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 80,60€ per any

☐ Amb dos pagament semestral de 40,30€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular

Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:

CATALUNYA CRISTIANA

(Departament de Subscripcions).

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona

Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

El problema de la contaminació atmosfèrica

No fa gaire explicàvem en aquesta plana de «Ciència» que l'efecte hivernacle causat per les emanacions de diòxid de carboni es pot contrarestar amb vida vegetal més extensa. Així ho demostraven els boscos plantats a Yatir, cap als límits del Nègueb. Però que no pensi el lector que amb això ja ha estat dit tot sobre els efectes contaminants de les fàbriques i la circulació. Les indústries i els vehicles embruten l'atmosfera també amb altres agents que cal tenir encara més en compte. No fa gaire l'OMS (Organització Mundial de la Salut) ha publicat un resum estadístic que diu que cada any moren tres milions de persones per efectes d'aquesta mena de contaminació. Si es compara amb les que moren d'accidents de trànsit, que són aproximadament un milió, veiem que en tripliquen la xifra. L'OMS ha arribat a aquesta conclusió recollint el que en diversos països s'havia enregistrat. Per exemple la revista *Lancet* arribà a la conclusió que a França, Àustria i Suïssa l'any 2000 havien mort 40.000 persones per aquesta causa. Una altra font d'informació posava 70.000 morts als Estats Units per contaminació de l'aire.

Què és el que contamina l'atmosfera? La llista és llarga: òxids de nitrogen,

en els seus sacs alveolars, cosa que a la llarga origina malalties respiratòries i cardiovasculars. S'ha vist una correlació entre les concentracions de partícules a l'aire i la mortalitat per aquestes causes.

No som qui nosaltres per dictaminar què s'ha de fer per posar remei a tot això, però és clar que cal agafar menys el cotxe i caminar més per activar la circulació sanguínia i els pulmons.

ozó, monòxid de carboni, diòxid de sofre, partícules, etc. Aquests contaminants provenen principalment de la crema de combustibles fòssils. En són responsables tant els automòbils com les centrals tèrmiques. Les partícules provenen sobretot dels motors dièsel. Quan es veu *smog* (en català en podem dir *boirum* ja que és una barreja de boira i fum), pensem que moltes partícules i ozó poden estar entrant als nostres pulmons. Si respirem monòxid de carboni ens pot venir somnolència, ja que es combina amb l'hemoglobina de la sang i es produeix una reducció d'oxigen en els glòbuls vermells. El diòxid de nitrogen produeix asma. Les partícules en suspensió se'ns poden introduir als pulmons i quedar dipositades

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Aktualitats científiques

Teories evolucionistes i ciència de l'evolució

60 Què es pot dir dels primers homínids?

En quin punt es va bifurcar la línia evolutiva que va conduir per una banda als grans simis actuals i per una altra als homínids fins a l'home? No és una qüestió resolta. Sembla que l'esdeveniment s'ha de posar uns 15 milions d'anys endarrere. Així ho diuen els biòlegs considerant les diferències del genoma. Però mentrestant la troballa de l'*Australopithecus afarensis* (o Lucy), de 3,18 milions d'anys, semblava proporcionar un avantpassat de la línia comuna als australopitecs i al gènere *Homo*, ja que era anterior als australopitecs coneguts i també al *H. habilis*. Després es veié la necessitat de classificar els australopitecs en dos grups: els gràcils (com l'*africanus*) i els robustos (com *boisei*, *crassidens* i *robustus*), provinents uns i altres d'una ramificació de la línia de Lucy. Dels gràcils podien provenir els *Homo*. Molts paleontòlegs actuals consideren ara la línia robusta com un gènere diferent dels australopitecs i els que la formen els anomenen *Paranthropus*. Va ser una branca que acabà extingint-se.

Les hipòtesis filogenètiques sovint s'han de modificar quan es descobreixen nous fòssils. És el que passà el 1986 quan Richard Leakey trobà a Etiòpia el crani d'un nou individu més massís que el de l'australopitec més robust, d'una antiguitat força alta: 2,8 milions d'anys. Hom li posà el nom d'*Australopithecus aethiopicus*, i ara, per molts, *Paranthropus aethiopicus*. Podria ser, doncs que els robustos, ja haguessin començat la seva existència en una línia que no provindria de l'*afarensis*. Per això tota hipòtesi que es faci en el camp de qualsevol filogenia cal dir que té sempre valor provisional. Ho hem de tenir en compte també a l'hora d'interpretar els fòssils anteriors a Lucy.

Espècies d'homínids més antics que l'*Australopithecus afarensis*

Fins al 1994 era gairebé unànime l'opinió que considerava la Lucy un avantpas-

sat del gènere humà. Però en arribar aquesta data, Tim White amb el seu equip va fer la troballa a Aramis (nord d'Etiòpia), en un estrat de 4,4 milions d'anys d'antiguitat, d'unes dents, un húmer, una tibia i una pelvis amb característiques més primitives que les de Lucy, tan primitives que es veié que ja no podien incloure's en el gènere *Australopithecus*, i, després de veure que concordaven amb altres restes trobades allí mateix el 1992, s'acordà anomenar *Ardipithecus ramidus* l'espècie a què pertanyien. Podia ser un antecessor de la Lucy? No s'excloïa del tot, però altres opinaren que podien correspondre a un avantpassat del gènere *Homo* sense passar per l'*afarensis*.

Però un nou descobriment encara complicà més la cosa. La senyora Meave Leakey, esposa de Richard, paleontòloga també ella, a l'àrea de Kanapoi (Kenya) en un sediment de 4,1 milions d'anys, el 1995, desenterrà les restes d'un bípede que bé ja es podia considerar dels australopitecs, però més antic que la Lucy. Rebé el nom d'*Australopithecus anamensis*. No serà més bon candidat que el *ramidus* a ser avantpassat nostre?

És clar que no es pot donar cap resposta definitiva. Creiem que el que diu Richard Leakey, en un llibre que publicà després d'aquestes troballes, és molt encertat: s'ha d'afirmar que entre 3 i 7 milions d'anys abans d'ara convixeren a l'Àfrica almenys sis espècies d'homínids diferents, tots candidats possibles a ser antecessors de l'home, i la ciència, per ara, no pot assegurar quina d'aquestes espècies és la que evolucionà fins a la humanitat actual.

Noves troballes plantegen nous interrogants

La qüestió de trobar el punt en què se separaren la línia dels grans simis i la línia dels homínids és encara una qüestió oberta. Però el 1999 es descobriren uns fragments fòssils de 15 milions d'anys d'antiguitat que no és impossible que corresponguin a un avantpassat comú. Tot és provisional encara, i no se'n pot pas dir res definitiu. Però té el seu interès. La troballa es féu a Kenya i són uns ossos que corresponen, segons sembla, a un animal dels primats que ja feia vida caminant per terra i no arborícola. És el que afirma Steve Ward de la universitat de Medicina d'Ohio (EUA) amb els seus col·legues de la Yale. Es veuen prou diferents dels altres simis coneguts per assignar-los un nou gènere i el nom que s'ha triat és el d'*Equatorius africanus*. «Equatorius» no per haver-se trobat prop de l'equador, sinó pel fet de poder ser un «igualador» dels dos troncs, el dels homínids i el dels simis. Cal dir, però, que el mateix Ward és sincer i diu que, encara que el nom sigui aquest, no volen afirmar el que és encara problemàtic, ja que també podrien pertànyer a una branca lateral que després es va extingir. Sigui el que es vulgui, una cosa es dedueix de la troballa: que més aviat del que hom creia hi hagué simis que deixaren els arbres per començar a fer vida sobre la terra. Però hi ha encara fòssils d'altres simis del Miocè, com l'*Equatorius*, trobats anteriorment, que també han estat presentats com a possibles avantpassats de l'home: *Proconsul* i *Kenyanthropus* a l'Àfrica, *Sivapithecus* i *Gigantopithecus*

a l'Àsia, *Oreopithecus* i *Dryopithecus* a Europa. No cal que en parlem. Diguem només que un d'ells, el *Dryopithecus laietanus*, va ser trobat a Can Llobateres, prop de Sabadell, entre 1991 i 1993, per Salvador Moya Solà i Meike Kohen. Té una antiguitat de 9,5 milions d'anys i familiarment és anomenat «Jordi».

Més important, sembla, la troballa feta per Martin Pickford i Brigitte Senut a les muntanyes de Tugen (Kenya). El novembre del 2000 hi trobaren 17 fragments i 4 més el març del 2001. Pertanyen a sis individus diferents d'una espècie que han anomenat *Orrorin tugenensis*. «Orrorin» vol dir «home original» en la llengua local. L'antiguitat és de 6 milions d'anys. Ja eren bípedes, amb unes dents i el fèmur molt semblants als humans. I Pickford diu que l'única explicació vàlida és que són ells els avantpassats nostres, i no pas els australopitecs (inclosa la Lucy) que haurien mort sense deixar descendència. No tothom ho accepta: per què tenim tants fòssils d'australopitecs i cap que enllaci l'*Orrorin* amb *Homo*? Però la troballa, feta poc després per Meave Leakey, de *Kenyanthropus platyops* de 3 milions d'anys, de dents més semblants a les humanes que les dels australopitecs, planteja un nou interrogant. I no podria ser un descendent de l'*Orrorin*?

Ja vam parlar de l'*Ardipithecus ramidus*, candidat també a antecessor de l'*Homo*. Onze noves restes d'aquesta espècie trobades a Etiòpia el juliol de 2001 en un estrat d'edat compresa entre 5,2 i 5,8 milions d'anys, per Yohannes Haile-Selassie, mostren que aquesta espècie vivia a la selva en un ambient humit i no pas a la sabana com creien alguns paleontòlegs. Eren bípedes i amb les dents molt més semblants a les humanes que les de l'*Orrorin*. Sembla més bon candidat a avantpassat nostre que el fòssil de Pickford.

Així, doncs, hem d'acabar dient que seguim sense poder afirmar res definitiu en la construcció de l'arbre filogenètic humà.

Pensadors cristians del segle xx (94)

Julián Marías: un pensament humanista, un pensador compromès

NOU HUMANISTA PER AL SEGLE XXI

Neix el 17 de juny del 1914 a Valladolid. La seva família es trasllada a Madrid el 1919. Ingressa a la Universitat de Madrid, i s'inscriu a la Facultat de Ciències i a la Facultat de Filosofia i Lletres (1931). El 1936 obté la llicenciatura en Filosofia i Lletres.

Després de l'esclat de la guerra civil entra a l'exèrcit. El 1939 és detingut i resta empresonat entre el maig i l'agost. Finalment és alliberat. El 1941 es casa amb Dolores Franco, companya de la universitat. Apareix el primer fruit dels seus escrits: *Historia de la filosofía*.

A Madrid es relaciona amb els intel·lectuals de la postguerra: Acompanya José Ortega y Gasset (1948) en la fundació de l'Institut d'Humanitats. El 1951 obtindrà el seu doctorat en Filosofia i Lletres. Viatja als Estats Units, i imparteix classes al Wesley College. Comença a escriure al diari ABC de Madrid.

El 1964 serà escollit membre de la Reial Acadèmia Espanyola. Posteriorment, el 1977 és nomenat senador pel rei Joan Carles I. Mor al desembre la seva dona, Lolita.

El 1985 viatja a l'Argentina on porta a terme un cicle de conferències, amb el patrocini de la Fundació Banc de Boston. El 1988 inicia la publicació d'*Una vida presente*. Finalment el 1996 rep el premi Príncep d'Astúries en Comunicació i Humanitats. Li és concedida també la Medalla d'Or al Mèrit en el Treball, el 2001.

Té més de cinquanta llibres publicats, entre els quals destaquem: *Historia de la filosofía* (1941), *Miguel de Unamuno* (1943), *El tema del hombre* (1951), *La estructura social* (1954), *El oficio del pensamiento* (1958), *Consideración de Cataluña* (1966), *Antropología metafísica* (1970), *La España real* (1976), *La devolución de España* (1977), *Problemas del cristianismo* (1979), *La mujer del siglo xx* (1980), *Breve tratado de la ilusión* (1984), *Una vida presente* (1988 i 1989) en tres

«L'existència humana, i més en concret el contingut i significat de l'expressió personal, ha estat un referent permanent que sintetitza tots els seus esforços per il·luminar la grandesa de la criatura amorosa sortida de mans de Déu» (Mons. Rouco Varela).

Julián Marías.

volums, *La educación sentimental* (1992), *Tratado de lo mejor* (1995).

UN PENSAMENT QUE VALORA LA PERSONA

Preocupat per la persona humana, Julián Marías en va defensar radicalment els drets i deures. En una època en què els drets fonamentals són violats sistemàticament, des dels estats i des de grups violents, on la vida humana és considerada com una cosa banal o subjecta a interessos econòmics d'uns quants, el nostre pensador castellà va defensar el valor transcendent de la persona humana.

Al llarg de les seves classes, conferències, seminaris i escrits descobrim un intel·lectual amb els peus a la terra. Un home capaç de reflectir el seu compromís diari amb l'home i la dona contemporanis sense cap por. Un pensador que va saber transmetre la realitat de la persona humana com a ésser transcendent, davant de l'eclipsi d'allò que és humà i d'allò que és diví, davant de la cultura de la mort que sembla el fonament de bastants comportaments i pràctiques de la cultura i de la ciència actual.

Julián Marías esdevé un profeta per al

nostre temps. En cap moment va rebutjar l'ajuda que li prestava la revelació cristiana. Ben al contrari, va ser conscient de la riquesa immensa que el cristianisme va procurar per a la seva persona i per a la resta de persones que l'envoltaven.

Precisament, unit a les propostes de l'encíclica de Karol Wojtyła, *Fides et ratio*, va expressar la necessitat que té la humanitat de veure el cristianisme com a font i bastió de la valorització de la persona humana, a la llum de la revelació del Déu personal. Va afirmar: «Ja no és possible parlar de persona humana sense pensar en el rostre personal de Déu. La persona humana es legitima com a persona perquè Déu és persona. És des de la revelació, des de l'encarnació del Verb, que s'aplica a l'home el concepte de persona. La concepció de tota criatura humana com a persona referida a Déu Creador, Redemptor i Salvador, és la resposta més important a la recerca de l'home.»

UN PENSAMENT A FAVOR DE LA CULTURA CRISTIANA

Des de la defensa de la persona humana, com a ésser transcendent, Julián Ma-

riás destaca la gran tasca de la cultura cristiana com a oasi del món actual, capaç de donar plenitud al fet d'ésser persona. Ja Romano Guardini advertia que l'existència despersonalitzada deixa de ser humana. Per tant... en què es convertia la persona humana?... En un animal, un objecte, una cosa. Això mateix és el que expressa al llarg dels seus escrits el nostre Julián Marías: «Ha sobrevingut històricament una despersonalització, vinguda des de fora, a causa d'interpretacions teòriques que han anat fent el seu camí fins a desplaçar l'evidència immediata de la personalitat... Des del segle XVIII s'esmuny una interpretació no personal de l'home.» I quin paper té el cristianisme en tot això?

El cristianisme esdevé una antropologia de la vida, davant de l'antropologia totalitària, una cultura de la vida, davant de la cultura de la mort, en una ideologia, una forma de vida capaç de treure l'ésser humà de l'anonimat, de la despersonalització, de la massificació i donar el sentit transcendent per al qui ha estat creat.

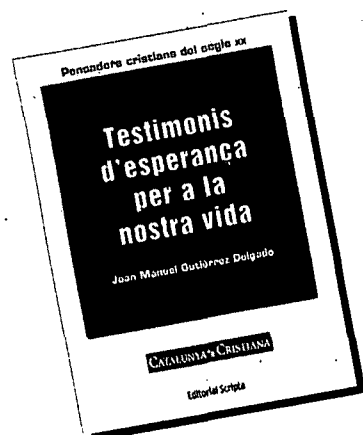
Per a Julián Marías a la persona no se li pot posar cap preu. És precisament l'ésser humà «l'única criatura que Déu ha estimat per ella mateixa», va afirmar amb rotunditat el nostre filòsof de Valladolid. I és el cristianisme, observat des de la seva esfera antropològica, social i política, l'única doctrina capaç de resoldre els problemes més profunds i existencials de l'ésser humà de tots els temps.

Sense cap mena de dubte, Julián Marías va enriquir la cultura mundial sense passar per alt les aportacions de la cultura cristiana. No va evadir els valors evangèlics a l'hora de reflexionar i donar vida a un humanisme ancorat en la cultura de la vida. Ens va mostrar com l'home és capaç, a través de l'enteniment, d'arribar al Creador, a través d'un destí etern que pot acceptar o rebutjar des de la llibertat dels fills de Déu.

Joan Manuel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista (stein@mixmail.com)

Si t'han agradat els
«Pensadors cristians del segle XX»,

**NO US
PERDEU EL
LLIBRE**

Regala't el llibre i ajudaràs el setmanari

Desitjo rebre el/els llibre/s: Testimonis d'esperança per a la nostra vida
Testimonios de esperanza para nuestra vida

català: _____ castellà: _____ total llibres: _____ a 9,62 € = _____ €
(com a donatiu, despeses d'enviament incloses)

Nom: _____

Adreça: _____

C.P.: _____ Població: _____

Forma de pagament:

☐ gir postal ☐ enviament xec ☐ es pot presentar un càrrec a:

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Entitat Oficina DC Compte

ENVIA LA BUTLLETA A:

Catalunya Cristiana, Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014-Barcelona

RÀDIO

Des de les 02.00 a les 7.00 hores, selecció de música instrumental.
El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.
Sant Rosari, a les 7.03 hores.
 Comentari de l'Evangeli, a les 7.30, 15.30 i 02.10 hores.
Pregària de Laudes, a les 7.35 hores.
Santoràl, a les 7.54 hores.
Espurna d'Alba, a les 07.15 i 02.00 hores.
 Pensament humà i cristià, cada hora.
 Comentari creient sobre l'actualitat, 9.30 hores.
Angelus cantat, a les 12.00 hores.

Dilluns

08.00-09.00 *El Primer Cafè* (informatiu i tertúlia)
 09.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Catalunya actualitat* (informatiu)
 14.30-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *La Tribuna* (magazín)
 19.00-20.00 *Sessió continua*
 20.00-21.00 *Joc net* (esports)
 21.00-21.30 *Artilleria*
 21.30-22.00 *Qui tingui oïdes* (informatiu)
 22.00-23.00 *Qui tingui oïdes* (actualitat en clau cristiana)
 23.00-00.00 *Planeta Blau* (mèdi ambient)
 00.00-00.07 *Pregària de Completes*
 00.07-01.00 *La gran diferència* (selecció musical)
 01.00-02.00 *Ressons* (música en català)

Dimarts

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
 14.30-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *La Tribuna*
 19.00-20.00 *Programa sobre l'adopció*
 20.00-21.00 *Joc net*
 21.00-21.30 *Vist i no vist*
 21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
 22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Paraules d'amor* (família)
 00.00-00.07 *Pregària de Completes*
 00.07-01.00 *La gran diferència*
 01.00-02.00 *Ressons*

Dimecres

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-14.00 *Radiofórmula*

14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
 14.30-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *La Tribuna*
 19.00-20.00 *Programa de medicina*
 20.00-21.00 *Joc net*
 21.00-21.30 *Vist i no vist*
 21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
 22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Anem per feina*
 00.00-00.07 *Pregària de Completes*
 00.07-01.00 *La gran diferència*
 01.00-02.00 *Ressons*

Dijous

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
 14.30-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *La Tribuna*
 19.00-20.00 *Temps d'oci* (lleure)
 20.00-21.00 *Joc net*
 21.00-21.30 *Vist i no vist*
 21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
 22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Superàvit* (economia)
 00.00-00.07 *Pregària de Completes*
 00.07-01.00 *La gran diferència*
 01.00-02.00 *Ressons*

Divendres

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
 14.30-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *La Tribuna*
 19.00-20.00 *Catalunya sense barreres* (atenció a discapacitats)
 20.00-21.00 *Joc net*
 21.00-21.30 *Vist i no vist*

21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
 22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (personatges famosos)
 00.00-00.07 *Pregària de Completes*
 00.07-01.00 *La gran diferència*
 01.00-02.00 *Ressons*

Dissabte

08.00-08.30 *Radiofórmula*
 08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
 09.00-10.00 *Radiofórmula*
 10.00-11.00 *A tota costa* (submarinisme)
 11.00-13.00 *Trotamundos* (turisme rural)
 13.00-13.30 *Radiomotor*
 13.30-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *Espectacle*
 19.00-20.00 *El temps de la música*
 20.00-00.00 *Radiofórmula*
 00.00-00.07 *Pregària de Completes*
 00.07-01.00 *La gran diferència*
 01.00-02.00 *Ressons*

Diumenge

08.00-08.30 *Radiofórmula*
 08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
 09.00-10.00 *Tot sardana*
 10.00-12.00 *Rutes per Catalunya* (excursions)
 12.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-18.30 *La Taula de l'Evangeli* (comentari de les lectures dominicals)
 18.30-20.00 *Avui és el dia del Senyor* (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
 20.00-21.00 *Melodies de fe* (música cristiana)
 21.00-23.00 *Música cristiana*
 23.00-23.30 *Missatge en una ampolla* (reflexions)
 23.30-00.00 *Moments a mitjanit* (reflexió cristiana)
 00.00-00.30 *La cova del Country*
 00.30-01.00 *Cova de Jazz*
 01.00-01.07 *Pregària de Completes*
 01.07-02.00 *La gran diferència*

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

09.00-09.15 *Informatiu matí + el temps + agenda*
 10.30 *Agenda*
 11.00 *Butlletí informatiu*
 13.00-13.15 *Informatiu migdia + el temps + agenda*
 15.00 *Butlletí informatiu*
 17.00 *Butlletí informatiu*
 17.30 *Agenda*
 20.00-20.30 *Informatiu vespre + el temps + agenda*

Dilluns

20.30-21.00 *El que més ens agrada* (selecció musical).

Dimarts

20.30-21.00 *El que més ens agrada* (selecció musical).

Dimecres

20.30-21.00 *Els Tresors de la Història*

Dijous

20.30-21.00 *La Taula de l'Evangeli*

Divendres

20.30-21.00 *Església d'Urgell*

Dissabte

08.00 *Agenda*
 13.00-14.00 *In Corpore Sano*
 15.00 *Agenda*
 17.00 *Agenda*

Diumenge

08.00 *Agenda*
 15.00 *Agenda*
 17.00 *Agenda*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.05 a 23.00h,
Objectiu, l'home
 Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

CADENA ESTEL

90.1 FM Tortosa, Baix Ebre; Montsià, Terra Alta, Ribera d'Ebre*
 93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà
 96.8 FM Garraf*
 100.6 FM Tarragonès, Baix Camp, Alt Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat*
 103.4 FM Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa
 106.6 FM Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat
 104.4 FM Ràdio Principat: Cerdanya*
 105.0 FM Ràdio Principat: Alt Urgell; Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
 107.5 FM Ràdio Principat: Andorra

* (en període de proves)

TELEVISIÓ

2

Diumenge 9

08.30 *Buenas noticias TV*
 Programa de la comunitat evangèlica.
 08.40 *Shalom*
 Programa de la comunitat jueva.
 08.50 *Islam hoy*
 Programa de la comunitat islàmica.
 09.30 *Santa Missa*
 Missa de beatificació de la mare Bonifacia Rodríguez Castro, oficiada pel papa Joan Pau II, des de la basílica de Sant Pere a Roma.

Bonifacia Rodríguez Castro, fundadora de les Serventes de Sant Josep.

Dilluns 10

19.00 *Pueblo de Dios*
 Els temes que tracta són, principalment, experiències, iniciatives, activitats en accions de solidaritat, tant a Espanya com a l'estranger.
 Director: Julián del Olmo.

TV 3

Diumenge 9

10.00 *Signes dels Temps*
 Magazín d'actualitat religiosa. Cada setmana s'emeten entrevistes i reportatges sobre l'actualitat de l'Església a Catalunya, amb informació sobre diòcesis, parròquies, congregacions religioses, moviments, associacions i entitats.
 El programa inclou una agenda d'activitats i el comentari de l'Evangeli del diumenge.

(Dirigit per Francesc Rosaura i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge a les 12.20 hores pel Canal TVC Internacional.

Cada divendres

20.30 *Creure avui*
 Programa de notícies, reportatges culturals i entrevistes des del vessant religiós. Cada setmana també s'ofereix l'agenda d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i el temps de reflexió (comentari de l'Evangeli).
 Programa presentat per Stefi Leonardi i coordinat per Ramon Safont-Tria.
 El programa repeteix l'emissió el dilluns a les 13.30 h.

Cada diumenge

14.15 *Paraula i vida*
 Espai que escriu i presenta Mons. Lluís Martínez Sistach.
 També s'emet pel Canal Reus TV a partir de les 11.55 (es repeteix cada quatre hores).

Canal Berquedà de Televisió

Bona notícia, programa quinzenal que s'emet els dimecres a les 20.15h, el dissabte (migdia) i el diumenge (nit).

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

NOVEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LES ÀNIMES DEL PURGATORI

Altres bisbats

• **COMBONI.**— El 16 de novembre, a les 17.00, missa d'acció de gràcies per la canonització de Daniel Comboni, a la parròquia de Sant Francesc Xavier d'Haza Grande (Granada).

• **TURBALLOS.**— La comunitat de Turballos organitza el 22 i 23 de novembre una experiència de silenci i contemplació. Per a més informació: tel. 966 516 710 i 966 660 726.

Barcelona

• **MONESTIR DE SANTA MARIA DE JERUSALEM.**— Celebra la solemnitat de la Mare de Déu de l'Estrella recordant el 550 aniversari de la fundació i erecció del monestir i el 750 aniversari del trànsit de santa Clara. El 8 de novembre, a les 17.00, celebració eucarística presidida per Mn. Joan Benito, canonge, capellà del monestir. Passeig Mare de Déu de l'Estrella, s/n - Barcelona, tel. 932 040 675.

• **GRUPS D'ORACIÓ I D'AMISTAT.**— El 8 de novembre, a la capella de la Llar Verge de Gràcia (c/ Carolines, 16 - Barcelona), recés mensual. Començarà a les 17.00 amb una meditació a càrrec de Mn. Josep Serra, consiliari dels GOA, forma-

ANY DE LA MERCÈ

• **CONFERÈNCIA.**— El 13 de novembre, a les 19.30, conferència de Maria Pont i Estradèra (Dra. en Història Medieval) sobre *La Casa Llotja de Mar: un espai de ciutadania. Els comerciants catalans i la Mare de Déu de la Mercè*. Més informació: tel. 933 190 190.

• **SCHOLA CANTORUM DE BARCELONA.**— Participarà a la missa de les 12.00 del 16 de novembre a la basílica de la Mercè, dins dels actes amb motiu de l'Any de la Mercè. Després de la celebració eucarística tindrà lloc un petit concert de cant gregorià.

dor i professor del Seminari de Barcelona. Seguirà el rés de les vespres i de l'Eucaristia que s'oferirà per tots els difunts dels grups. Més informació: tel. 932 181 005.

• **ASSOCIACIÓ CIC.**— Organitza una aula universitària per a la gent gran, el 10 de novembre, a les 17.00, sobre *La sostenibilitat. Un estudi científic*, a càrrec de Josepina Castellví (doctora en Ciències Biològiques). Més informació: Via Augusta, 228, baixos - Barcelona, tel. 932 013 701, fax 932 412 577, a/e: associaciocic@terra.es

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— Els dies 10, 17 i 24 de novembre, i 1, 15 i 22 de desembre, David Guindulain, s.j. (professor de Religió a l'ETP Clot) impartirà el

taller *Com proposar la fe als joves*; els dies 12, 19 i 26 de novembre, i 3, 10 i 17 de desembre, Romà Fortuny (fundador d'Engunes) dirigirà el seminari *Què diu l'evangeli al món actual*. C/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona.

• **MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMINARI DE BARCELONA.**— Dins del cicle «Història de l'astronomia (I)», Mn. Francesc Nicolau (sotsdirector del Museu Geològic del Seminari i professor de Filosofia de la Natura a la Facultat de Filosofia de la URL), parlarà l'11 de novembre, a les 18.30, sobre *Tycho Brahe i Johannes Kepler*. C/ Diputació, 231 - Barcelona, tel. 934 541 600.

• **NOVEL·LA I CRISTIANISME.**— El 12 de novembre, a les 19.00, Àlícia Piquer parlarà sobre *La problemàtica del mal a les novel·les de François Mauriac*. Organitza: Institut d'Educació Contínua de la Universitat Pompeu Fabra i Fundació Joan Maragall. Més informació: c/ Balma, 132 - Barcelona, tel. 935 421 850, fax 935 421 808, a/e: idec@upf.es, web: www.upf.edu/idec

• **FÒRUM JOVES, RELIGIOSITAT I EVANGELI.**— Organitzat pel Centre Teològic Salesià Martí-Codolar i l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco, el 12 de novembre xerrada sobre *El cap de setmana dels joves: entre la neces-*

MISSSES en favor de l'Església de l'Europa de l'Est i del Tercer Món

¿Sabeu que milers de sacerdots de l'Església Missionera i de l'Europa de l'Est subsisteixen gràcies als estipendis de les Santes Misses que «Ajuda a l'Església Necessitada» fa arribar a aquests veritables deixebles de Crist d'avui dia?

Ajuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu
Filial: c/ Lluís Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. 932 373 763
BSCH - CCC: 0049-1806-91-2110636317
E-mail: ain@ain-es.org / www.ain-es.org

«Podeu ajudar-los encarregant-los misses amb el mateix estipendi que a la seva diòcesi. Ells les celebraran amb molt de gust per les SEVES INTENCIONS»

* Vull que se celebrin..... MISSSES per les intencions següents:.....

* Envio..... € com a DONATIU
Nom i Cognoms:.....

Carrer i número:.....
C. Postal i Ciutat:.....

Els donatius a aquesta Associació són deduïbles a la Declaració de la Rendà. CIF núm. Q-2800175 - H.

Fòrum 2004

El gran moment
per avançar cap
al món que volem

Uneix-te a aquesta sol·licitud!

BARCELONA CIUTAT ANTITAUURINA

CULTURA SENSE TORTURA

Barcelona serà, l'any 2004, seu del Fòrum Universal de les Cultures.

Per la cultura i l'ètica que es proclamen, sol·licitem que Barcelona sigui declarada Ciutat Antitaurina i no es duguin a terme més espectacles de tortura.

Sí, m'adhereixo a aquesta sol·licitud

Nom: _____

Adreça: _____

Ciutat: _____

País: _____

CP: _____

Signatura: _____

Data: _____

adda

Asociación Defensa Derechos Animal

WSPA

World Society for the Protection of Animals

T/ 93 459 1601 F/ 93 459 0265 E-mail adda@addaong.org
www.addaong.org

Enviar a: ADDA, c/ Bailén, 164, bxs. 08037 Barcelona

Des del carrer

El pare Ayuso va entrar en contacte amb els missioners combonians mitjançant una revista, «Mundo Negro». La seva fascinació per l'avui ja sant Daniel Comboni el va atraure totalment, i va decidir lliurar la seva vida a l'evangelització d'Àfrica. Avui és el director d'estudis del Pontifici Institut d'Estudis Àrabs i Islàmics (PISAI), única institució de l'Església catòlica que, d'àmbit universal, es dedica al món àrab i islàmic.

Foto: M.D.B.

Miguel Ángel Ayuso Guixot és missioner combonià

«Daniel Comboni és el sant d'Àfrica»

—Com entenia Comboni l'evangelització, la missió?

—Daniel Comboni, un dels missioners més grans del segle XIX, entenia l'evangelització com una donació de per vida al servei de l'Evangeli per mitjà de la seva gent. El continent africà va conquerir el seu cor i hi va donar la seva vida fins a la mort. El seu projecte evangelitzador i missioner se sintetitza en la frase: «Salvar Àfrica per mitjà d'Àfrica.» És a dir, el seu desig ardent de dur l'Evangeli al continent africà i d'evangelitzar per mitjà dels africans. En la seva tasca missionera, d'evangelització i promoció social, Daniel Comboni es va dedicar als més pobres i abandonats, va denunciar particularment la compravenda d'esclaus i va defensar la dignitat humana de tot ésser humà. Daniel Comboni és el sant d'Àfrica.

—Salvar Àfrica per mitjà d'Àfrica: és la millor via?

—Evidentment, Daniel Comboni ha estat precursor en el continent africà de la importància d'encarnar-se en la realitat de la gent a la qual s'és enviat. Respecte per la gent, les llengües, les cultures... Comboni va defensar la dig-

nitat dels africans i, en aquest respecte, va saber dur tota la tasca d'evangelització per mitjà dels africans. La millor via, sens cap mena de dubte.

—Què el va seduir de la proposta de Comboni per decidir consagrar la seva vida com a combonià?

—La seva passió per la missió. Des de petit sempre vaig voler ser missioner. Des que vaig tenir la sort de conèixer per mitjà de la revista *Mundo Negro* els missioners combonians i a través d'ells a Comboni, vaig veure en la seva persona i en la seva tasca missionera algú que ho va donar tot per la missió. Em va resultar exemplar i atraient. Em va donar ànims per decidir donar la meua vida al servei de l'Evangeli.

—Què és per a vostè ser missioner?

—Viure la vocació cristiana des de la perspectiva de l'ésser. Estar amb Jesús, per mitjà de la pregària i de la comunió espiritual amb qui sabem que ens estima i ens crida, per tal que, des d'aquesta plataforma de comunió, puguem anunciar la seva Bona Notícia allà on ens trobem. Ser missioner requereix una generositat immensa, que després ve recompensada amb els dons

immensos que el Senyor ens dona per mitjà de la gent amb qui estem. Tots som missioners i des de tota experiència de comunió amb Jesucrist brolla sempre aquella força interior indescriptible que ens transforma en autèntics mitjancers de la seva Paraula i del seu alliberament. El món d'avui necessita aquesta generositat.

—Fan falta més sants africans i/o vinculats a Àfrica?

—El reconeixement oficial de la santedat vivifica l'Església. Ho he experimentat en la meua vida missionera al continent africà. Vaig treballar set anys a la diòcesi d'El-Obeid, al Sudan, bressol de santa Josefina Bakhita, i vaig comprovar com la seva canonització va vitalitzar moltíssim l'Església sudanesa. El mateix he vist amb els catequistes ugandesos, Gildo i Irwa, beatificats l'any passat. Daniel Comboni s'ha convertit en un sant d'Àfrica. A poc a poc aquests sants sortiran a la llum i ens encoratjaran a donar-nos també als altres amb la mateixa generositat i lliurament. Àfrica tindrà els seus sants, sense cap dubte.

Miriam Díez Bosch

Religió i pau

La necessitat de la pau i l'estabilitat mundial és un valor ineludible per a aquest segle XXI. Aquesta idea s'ha anat fent cada cop més extensa amb els anys i avui fins i tot els dirigents polítics parlen de la cultura de la pau. Una altra cosa, però, és l'aplicació pràctica que es fa d'aquest principi ben intencionat. Perquè és molt clar que darrere de conflictes com el de l'Iraq, les guerres que periòdicament assolen Àfrica o la violència endèmica de països com Colòmbia hi ha grans interessos polítics i econòmics. La política i l'economia internacionals, doncs, han demostrat sobradament que no saben atènyer les seves fites sense recórrer a l'ús brutal de la força. Per tant, no es pot deixar la pau del món exclusivament en mans dels grans mandataris.

Contràriament, els dirigents religiosos poden aportar una manera de fer diferent en tot el que fa referència a la pau. En primer lloc, perquè totes les religions tenen per principi un missatge pacífic i contrari a la violència, que en el cas del cristianisme és evident. I, en segon lloc, perquè en general els caps religiosos no estan tan lligats com els polítics a interessos concrets i immediats. D'aquí la importància que té el diàleg interreligiós, destinat a sumar esforços i a fer valdre una gran veritat: que les religions són les úniques portadores d'un missatge de pau.

Eduard Brufau

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

Temps d'eleccions

Fa mesos que sentim parlar d'eleccions... Però ara ja les tenim a tocar: les cares dels principals candidats pengen dels fanals dels carrers i han començat a arribar a les nostres bústies les targetes censals.

Què, farem, el proper dia 16? Una bona majoria —tant de bo puguem dir una immensa majoria— anirem a votar. La gent de les meves generacions vam patir una llarga abstinència d'urnes i de paperetes. Recordo amb quina nostàlgia llegia, de jove, les cròniques de les eleccions franceses, italianes, britàniques... La premsa —especialment el setmanari *Destino*— ens n'oferia anàlisis contrastades i tota mena de detalls. Però aquí ens ho havíem de mirar de lluny... Per això em costa ara d'acceptar la displicència, o l'espectacisme, o la passivitat, o el desencís... amb què tants es queden a casa. Segur que tenen raó quan denuncien defectes i errades dels polítics i, també, insuficiències del sistema. Però res de tot això no justifica, al meu entendre, la inhibició de les nostres responsabilitats cíviues. La decepció, quan no s'orienta positivament, porta a la ineficàcia.

I com decidirem el nostre vot? Vet aquí una pregunta que, feta des de l'exterior del microclima de cada partit, mai no pot obtenir una

resposta concreta al cent per cent. Els adherits a una formació política determinada, o bé a uns líders, ho tenen clar. Però tant ells com els altres votants tenim l'obligació de preguntar-nos, en consciència: amb quina opció contribuiré més al bé comú del meu país? I aquí rau la inconcreció: això que anomenem *el bé comú* es compon d'elements diversos i, a l'hora de prioritzar-los, no tothom té els mateixos criteris.

Si penso en el vot dels membres de les comunitats cristianes, observo que, d'entrada, creix notablement l'homogeneïtat: la fe ens porta a compartir uns mateixos valors bàsics que neixen de la nostra visió d'home i del món. Però no fins al punt d'eliminar la pluralitat d'opcions.

Fixem-nos en tres blocs de valors referits, tots ells, a la dignitat de la persona i al bé del poble. El de la justícia social i del progrés econòmic (lluita contra l'atur i la pobresa, igualtat entre persones, entre sexes, entre edats, entre ciutadans nascuts a llocs diversos, etc.). El de la família i l'educació (política familiar i escolar, respecte a la vida també quan comença i quan acaba, dret a la llibertat religiosa i de consciència, etc.). El del respecte als drets de la nostra nacionalitat (llengua i cultura, nivell d'autogovern, participació equitativa en els pressupostos de l'Estat, etc.).

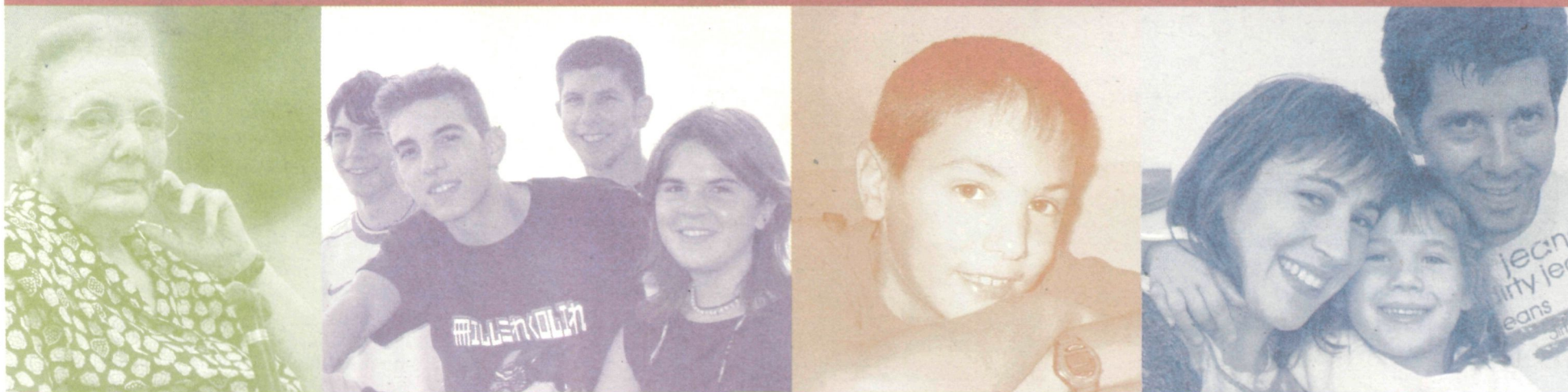
És evident que cada programa polític se situa de manera diversa davant d'aquests valors. Com ho és que els candidats que els representen mereixen més o menys fiabilitat a uns i altres votants. Aquests, d'altra banda, també els qui compartim una mateixa fe, tenim sensibilitats diferents... Per això no és possible una recepta general. Ens resulta difícil de trobar un encaix perfecte entre la totalitat de les nostres conviccions i les opcions electorals possibles. Hem de conformar-nos amb l'aproximació màxima.

Ens resten, això sí, dues línies clares d'actuació: participar i fer-ho a consciència.

Ara mateix

Rauxa

L'Església ho fa per a tothom

germanor

catequesi

joventut

família

esplais

seminaris

malalts

càritas

mitjans

personal

missions

temples

Col·labora amb

"GERMANOR"

16-11-2003 CAMPANYA PER A L'AUTOFINANÇAMENT DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA

Diòcesis de Barcelona, Girona, Lleida, Solsona, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic